

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แบบ 1.1 ปริญญาดุษฎีบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาพสะท้อนหายนะของเมือง

โดย
นายวิทยา หอทรัพย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แบบ 1.1 ปริญญาดุษฎีบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE REFLECTION OF CITY DISASTER

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2019
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	ภาพสะท้อนหายนะของเมือง
โดย	วิทยา หอทรัพย์
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แบบ 1.1 ปริญญาตรีบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ อธิพิล ตั้งโฉลก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณพิชญ์ ศุภนิมิตร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณอธิพิล ตั้งโฉลก)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์ถาวร โกอุดมวิทย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยยศ อธิวัชรพันธุ์)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณปริญญา ตันติสุข)

59007805 : ทศนศิลป์ แบบ 1.1 ปริญาดุขฎฐิบัณชิต

คำสำคัญ : ดิสโทเปีย, ยูโทเปีย, หายนะ, ภัยพิบัติ, ความหวัง

นาย วิทยา หอทรัพย์: ภาพสะท้อนหายนะของเมือง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ศาสตราจารย์เกียรติคุณ อธิพล ตั้งโฉลก

การจินตนาการถึงวันที่โลกดับสูญ มนุษยชาติถึงกาลอวสาน อาจฟังดูเป็นเรื่องเหลือเชื่อและเหลวไหลเกินขอบเขตของวิทยาศาสตร์ แต่กลับดึงดูดความสนใจของผู้คนที่เชื่อว่าวันนั้นอาจเกิดขึ้นจริงสักวันหนึ่ง เห็นได้จากการที่สภาพอากาศมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว และมนุษย์ต้องเผชิญภาวะวิกฤตต่าง ๆ หรือแม้แต่จากภัยพิบัติทางธรรมชาติ จินตนาการเหล่านั้นถูกสร้างสรรค์ออกมาเป็นภาพสะท้อนสังคมอนาคตในแบบ ยูโทเปีย/ดิสโทเปีย (Utopia/Dystopia) จะเห็นได้ว่ามุมมองในแบบ ยูโทเปีย เริ่มต้นจากรวมธรรมชาติจนกลายเป็นต้นแบบของการแสดงออกถึงการโยยหาชีวิตและสังคมสมบูรณ์แบบที่เป็นอุดมคติ จนกระทั่งสังคมอุดมคติถูกเห็นต่างด้วยแนวคิด ดิสโทเปีย ที่เป็นการมองโลกด้านลบ หดหู่ พังพินาศ เรื่องราวเกี่ยวกับภาพหายนะได้ถูกบันทึกไว้ในผลงานจิตรกรรมจำนวนมาก ทั้งจากความเชื่อและคำทำนายเกี่ยวกับวาระสุดท้ายของโลก และตัวอย่างจากผลงานจิตรกรรมของ เปาโล อุซเซลโล (Paolo Uccello) ปีเอโร ดิ โกอซิโม (Piero di Cosimo) ทมัส โคล (Thomas Cole) และมะนะบุ อิเคดะ (Manabu Ikeda) ด้วยวิธีการวิเคราะห์รูปทรงและสัญลักษณ์ที่ปรากฏในภาพ การศึกษาพบว่าภาพจิตรกรรมดังกล่าวไม่เพียงแสดงภาพหายนะที่มีความสับสนวุ่นวายและความอันตรายเท่านั้น หากแต่ยังสอดแทรกความหวังและทางรอดจากเหตุการณ์ในภาพเขียนดังกล่าวในรูปแบบของความหวัง ความเชื่อ และแสงสว่าง

ผู้สร้างสรรค์ได้พัฒนาผลงานศิลปะจากการศึกษาแนวคิด ยูโทเปีย/ดิสโทเปีย แล้วได้สร้างสรรค์ผลงาน แสดงให้เห็นสภาพแวดล้อม สถาปัตยกรรม สัตว์ และสิ่งของในชีวิตประจำวัน ในรูปแบบจิตรกรรมสองมิติ เทคนิคสีอะคริลิกและปากกาเคมีบนผ้าใบ โดยเน้นที่การใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายหรือแนวความคิดให้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ภาพลักษณ์ของ ดิสโทเปีย/ยูโทเปีย ในวิทยานิพนธ์นี้แสดงให้เห็นว่าภาพของหายนะที่ถูกถ่ายทอดผ่านผลงานจิตรกรรมนั้นมีอยู่อย่างไม่จำกัดพื้นที่และเวลา แม้ว่าภาพเหล่านี้จะถูกเขียนขึ้นด้วยวิธีคิดและการตีความที่แตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทางศาสนา การเปรียบเทียบหายนะกับสังคมหรือการอ้างอิงจากเหตุการณ์จริง แต่อย่างไรก็ตามภาพเขียนเหล่านี้ยังคงแสดงถึงมุมมองแห่งความหวังประกอบอยู่ในภาพด้วยเสมอ

59007805 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : Dystopia, Utopia, Cataclysm, Disaster, Hope

MR. WITTHAYA HOSAP : THE REFLECTION OF CITY DISASTER THESIS ADVISOR
: PROFESSOR EMERITUS ITHIPOL THANGCHALOK

In scientific view, it is quite incredible and nonsense to imagine about the doomsday or the end of humankind. However, the imagination sounds interesting to people believing that the day is coming. The climate rapidly and continuously changes so human has to confront crises and even disasters. The imagination is created in form of projection of futuristic society in concepts of Utopia and Dystopia. In concept of Utopia, it begins from literature and becomes the prototype of ideal life and society. On the other hand, the ideal is rejected by the concept of Dystopia that is pessimistic. Furthermore, the disasters are recorded in form of fine art. The art is inspired by belief and prophecy about doomsday. The related artists who create arts inspired by this concept are Paolo Uccello, Piero di Cosimo, Thomas Cole and Manabu Ikeda. By analyzing shapes and symbols in the arts, the chaotic and dangerous images of the disasters are projected. Nevertheless, hope and survival are also inserted in the arts as hope, belief and bright light.

For this art thesis, the artist developed the works by adopting the concepts of Utopia and Dystopia. By using acrylic painting and marker pen on canvas, the two-dimensional fine art projected surroundings, architectures, animals, and objects. Moreover, symbols were adopted to convey meanings or concepts so the audiences were able to perceive them harmonizingly. The images of Dystopia and Utopia, in this thesis, performed that the projection of the disaster in the fine art was boundless and timeless. The arts projected the view of hope although the different arts were painted by different concepts and interpretations. It might be the religious concepts, the comparison between the catastrophe and society, and the reference to true story.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยการประสิทธิ์ประสาทวิชาจากคณาจารย์ทุกท่าน ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ผู้ให้ความรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ ให้คำแนะนำ และเมตตาข้าพเจ้าตลอดมา นับแต่วันแรกที่ได้เข้ามาศึกษา ณ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์เกียรติคุณอิทธิพล ตั้งโฉลก ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และประสบการณ์อันมีค่ายิ่งให้แก่ข้าพเจ้าตั้งแต่การศึกษาระดับปริญญาโทมาจนบัดนี้ ผู้ซึ่งจุดประกายให้ได้เข้ามาศึกษาเพิ่มเติม รวมถึงเป็นแรงผลักดันในการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ หัวข้อภาพสะท้อนหายนะของเมือง ทั้งยังเป็นผู้ให้กำลังใจและให้คำแนะนำแก่ข้าพเจ้าเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ถาวร โกอุดมวิทย์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ชัยยศ อิชัญญ์วรพันธุ์ ที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ทั้งสองท่านได้กรุณาให้คำแนะนำและคำปรึกษาที่มีคุณค่า ให้ความรู้ และให้ความเมตตาตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนิมิตร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และศาสตราจารย์เกียรติคุณปริญญา ตันติสุข กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจแก้ไขคำแนะนำ กระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ที่สนับสนุนทุนการศึกษา มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ที่ให้ทุนสร้างสรรควิทยานิพนธ์ ด้วยความสำนึกในพระคุณเป็นอย่างสูง

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณครอบครัวที่คอยเป็นกำลังใจและคอยสนับสนุนมาโดยตลอด ขอบพระคุณอาจารย์ทัศนีย์ เกตุแก้ว ผู้เป็นจุดเริ่มต้นที่ได้ใช้ชีวิตในเส้นทางศิลปะ ขอบคุณเพื่อน ๆ ร่วมรุ่น สำหรับมิตรภาพที่มีให้แก่กัน ขอขอบคุณ คุณณัฐฉิณี ศรสวรรณ และคุณสุชาตา โรจนานบุตร ที่ช่วยให้การศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็วและราบรื่นตลอดมา

วิทยา หอทรัพย์

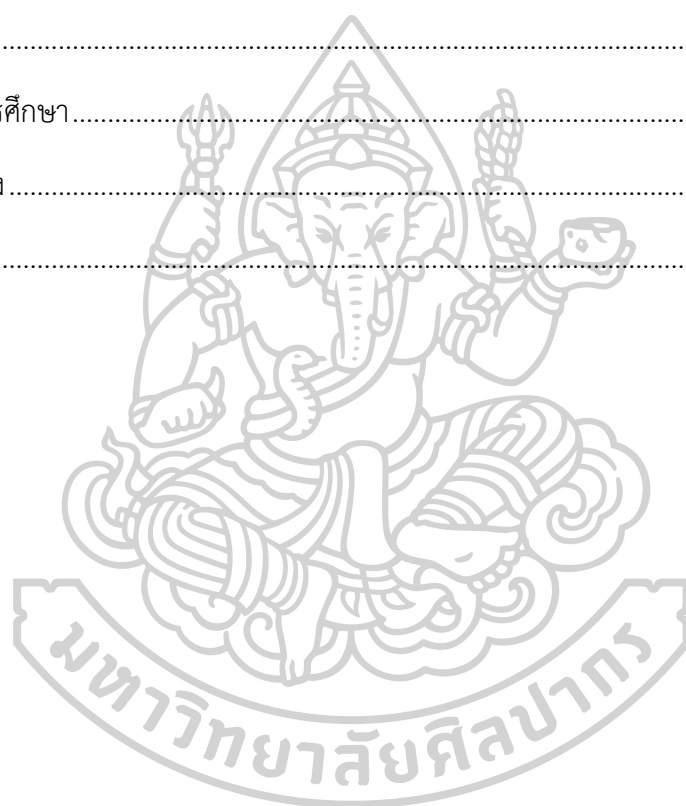
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ.....	ฉ
บทที่ 1	1
บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพสะท้อนหายนะของเมือง	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	2
1.3 สมมติฐานของการสร้างสรรค์.....	2
1.4 ขอบเขตของการสร้างสรรค์	3
1.5 ขั้นตอนของการสร้างสรรค์	4
1.6 เวลาที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	6
1.7 วิธีการศึกษา / วิธีการสร้างสรรค์ผลงาน	6
1.8 แหล่งข้อมูล	7
1.9 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	7
1.10 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการวิจัย.....	7
1.11 การนำเสนอผลงาน.....	7
1.12 ผลงานที่ใช้ในการเสนอโครงการวิทยานิพนธ์.....	8
1.13 การพัฒนางานในอนาคต	8

บทที่ 2	9
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 ยูโทเปียและดิสโทเปียคืออะไร	9
2.2 ภาพลักษณ์ ยูโทเปียและดิสโทเปียในสื่อประเภทต่าง ๆ	11
2.2.1 นวนิยายและภาพยนตร์เรื่อง 1984.....	11
2.2.2.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลปะจากภาพตัวอย่าง เรื่อง 1984.....	15
2.2.2 นวนิยายและภาพยนตร์เรื่อง Fahrenheit 451	17
2.2.3 ภาพยนตร์เรื่อง Blade Runner	21
2.2.3.1 ประโยชน์จากการใช้สัญลักษณ์ในภาพยนตร์	27
2.2.4 ภาพยนตร์เรื่อง The Book of Eli	28
2.2.5 ภาพยนตร์นวนิยายวิทยาศาสตร์เรื่อง WALL-E.....	32
2.2.6 สรุปภาพลักษณ์ ยูโทเปียและดิสโทเปียในสื่อประเภทต่าง ๆ	36
2.3 ดิสโทเปียและยูโทเปียในงานจิตรกรรม.....	38
2.3.1 Flood and Waters Subsiding.....	38
2.3.2 The Subsiding of the Waters of the Deluge โดย Thomas Cole	44
2.3.3 The Forest Fire โดย Piero di Cosimo.....	46
2.3.4 Rebirth (2016) โดย Manabu Ikeda.....	50
2.3.5 สรุปดิสโทเปียและยูโทเปียในผลงานจิตรกรรม.....	54
บทที่ 3	55
แนวความคิดและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน.....	55
3.1 ที่มาทางความคิด รูปแบบ และเทคนิค.....	55
3.2 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน.....	57
3.3 การกำหนดรูปแบบผ่านจิตรกรรมสองมิติ.....	57
3.4 การกำหนดแนวเรื่องและรูปแบบในงานจิตรกรรม.....	57

3.5 การกำหนดรูปทรงต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์	58
3.6 การกำหนดมุมมองในงานจิตรกรรม	58
3.7 การกำหนดสัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย	58
3.8 สัญลักษณ์ที่เกิดขึ้นในผลงานจิตรกรรม	69
3.9 การกำหนดระบบแสงแบบไรท์ที่มาในงานจิตรกรรม	69
3.10 ทักษะการใช้ในการสร้างสรรค์	69
3.11 เทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ผลงาน	70
3.12 การติดตั้งผลงานการสร้างสรรค์	72
3.12.1 การติดตั้งผลงานการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 1	72
3.12.2 การติดตั้งผลงานการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 2	73
3.12.3 การติดตั้งผลงานการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 3	74
3.12.4 ภาพจำลองการติดตั้งผลงานรวมการสร้างสรรค์	75
บทที่ 4	79
ผลการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์	79
4.1 ผลงานจิตรกรรมเรื่อง “ภาพสะท้อนหายนะของเมือง” ชุดที่ 1	80
4.1.1 ผลงานชิ้นที่ 1 ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1	80
4.1.2 ผลงานชิ้นที่ 2 ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2	85
4.1.3 ผลงานชิ้นที่ 3 มรดกแม่แผ่นดินเรา	91
4.2 ผลงานจิตรกรรมเรื่อง “ภาพสะท้อนหายนะของเมือง” ชุดที่ 2	97
4.2.1 ผลงานชิ้นที่ 4 สะพานพระราม 8	97
4.2.2 ผลงานชิ้นที่ 5 Me and my world	103
4.2.3 ผลงานชิ้นที่ 6 Expire	108
4.3 บทสรุป	115
4.4 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์	116

4.4.1 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1 ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1	116
4.4.2 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2 ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2	117
4.4.3 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3 มรดกแม่แผ่นดินเรา.....	118
4.4.4 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4 สะพานพระราม 8	120
4.4.5 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5 Me and my world	121
4.4.6 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6 Expire.....	123
บทที่ 5	125
สรุปผลการศึกษา.....	125
รายการอ้างอิง.....	126
ประวัติผู้เขียน.....	129

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบสภาพสังคมแบบ Utopia และ Dystopia.....	37
ตารางที่ 2 ผลทางทัศนศิลป์และความหมายของการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายหรือ แนวความคิดที่ปรากฏในผลงาน	59

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 (ซ้าย) หน้าปกนวนิยาย 1984 โดย จอร์จ ออร์เวลล์.....	11
ภาพที่ 2 (ขวา) หน้าปกภาพยนตร์ 1984 Directed by Michael Radford.....	11
ภาพที่ 3 รายละเอียดการวิเคราะห์องค์ประกอบศิลปะจากภาพยนตร์ 1984.....	12
ภาพที่ 4 ภาพดวงตาจากโปสเตอร์ภาพยนตร์ 1984	13
ภาพที่ 5 ภาพมุมกว้างจากภาพยนตร์ 1984 (ภาพดวงตาที่เฝ้ามองสังคมให้อยู่ในสภาพปกติ).....	13
ภาพที่ 6 ภาพสายเส้นจากภาพมุมกว้างจากภาพยนตร์ 1984.....	14
ภาพที่ 7 ภาพวิธีการกำหนดตำแหน่งจุดเด่นหรือจุดสนใจของภาพ.....	15
ภาพที่ 8 ภาพตำแหน่งของจุดเด่นทั้ง 4 จุด	15
ภาพที่ 9 การวิเคราะห์องค์ประกอบภาพ.....	16
ภาพที่ 10 (ซ้าย) หน้าปกนวนิยาย Fahrenheit 451 (1953) Ray Bradbury.....	17
ภาพที่ 11 (ขวา) หน้าปกภาพยนตร์ Fahrenheit 451 (1966) Directed by François Truffaut..	17
ภาพที่ 12 ภาพนักดับเพลิงที่ต้องมาเผาหนังสือทั้งที่อุณหภูมิ 451 องศาฟาเรนไฮต์	18
ภาพที่ 13 ภาพการวิเคราะห์รายละเอียดจากภาพยนตร์ Fahrenheit 451.....	19
ภาพที่ 14 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Fahrenheit 451 (มุมระยะไกล) ตำแหน่งที่ตั้งสัญลักษณ์ ของนักดับเพลิง	19
ภาพที่ 15 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Fahrenheit 451 (มุมระยะกลาง) ภาพตู้ที่มีสัญลักษณ์ ของนักดับเพลิง	20
ภาพที่ 16 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Fahrenheit 451 (มุมระยะใกล้) ภาพซาลาแมนเดอร์ซึ่ง ใช้เป็นสัญลักษณ์ของนักดับเพลิง	20
ภาพที่ 17 Blade Runner (1982) Ridley Scott.....	21
ภาพที่ 18 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner (ภาพสภาพแวดล้อมในโลกอนาคต)	22

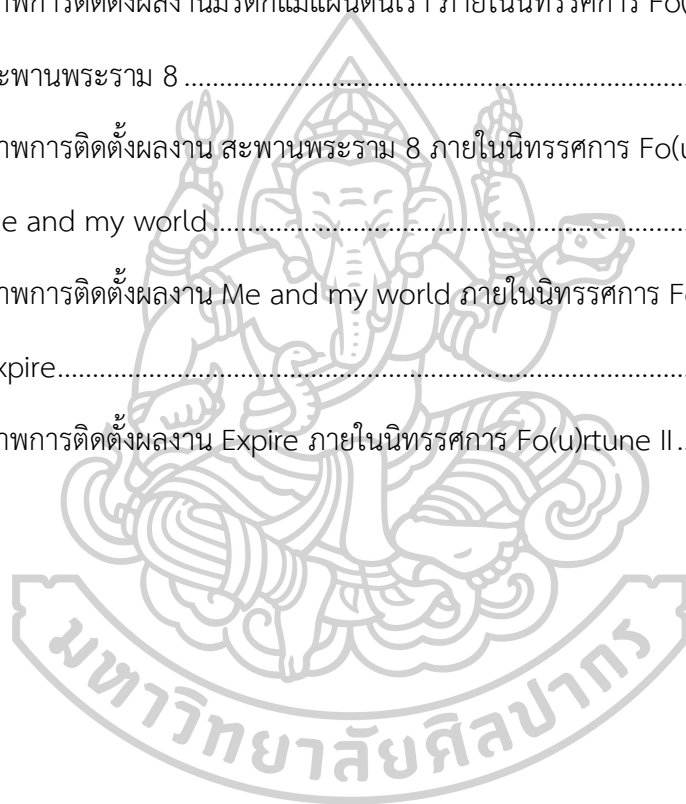
ภาพที่ 19 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner (ภาพภายในเมืองกับเทคโนโลยีล้ำสมัยที่เกิดขึ้น).....	22
ภาพที่ 20 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner ภาพมุมกว้างของเมืองที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม.....	22
ภาพที่ 21 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner (สภาพของเมืองที่ประกอบด้วยวัฒนธรรมของคนกลุ่มต่าง ๆ).....	23
ภาพที่ 22 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner (ภาพดวงตาของมนุษย์เทียม).....	23
ภาพที่ 23 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner ภาพมุมแคบ (การพับกระดาษรูปไก่)...	24
ภาพที่ 24 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner ภาพมุมแคบ (การพับกระดาษเป็นรูปผู้ชายอวัยวะเพศแข็งตัว).....	24
ภาพที่ 25 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner ภาพมุมแคบ (การพับกระดาษรูปยูนิคอร์น).....	25
ภาพที่ 26 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมมุมกว้างและภาพมุมแคบ.....	25
ภาพที่ 27 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner ภาพสภาพภูมิอากาศ.....	26
ภาพที่ 28 The Book of Eli (2010) Allen Hughes, Albert Hughes.....	28
ภาพที่ 29 รายละเอียดจากภาพยนตร์เรื่อง The Book of Eli ภาพมุมกว้างของเมือง.....	29
ภาพที่ 30 รายละเอียดจากภาพยนตร์เรื่อง The Book of Eli ภาพมุมแคบ (แมว).....	29
ภาพที่ 31 รายละเอียดจากภาพยนตร์เรื่อง The Book of Eli ภาพมุมแคบ (ปืนที่ไม่มีกระสุน).....	30
ภาพที่ 32 รายละเอียดจากภาพยนตร์เรื่อง The Book of Eli (ภาพการจดบันทึกเรื่องราวในใบปัด).....	30
ภาพที่ 33 รายละเอียดจากภาพยนตร์เรื่อง The Book of Eli (แสดงให้เห็นถึงความหวังที่จะได้พบกับยูโทเปีย).....	31
ภาพที่ 34 WALL-E (2008) Andrew Stanton.....	32
ภาพที่ 35 รายละเอียดจากภาพยนตร์ Wall-E (ภาพฝุ่นละอองที่ปกคลุมสิ่งก่อสร้าง).....	33
ภาพที่ 36 รายละเอียดจากภาพยนตร์ Wall-E (ภาพสิ่งก่อสร้างที่มีความสูงขนาดใหญ่).....	33

ภาพที่ 37 รายละเอียดจากภาพยนตร์ Wall-E หุ่นยนต์รวบรวมและอัดขยะ.....	34
ภาพที่ 38 รายละเอียดจากภาพยนตร์ Wall-E การใช้ชีวิตภายในยานอวกาศ.....	35
ภาพที่ 39 รายละเอียดจากภาพยนตร์ Wall-E ภาพต้นไม้.....	35
ภาพที่ 40 รายละเอียดจากภาพยนตร์ Wall-E ภาพมุมมองในระยะใกล้.....	36
ภาพที่ 41 Paolo Uccello, Flood and Waters Subsiding, 1447-1448.....	40
ภาพที่ 42 ภาพลายเส้น Paolo Uccello, Flood and Waters Subsiding.....	40
ภาพที่ 43 ภาพรายละเอียด Flood and Waters Subsiding.....	41
ภาพที่ 44 ภาพรายละเอียด Flood and Waters Subsiding.....	42
ภาพที่ 45 ภาพรายละเอียด Flood and Waters Subsiding.....	43
ภาพที่ 46 Thomas Cole, The Subsiding of the Waters of the Deluge, 1829.....	44
ภาพที่ 47 ภาพรายละเอียด The Subsiding of the Waters of the Deluge (ภาพหัวกระโหลก).....	45
ภาพที่ 48 ภาพรายละเอียด The Subsiding of the Waters of the Deluge ภาพเรือและนกเขา.....	46
ภาพที่ 49 Piero di Cosimo, A Hunting Scene, 1494–1500.....	47
ภาพที่ 50 Piero di Cosimo, Return from the Hunt, 1495–1505.....	47
ภาพที่ 51 Piero di Cosimo, The Forest Fire, 1505.....	48
ภาพที่ 52 ภาพรายละเอียด The Forest Fire ภาพสัตว์นานาชนิด.....	48
ภาพที่ 53 Manabu Ikeda, Rebirth, 2016.....	51
ภาพที่ 54 รายละเอียดของภาพ Rebirth (ภาพผลกระทบของภัยพิบัติ).....	52
ภาพที่ 55 รายละเอียดของภาพ Rebirth ภาพคนจำนวนมากกำลังทำกิจกรรมต่าง ๆ.....	52
ภาพที่ 56 รายละเอียดของภาพ Rebirth ภาพขบวนคาราวาน.....	53
ภาพที่ 57 ภาพการติดตั้งผลงานการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 1.....	72
ภาพที่ 58 ภาพติดตั้งผลงานการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 2.....	73
ภาพที่ 59 ภาพติดตั้งผลงานการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 3.....	74
ภาพที่ 60 ภาพจำลองการติดตั้งผลงาน “ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1”.....	75

ภาพที่ 61 ภาพจำลองการติดตั้งผลงาน “ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2”	75
ภาพที่ 62 ภาพจำลองการติดตั้งผลงาน “มรดกแม่แผ่นดินเรา”	76
ภาพที่ 63 ภาพจำลองการติดตั้งผลงาน “สะพานพระราม 8”	76
ภาพที่ 64 ภาพจำลองการติดตั้งผลงาน “Me and my world”	77
ภาพที่ 65 ภาพจำลองการติดตั้งผลงาน “Expive”	77
ภาพที่ 66 ภาพจำลองบรรยากาศภายในนิทรรศการ Fo(u)rtune II	78
ภาพที่ 67 ภาพจำลองบรรยากาศภายในนิทรรศการ Fo(u)rtune II	78
ภาพที่ 68 ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1	80
ภาพที่ 69 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1 (ภาพเกาะกลางน้ำขนาดใหญ่)	81
ภาพที่ 70 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1 (ภาพเศษซาก การชะล้างพังทลาย)	81
ภาพที่ 71 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1 (ภาพแอ่งน้ำขนาดเล็ก)	82
ภาพที่ 72 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1 (เศียรพระและร่ม)	82
ภาพที่ 73 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1 (ภาพก้อนดินที่ถูกยกขึ้นมีไม้ค้ำ)	83
ภาพที่ 74 ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2	85
ภาพที่ 75 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2 (ภาพเสาของสะพานผ่านฟ้าลีลาศ)	85
ภาพที่ 76 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2 (ภาพรูปทรงของไข่ที่มีโครงสร้างของเรือรองรับ)	86
ภาพที่ 77 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2 (ภาพไข่ที่แตกออก)	87
ภาพที่ 78 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2 (ภาพนกที่กำลังสร้างรัง)	88
ภาพที่ 79 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2 (ภาพฐานปูนปั้นรูปเทวดาแบก)	89

ภาพที่ 80 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2 (ภาพอาคารสูงและ สิ่งก่อสร้าง).....	89
ภาพที่ 81 มรดกแม่แผ่นดินเรา.....	91
ภาพที่ 82 ภาพรายละเอียดของภาพมรดกแม่แผ่นดินเรา (ภาพทิวทัศน์)	92
ภาพที่ 83 ภาพรายละเอียดของภาพมรดกแม่แผ่นดินเรา (ภาพเศษซากประติมากรรมรูปครุฑ).....	93
ภาพที่ 84 ภาพรายละเอียดของภาพมรดกแม่แผ่นดินเรา (ภาพซากเศษเครื่องบินดินเผา)	94
ภาพที่ 85 ภาพรายละเอียดของภาพมรดกแม่แผ่นดินเรา (ภาพกวาง 2 ตัว)	95
ภาพที่ 86 สะพานพระราม 8.....	97
ภาพที่ 87 ภาพรายละเอียดของภาพสะพานพระราม 8 (ภาพเสาไฟฟ้าและกระจกโค้ง).....	98
ภาพที่ 88 ภาพรายละเอียดของภาพสะพานพระราม 8 (ภาพหวั่งโหลกมนุษย์).....	99
ภาพที่ 89 ภาพรายละเอียดของภาพสะพานพระราม 8 (ภาพการอยู่อาศัยของสัตว์ต่าง ๆ).....	99
ภาพที่ 90 ภาพรายละเอียดของภาพสะพานพระราม 8 (ภาพเรือประมง).....	100
ภาพที่ 91 ภาพรายละเอียดของภาพสะพานพระราม 8 (ภาพสายไฟที่พาดผ่านสะพานพระราม 8)	101
ภาพที่ 92 Me and my world	103
ภาพที่ 93 ภาพรายละเอียดของภาพ Me and my world (ภาพลิงและต้นทุเรียน).....	105
ภาพที่ 94 ภาพรายละเอียดของภาพ Me and my world (ภาพคลื่นน้ำทะเล).....	106
ภาพที่ 95 ภาพรายละเอียดของภาพ Me and my world (ภาพไก่สีขาว).....	106
ภาพที่ 96 Expire.....	108
ภาพที่ 97 ภาพรายละเอียดของภาพ Expire (ภาพแทนความหมายของดิน)	109
ภาพที่ 98 ภาพรายละเอียดของภาพ Expire (ภาพแทนความหมายของสัตว์น้ำ).....	110
ภาพที่ 99 ภาพรายละเอียดของภาพ Expire (ภาพความหมายของสัตว์น้ำ).....	111
ภาพที่ 100 ภาพรายละเอียดของภาพ Expire (ภาพความหมายของไฟ)	112
ภาพที่ 101 ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1	116

ภาพที่ 102 ภาพการติดตั้งผลงานภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1 ภายในนิทรรศการ Fo(u)rtune II.....	116
ภาพที่ 103 ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2.....	117
ภาพที่ 104 ภาพการติดตั้งผลงานภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2 ภายในนิทรรศการ Fo(u)rtune II.....	117
ภาพที่ 105 มรดกแม่แผ่นดินเรา.....	118
ภาพที่ 106 ภาพการติดตั้งผลงานมรดกแม่แผ่นดินเรา ภายในนิทรรศการ Fo(u)rtune II	119
ภาพที่ 107 สะพานพระราม 8	120
ภาพที่ 108 ภาพการติดตั้งผลงาน สะพานพระราม 8 ภายในนิทรรศการ Fo(u)rtune II.....	120
ภาพที่ 109 Me and my world.....	121
ภาพที่ 110 ภาพการติดตั้งผลงาน Me and my world ภายในนิทรรศการ Fo(u)rtune II.....	122
ภาพที่ 111 Expire.....	123
ภาพที่ 112 ภาพการติดตั้งผลงาน Expire ภายในนิทรรศการ Fo(u)rtune II.....	124

บทที่ 1

บทนำ

การจินตนาการถึงวันที่โลกดับสูญ มนุษยชาติถึงกาลอวสาน อาจฟังดูเป็นเรื่องเหลือเชื่อ และเหลวไหลเกินขอบเขตของวิทยาศาสตร์ แต่กลับดึงดูดความสนใจของผู้คนที่เชื่อว่าวันนั้นอาจเกิดขึ้นจริงสักวันหนึ่ง เห็นได้จากการที่สภาพอากาศมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว และมนุษย์ต้องเผชิญภาวะวิกฤตต่าง ๆ หรือแม้แต่จากภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น ภัยพิบัติ อุทกภัย อัคคีภัย แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด โรคระบาด ฯลฯ จนเกิดคำถามที่ว่า เกิดอะไรขึ้นกับโลกของเราบ้าง กล่าวถึงคราที่โลกใกล้จะถึงจุดจบ การรับรู้ถึงหายนะที่เกิดขึ้นทั่วโลกพร้อม ๆ กัน ชี้ให้เห็นว่าภัยพิบัติสามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา นำมาซึ่งความวิตกกังวลแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และคนทั้งโลกเป็นอย่างมาก

ย้อนหลังเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในระยะเวลากว่า ๑๐๐ ปีนี้เพียงไม่ถึงสิบปีได้แสดงให้เห็นถึงพลังธรรมชาติที่ล้นโทษมวลมนุษย์นับแสน นับล้าน ให้ต้องสังเวทชีวิต ตัวอย่างเช่น แผ่นดินไหวและสึนามิที่เกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย พายุไซโคลนนาร์กิสที่ประเทศพม่า แผ่นดินไหวที่เฮติ ขนาด 7.0 ริกเตอร์ แผ่นดินไหวและคลื่นสึนามิที่ประเทศญี่ปุ่น เหตุการณ์ดินถล่มในประเทศอัฟกานิสถาน เหตุการณ์น้ำท่วมรุนแรงในช่วงลมมรสุมพัดผ่านที่ประเทศอินเดีย เนปาล ภูฏาน และบังกลาเทศ เหตุการณ์ไฟป่ารัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา และไฟป่าออสเตรเลียเป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าเหตุการณ์เหล่านี้เป็นต้นกำเนิดของคำถามที่หายนะแห่งวันสิ้นโลกกำลังใกล้เข้ามาทุกที การศึกษาวิจัยสร้างสรรค์ศิลปะ นิพนธ์ เรื่อง ภาพสะท้อนหายนะของเมือง เป็นการวิจัยสร้างสรรค์ศิลปะเพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่มนุษย์กำลังเผชิญในหลาย ๆ ด้านพร้อมกัน ผ่านขั้นตอนและกระบวนการที่มีลักษณะเฉพาะทางทัศนศิลป์ รวมถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายหรือแนวความคิดให้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน โดยผู้ศึกษาได้พัฒนาผลงานศิลปะจากการศึกษาแนวคิด ดิสโทเปีย/ยูโทเปีย ร่วมกับการศึกษาแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ เรื่อง ภาพสะท้อนหายนะของเมือง

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมในหัวข้อเรื่อง “ภาพสะท้อนหายนะของเมือง” เริ่มจากความสนใจในการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ที่มนุษย์กำลังเผชิญในหลาย ๆ ด้านพร้อมกัน ไม่ว่าจะเป็นการเมือง เศรษฐกิจ การค้า สงคราม การก่อการร้าย หรือภัยพิบัติต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลต่อความรู้สึกของมนุษย์ เช่น ความกลัว และความรู้สึกไม่ปลอดภัยกับอนาคตของตนเอง จึง

สร้าง “ภาพ” ของเหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้นจากความนึกคิดส่วนตัว เพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมตั้งรับกับปัญหาที่เกิดขึ้นในเวลาปัจจุบัน โดยใช้วิธีการสำรวจข้อมูลจากเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น การสังเกตจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว จากข่าว นวนิยาย ภาพยนตร์ และเกมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น จากข้อมูลที่ได้กล่าวมานั้นต้องการที่จะแสดงให้เห็นถึงวิธีการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ในอีกรูปแบบหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการหลุดพ้นจากโลกแห่งความเป็นจริง หรือการสร้างโลกใหม่ แล้วนำมาผสมผสานกับความเป็นจริงของเมืองในเวลาปัจจุบัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1.2.1 เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกสะท้อนใจจากภาพสะท้อนของสังคมเมืองในปัจจุบันที่อาจนำไปสู่ความเสี่ยงต่อการเกิดหายนะในอนาคต ผ่านภาพเขียนจิตรกรรม 2 มิติ โดยใช้วิธีการสำรวจข้อมูลจากสื่อและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันแล้วตีความออกมาเป็นสื่อทางทัศนศิลป์

1.2.2 เพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่มนุษย์กำลังเผชิญในหลาย ๆ ด้านพร้อมกัน ผ่านขั้นตอนและกระบวนการที่มีลักษณะเฉพาะทางทัศนศิลป์ รวมถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายหรือแนวความคิดให้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน

1.2.3 เพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมตระหนักถึงปัญหาทางสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและตั้งรับกับปัญหาที่กำลังจะเกิดในอนาคต ด้วยการสร้างสรรค์งานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความประณีต มีความละเอียด และมีคุณค่าทางทัศนศิลป์

1.3 สมมติฐานของการสร้างสรรค์

จากเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในระยะเวลาใกล้ ๆ นี้ คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) (Cathy Weaver 2018) กล่าวว่าโลกกำลังได้เห็นผลกระทบของภาวะโลกร้อนด้วยภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เพิ่มขึ้นและทรงพลังกว่าเดิม การชะลอตัวของภาวะโลกร้อนเป็นสิ่งสำคัญในการหลีกเลี่ยงภัยพิบัติ ถ้าไม่ทำนักวิจัยกล่าวว่ามันจะเป็นภัยคุกคามต่อผู้คน ระบบนิเวศ และการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งจะเพิ่มขึ้นในระดับที่กลับไม่ได้

สมมติฐานในด้านของความคิด คือ นำเสนอให้เห็นถึงภัยพิบัติทางธรรมชาติและภัยพิบัติที่มนุษย์สร้างขึ้นที่แฝงไว้ด้วยมิติของการทำลายล้าง เป็นคำเตือนที่ปรากฏให้เห็นในภาพของหายนะที่ได้

ยุบรวม โครงสร้าง เศษซากสิ่งของและเครื่องใช้กับโครงสร้างที่เกิดขึ้นทางธรรมชาติเข้าไว้ด้วยกัน เหมือนจะสื่อให้คิดได้ว่า ทั้งสองสิ่งนี้จะต้องพึ่งพากันไม่ว่าจะตอนเจริญรุ่งเรืองหรือตอนล่มสลายก็ตาม

สมมติฐานในเรื่องของรูปแบบ รูปแบบที่นำเสนอคือ รูปแบบของจิตรกรรม 2 มิติ โดยมีสถานที่จริงเป็นต้นแบบ เป็นภาพที่แสดงถึงสถานที่ต่าง ๆ ที่มีเรื่องราวรกรากเหง้าและความผูกพันของมนุษย์ซึ่งชวนให้โหยหาคืนวันเก่า ๆ ที่แสนจะงดงาม ท่ามกลางปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เพิ่มและรุนแรงมากขึ้น

สมมติฐานในเรื่องของเทคนิค ได้เห็นสาระของความเป็นพื้นฐานในการใช้วิธีการวาดเส้นด้วยปากกาในการสร้างสรรค์งาน ซึ่งเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการปลุกความคิดได้เป็นอย่างดี และสร้างแบบร่างให้ก่อตัวเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาได้ ตลอดจนนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานจริงในรูปแบบของการวาดเส้นที่สมบูรณ์

1.4 ขอบเขตของการสร้างสรรค์

1.4.1 การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะภาพของสังคมอนาคต โดยจำแนกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ สังคมอนาคตแบบ (Utopia) และสังคมอนาคตแบบ (Dystopia)

1.4.2 ผู้สร้างสรรค์ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างภาพลักษณะ ดิสโทเปีย ยูโทเปีย ในสื่อประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอแนวคิดนี้ คือ 1984, Fahrenheit 451, Blade Runner, The Book of Eli, WALL-E เป็นต้น และในผลงานจิตรกรรม Flood and Waters Subsiding โดย Paolo Uccello (ค.ศ. 1447-1448), The Subsiding of the Waters of the Deluge โดย Thomas Cole (ค.ศ.1829), The Forest Fire โดย Piero di Cosimo (ค.ศ.1505), Rebirth โดย Manabu Ikeda (ค.ศ.2016)

1.4.3 ขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้ในการศึกษากระบวนการสร้างสรรค์ โดยจะมุ่งหาการเชื่อมโยงระหว่างโลกที่คุ้นชินกับโลกที่เกิดขึ้นมาแล้วในอดีต แล้วนำมาอ้างอิงจากเรื่องราวที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาปัจจุบัน โดยเฉพาะภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้น จากนั้นจึงจินตนาการต่อและสร้างทิวทัศน์ที่ดูแตกต่าง เต็มไปด้วยซากปรักหักพัง ให้ความรู้สึกหดหู่ และหม่นหมอง แต่ในความหม่นหมองนั้น ส่วนที่เป็นทิวทัศน์ก็ยังคงมีความงามของความเสื่อมสลายปรากฏให้เห็นท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เต็มไปด้วยซากของสิ่งก่อสร้างสมัยใหม่

ขอบเขตของรูปแบบ ผลงานจะเป็นจิตรกรรม 2 มิติ ในกรอบของความเหมือนจริงที่สามารถรับรู้ได้ด้วยการมองเห็นภายใต้เรื่องราวของธรรมชาติ โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม สถานที่ที่เราคุ้นชิน ตลอดจนรูปร่างของสัตว์ และรูปทรงของสิ่งของ

ขอบเขตของเทคนิค ได้เลือกใช้เทคนิคพื้นฐานคือ การวาดเส้นด้วยปากกาเคมี และสีอะคริลิคบนผ้าใบในการสร้างสรรค์ผลงาน

1.4.4 การกำหนดสัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย เพื่อที่จะทำให้ภาพวาดสามารถสื่อความหมายที่ลึกซึ้งมากขึ้น ซึ่งจะมีอยู่แค่ 2 กลุ่มเอง คือ

1.4.4.1 Natural Objects สิ่งที่เกิดหรือมีตามธรรมชาติ

1.4.4.2 Artificial Objects สิ่งที่เกิดมาจากการประดิษฐ์โดยมนุษย์

1.5 ขั้นตอนของการสร้างสรรค์

มีลำดับขั้นตอนของการศึกษาในแง่ของกระบวนการทางความคิดไปสู่การปฏิบัติงานทั้งระบบ ดังต่อไปนี้

1.5.1 ศึกษาแนวความคิด ดิสโทเปียและยูโทเปีย มาใช้ประกอบการอธิบายปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในผลงาน “ภาพสะท้อนหายนะของเมือง”

1.5.2 การศึกษาจิตรกรรมจากแนวความคิด ดิสโทเปีย นำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานเพื่อเปรียบเทียบหายนะกับสังคมหรือการอ้างอิงจากเหตุการณ์จริง ส่วนยูโทเปีย เป็นการแสดงให้เห็นมุมมองแห่งความหวัง ที่ทุกคนต้องการให้เกิดขึ้นจริง

1.5.3 การสร้างสรรค์จิตรกรรม เมื่อผลงานเริ่มออกมาเป็นรูปธรรมหรือระหว่างกระบวนการปฏิบัติงานจริงนั้น ต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าตลอดเวลาของการสร้างสรรค์ ไม่ใช่เฉพาะเรื่องของเทคนิคเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของการสร้างสรรค์รูปทรงใหม่ให้มีความหมายแฝงอยู่ในตัวมันเอง แล้วนำมาประกอบรวมกันในลักษณะของภาพที่สร้างจากความเป็นปัจจุบันที่ยังคงมีความผูกพันกับความงดงามในอดีต โดยอ้างอิงจากรายการที่เกิดขึ้นในระยะนี้ โดยเฉพาะเรื่องของภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว จากนั้นก็เริ่มจินตนาการและสร้างทิวทัศน์ที่อาจจะเกิดขึ้น ให้แตกต่างไปจากภาพที่เห็นในปัจจุบัน

โครงสร้างของขั้นตอนวิธีการศึกษามีลำดับดังต่อไปนี้

1.5.3.1. เริ่มเฝ้าสังเกตแง่มุมต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของเหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจทั้งทางตรงและทางอ้อม ในการสร้างสรรค์ผลงานจึงเลือกลักษณะเฉพาะของสถานที่ที่มีความผูกพันกับความงดงามในอดีตที่เกี่ยวข้องนำมาสร้างสรรค์

1.5.3.2. สืบค้นข้อมูลเป็นตัวอ้างอิงเกี่ยวกับความคิด เช่นอิทธิพลที่ได้รับจากงานศิลปะ ทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมโลก สารคดี ข่าว ภาพยนตร์ เกม และระบบของแสงเงา เพื่อการสร้างความเข้าใจเรื่องภาพสะท้อนการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.5.3.3. สืบค้นข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานโดยการใช้กล้องถ่ายรูปบันทึกภาพธรรมชาติ โครงสร้างสถาปัตยกรรม สถานที่ต่าง ๆ ตลอดจนรูปร่างของสัตว์และสิ่งของ เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างงาน

1.5.3.4. กำหนดแบบร่างไว้อย่างคร่าว ๆ

1.5.3.5. ในระหว่างการสร้างผลงานจริงในกระบวนการสร้างงานจิตรกรรม จะกำหนดเพียงโครงหลัก ๆ ของภาพนั้น เช่นการวางตำแหน่งของโครงสร้างสถาปัตยกรรม สถานที่ต่าง ๆ แต่ในระหว่างการสร้างสรรค์ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมในตัวชิ้นงานนั้น ๆ โดยจะไม่อิงจากเหตุผลของความเป็นจริงทั้งหมด

ให้ข้าพเจ้าเข้าใจการทำงานของ “ภาพ” ในลักษณะนี้ อีกทั้งยังศึกษาวิวัฒนาการของการนำความรู้เกี่ยวกับทัศนียวิทยาในจิตรกรรมแบบต่าง ๆ ศึกษามุมมองในแบบ ดิสโทเปีย/ยูโทเปีย ที่เกิดขึ้น ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับภาพหายนะที่ได้ถูกบันทึกไว้ในผลงานจิตรกรรมจำนวนมาก ทั้งจากความเชื่อและคำทำนายเกี่ยวกับวาระสุดท้ายของโลก รวมถึงการสร้างสรรคงานจากเหตุการณ์จริง ผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานจิตรกรรมของ เปาโล อุซเซลโล (Paolo Uccello) ปีเอโร ดิ โกซิโม (Piero di Cosimo) ทมัส โคล (Thomas Cole) และมะนะบุ อิเคดะ (Manabu Ikeda) ด้วยการวิเคราะห์รูปทรงและสัญลักษณ์ที่ปรากฏในภาพ วิธีการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองในโลกศิลปะร่วมสมัย ที่ล้วนแล้วแต่ใช้สภาพแวดล้อม สถาปัตยกรรม สัตว์ และสิ่งของในชีวิตประจำวันเพื่อเป็นสื่อการแสดงออกในผลงานผ่านรูปแบบผลงานจิตรกรรมสองมิติ โดยใช้เทคนิคสีอะคริลิกและปากกาเคมีบนผ้าใบ ผ่านลำดับขั้นตอน วิธีการศึกษาและกระบวนการที่มีลักษณะเฉพาะทางทัศนศิลป์ รวมถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายหรือแนวความคิดให้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน

1.8 แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้สร้างสรรค์ผลงาน หนังสือศิลปะ หนังสือท่องเที่ยว สารคดี ข่าว ภาพยนตร์ เกม รูปถ่ายสถานที่ต่าง ๆ สัตว์ สิ่งของ หอศิลป์ แกลลอรี่ นิทรรศการ แหล่งข้อมูลจากสถานที่จริงที่สามารถกระตุ้นความคิดตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

1.9 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

อุปกรณ์ที่ใช้สร้างสรรค์ผลงาน ไม้ ไม้ ผ้าใบ ดินสอ ยางลบ ปากกาเคมี สีอะคริลิก ภาพถ่าย กระดาษ กล้องถ่ายรูป คอมพิวเตอร์

1.10 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการวิจัย

ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการวิจัย 150,000 บาท

1.11 การนำเสนอผลงาน

ในทางทฤษฎี เสนอการค้นคว้าวิจัยเป็นรูปเล่มและบทความวิชาการวิเคราะห์เรื่องนี้อย่างละเอียด การกำหนดรูปแบบผ่านการวาดเส้น ที่แสดงออกด้วยน้ำหนักสีเส้นขาว-ดำและการจัดองค์ประกอบความงามอื่น เพื่อให้เห็นความหมายของเนื้อหาที่อยู่ภายในเส้นและร่องรอยในผลงานก็เป็นสิ่งที่แสดงความหมายของรูปทรงและความงาม ที่เกิดจากตัวเส้นเอง โดยในผลงานจะมีช่วงการเปลี่ยนแปลงของผลงานไปมา จากรูปแบบความเป็นจริงของสภาพแวดล้อมที่มีอยู่รอบ ๆ ตัว จนไปถึง

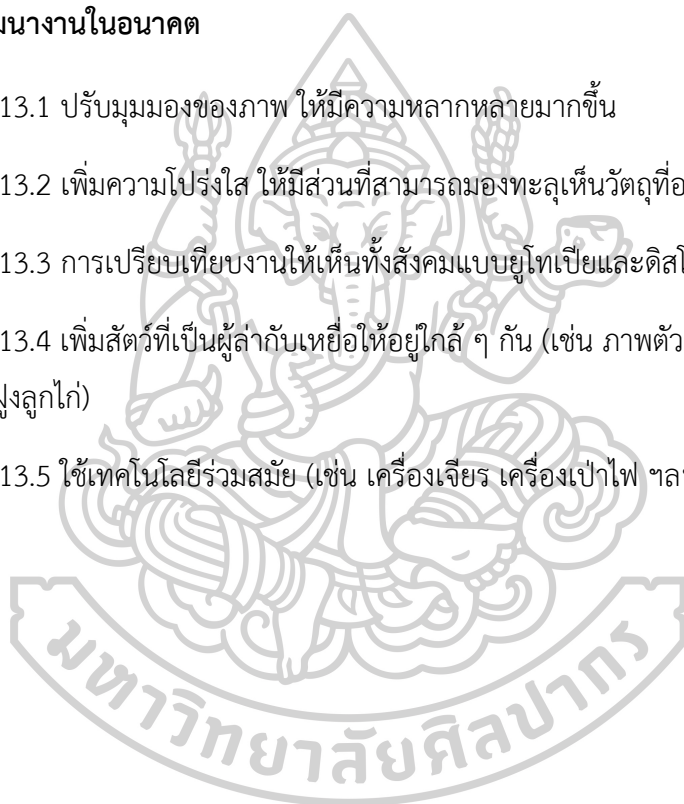
การสร้างพื้นที่ในทัศนคติส่วนตัว โดยเลือกใช้ลักษณะของจิตรกรรม 2 มิติ ในการถ่ายทอดเนื้อหา
กระบวนการ ที่มีความละเอียดไปยังผู้ชม

1.12 ผลงานที่ใช้ในการเสนอโครงการวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็นการดูแบบภาพรวม 6 ชิ้น และการดูแบบ
แยกส่วน 36 ชิ้น

1.13 การพัฒนางานในอนาคต

- 1.13.1 ปรับมุมมองของภาพ ให้มีความหลากหลายมากขึ้น
- 1.13.2 เพิ่มความโปร่งใส ให้มีส่วนที่สามารถมองเห็นวัตถุที่อยู่ข้างหลังได้
- 1.13.3 การเปรียบเทียบงานให้เห็นทั้งสังคมแบบยูโทเปียและดิสโทเปียไปพร้อม ๆ กัน
- 1.13.4 เพิ่มสัตว์ที่เป็นผู้ล่ากับเหยื่อให้อยู่ใกล้ ๆ กัน (เช่น ภาพตัวตัวเงินตัวทองติดเกาะที่
น้ำท่วมอยู่กับฝูงลูกไก่)
- 1.13.5 ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย (เช่น เครื่องเจียร เครื่องเป่าไฟ ฯลฯ) ในการสร้างภาพ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 ยูโทเปียและดิสโทเปียคืออะไร

โดยทั่วไปแล้ว อาจจะเป็นเรื่องยากสำหรับผู้คนในสมัยนี้ที่จะทำความเข้าใจสังคมหรือตัวเองที่มีความซับซ้อนและเต็มไปด้วยความหลากหลาย หลายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เราไม่สามารถแยกแยะได้ว่าอะไรคือความจริงหรือไม่จริง สิ่งไหนดีและสิ่งไหนไม่ดี เส้นที่แบ่งกันของทั้งสองสิ่งนั้นมันไม่ชัดเจน จนคล้ายกับว่ามันคือสิ่งเดียวกัน อย่างไรก็ตาม เบื้องลึกของคน ๆ นั้น ก็ยังคงมองหาสิ่งดี ๆ และหลายครั้งที่การทำความดีของแต่ละคน อาจจะทำให้พบเจอกับสิ่งเลวร้ายที่อยู่ตรงข้ามกับสิ่งดี ๆ โดยที่หลีกเลี่ยงได้ และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แต่ก็บ่อยครั้งกับสิ่งที่พวกเราคิดว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ทำยที่สุดแล้วภาพของสังคมในอนาคตอาจจะเหลือเพียงซากหรือสิ่งปรักหักพังเท่านั้นเมื่อถึงปลายทาง

ในการนำเสนอภาพสะท้อนสังคมในอนาคต ซึ่งเป็นสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นจะอาศัยวิธีคิดอยู่ 2 แบบ ได้แก่ อาศัยการประเมินแนวโน้ม (extrapolation) และอาศัยการคาดการณ์ (speculation)

ผลงานที่ใช้อาศัยการประเมินแนวโน้มเป็นหลัก จะที่อิงอยู่กับพื้นฐานความรู้ทางวิทยาศาสตร์ จึงมีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดขึ้นสูง (high probability) ส่วนผลงานที่อาศัยการคาดการณ์จะใช้การอิงอยู่กับจินตนาการทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก ซึ่งหมายความว่าสิ่งที่คิดนั้น มีความน่าจะเป็นที่อาจจะเกิดขึ้นได้ (high possibility) หรืออาจไม่เกิดขึ้นเลย (ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิชย์ 2558)

อาศัยการประเมินแนวโน้ม	อิงอยู่กับพื้นฐานความรู้ทางวิทยาศาสตร์	มีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดขึ้นสูง
อาศัยการคาดการณ์	อิงอยู่กับจินตนาการทางวิทยาศาสตร์	มีความน่าจะเป็นที่อาจจะเกิดขึ้นหรืออาจไม่เกิดขึ้นเลย

ทั้งนี้ภาพของสังคมอนาคตที่นำเสนอไม่ว่าจะโดยอาศัยการประมาณแนวโน้มหรือการคาดการณ์โดยส่วนใหญ่จะจำแนกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ

2.1.1 สังคมอนาคตแบบ (Utopia) มาจากภาษากรีก แปลว่า ไม่มีที่ใด (no place) มีรากศัพท์ภาษาอังกฤษ คือ Eutopia แปลว่า ดินแดนที่ดี (Good place) (Tomorn 2559) ได้รับการ

บัญญัติโดยเซอร์ โทมัส มอร์ (Sir Thomas More) หมายถึง สังคมในจินตนาการอันสมบูรณ์แบบ มีแต่ความดีงาม ความยุติธรรม บ้านเมืองน่าอยู่ เป็นระเบียบเรียบร้อย มีประชากรที่เป็นมิตร เป็นเสมือนสังคมในอุดมคติของใครหลาย ๆ คน ซึ่งมาพร้อมความเจริญรุ่งเรืองทางวิทยาศาสตร์ ที่จะนำพามนุษย์ให้มีความถึงพร้อมของชีวิตทุก ๆ ด้าน และเป็นที่สุดของความปรารถนา เป็นภาพฝันถึงสังคมอันดีงามต่อการเปลี่ยนแปลงโลกแห่งความเป็นจริง เป็นอะไรที่เราได้แต่ฝันถึง ภัยร้ายของมนุษย์ในสังคมแบบนี้จึงมิใช่ระบบสังคม หรือมนุษย์ด้วยกันเอง หากแต่คือสิ่งมีชีวิตนอกโลก

2.1.2 สังคมนาคตแบบ (Dystopia) เป็นคำที่แตกออกมาจากแนวคิดแบบ (Utopia) หมายถึง สังคมที่ถูกควบคุมอย่างโหดร้าย เป็นโลกแห่งหายนะที่เต็มไปด้วยความมืดมน หดหู่ และสิ้นหวัง (ปราบดา หยุน 2558) มาพร้อมข้อสงสัยของมนุษย์ต่อวิทยาศาสตร์ ที่จะนำพามนุษย์ถอยหลังเป็นสถานที่ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ล้วนเลวร้าย แทนที่จะเป็นสิ่งดีงาม สุขสบาย โลกมนุษย์ที่ถูกนำไปสู่หายนะด้วยน้ำมือของมนุษย์ด้วยกันเอง สะท้อนปัญหาของความสัมพันธ์ที่ต้องการการจัดการ เป็นสังคมเผด็จการ มนุษย์กลายเป็นเหยื่อของระบบสังคมอันชั่วร้าย ส่วนใหญ่จะพูดถึงอนาคตในมิติหดหู่ ตกอยู่ในสังคมที่โหดร้ายรุนแรงหรือเป็นสถานการณ์ที่ทำให้มนุษย์พบตัวเองอยู่ในภาวะกดดัน แปรกแยก อึดอัดและอันตราย รวมถึงสภาพสภาพแวดล้อมที่ล่มสลาย

ในโลกตะวันออกมีแนวคิดที่ใกล้เคียงกับ ยูโทเปีย คือโลกพระศรีอารีย์ และ ดิสโทเปีย คือ กสิยุค เป็นชื่อยุคที่คนอินเดียโบราณเชื่อว่าเป็นยุคสุดท้ายก่อนที่โลกและจักรวาลจะถูกทำลายลง เชื่อกันว่าพระศิวะ หรือพระอิศวร จะทรงเปิดพระเนตรดวงที่อยู่กลางหน้าผากขึ้น และโลกจะถูกทำลายเพื่อคืนสมดุลของโลกให้เกิดการสร้างโลกขึ้นใหม่ ในภาษาไทยคำว่า กสิยุค มักใช้เป็นคำเปรียบ เรียกช่วงเวลาที่บ้านเมืองตกอยู่ในภาวะไร้กฎหมายคุ้มครอง เช่น ยามที่บ้านเมืองตกอยู่ในกสิยุค คนดีก็ต้องอยู่กันอย่างหวาดผวา (สถานวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย 2553)

การนำเสนอภาพของสังคมในอนาคตที่ใช้แนวคิด ดิสโทเปีย มี 5 ลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) ภาพในเรื่องจะต้องแตกต่างจากปัจจุบันไม่ว่าทางใดก็ตามหนึ่ง
- 2) ความแตกต่างดังกล่าวจะต้องเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของเนื้อเรื่อง
- 3) ตัวปัญหาหรือหัวใจสำคัญของเรื่องจะต้องเป็นปัญหาเกี่ยวกับมนุษย์
- 4) ปัญหาดังกล่าวต้องเป็นผลโดยตรงหรือผลสืบเนื่องมาจากภาพใหม่ที่ว่านี้
- 5) จะต้องอธิบายให้เห็นว่าโลกในอนาคตนี้มีความเป็นไปได้ที่จะเป็นจริงทั้งจะต้องไม่สวนทางกับข้อเท็จจริงที่พบเห็นได้ในปัจจุบันด้วย

2.2 ภาพลักษณ์ ยูโทเปียและดิสโทเปียในสื่อประเภทต่าง ๆ

เรื่องราวของสังคมดิสโทเปียมักจะอยู่ในหมวดของนวนิยาย อนิเมชันหรือภาพยนตร์แนววิทยาศาสตร์ (ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช 2558) เนื่องจากเป็นเรื่องของการคาดการณ์อนาคต ในที่นี้จะทำการศึกษาสื่อประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอแนวคิดนี้ ดังนี้

2.2.1 นวนิยายและภาพยนตร์เรื่อง 1984

ภาพที่ 1 (ซ้าย) หน้าปกนวนิยาย 1984 โดย จอร์จ ออร์เวลล์

ที่มา : (wikipedia 2560)

ภาพที่ 2 (ขวา) หน้าปกภาพยนตร์ 1984 Directed by Michael Radford

ที่มา : (wikipedia 2560)

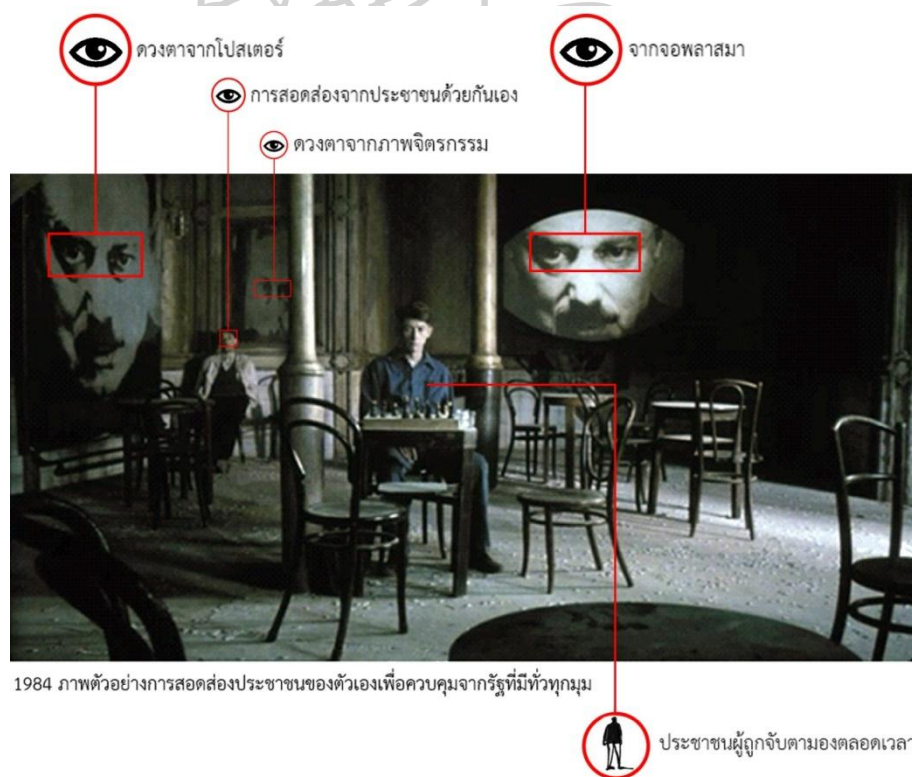
ภาพยนตร์เรื่อง 1984 สร้างขึ้นโดยไมเคิล แรดฟอร์ด (Michael Radford ค.ศ.1984) เป็นนิยายแนวดิสโทเปียที่มุ่งเน้นประเด็นการเมืองและการปกครองแบบรวบอำนาจเบ็ดเสร็จ ของ จอร์จ ออร์เวลล์ เรื่องราวของการเซ็นเซอร์ และการสอดส่องประชาชนของตนเองเพื่อควบคุม จากรัฐสู่ประชาชนและจากประชาชนสู่ประชาชนด้วยกันเองที่มีทั่วทุกหนแห่ง ว่ามีใครทำอะไรผิดไปจากที่

กำหนดให้ทำหรือไม่ เป็นมุมมองในแง่ร้ายต่อชนชั้นปกครองหรือรัฐ ที่ใช้อำนาจปกครองประชาชนอย่างเข้มงวด โหดร้าย และบ้าคลั่ง ซึ่งเป็นการเอาความกลัวมาใช้ปกครองหรือควบคุมประชากรของตัวเอง

นวนิยายเรื่องนี้มีแนวคิดยูโทเปียในแง่ของสังคมที่มีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายนั้น ๆ อย่างเคร่งครัดปราศจากอาชญากรรม เชื่อฟังคำสั่งของรัฐผู้ปกครอง เมื่อรัฐสงบสุขประชาชนก็จะมีอาชีพ มีที่ดินทำกินหรือมีทรัพย์สิน มีความเท่าเทียม และมีปัจจัยที่จำเป็นสำหรับดำรงชีวิตอยู่อย่างครบครัน โดยสังคมจะมุ่งไปสู่ผลประโยชน์และความสงบสุขของรัฐ (ส่วนรวม) เป็นสำคัญ

นวนิยายเรื่องนี้มีแนวคิดดิสโทเปียในแง่ถ้าเชื่อฟังและปฏิบัติตามตามการปกครองแบบนี้ จะได้รับความสงบสุขและความปลอดภัย ซึ่งทั้งหมดเป็นเพียงวิธีการป้องกันการต่อต้านเท่านั้น ไม่เกี่ยวกับรูปแบบของสังคมที่ควรจะเป็นใด ๆ ทั้งสิ้น ทำให้เห็นว่าอาชญากรรมเกิดจากผู้ปกครองเอง ที่เป็นผู้สร้างความเสียหายให้กับสังคมนั้นอยู่

การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลปะจากภาพยนตร์ดิสโทเปีย

1984 ภาพตัวอย่างการสอดส่องประชาชนของตัวเองเพื่อควบคุมจากรัฐที่มีตัวทวมุม

ภาพที่ 4 ภาพดวงตาจากโปสเตอร์ภาพยนตร์ 1984

ภาพดวงตาจากโปสเตอร์ภาพยนตร์ 1984 หรือ พี่เบิ้ม (Big Brother) เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจรัฐที่ทุกคนต้องเคารพ เป็นดวงตาที่จับจ้องทุกการกระทำและความคิดในการควบคุมสังคมให้อยู่ในสภาพ “ปรกติ”

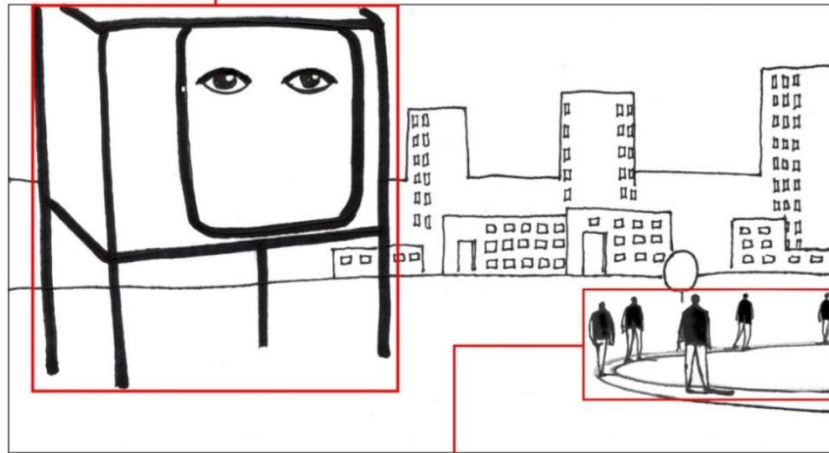

ภาพที่ 5 ภาพมุมกว้างจากภาพยนตร์ 1984 (ภาพดวงตาที่เฝ้ามองสังคมให้อยู่ในสภาพปกติ)

เป็นภาพการบังคับให้ประชาชนต้องควบคุมตัวเองด้วยการสร้างบรรยากาศของความกลัว ประชาชนจึงต้องตระหนักอยู่ตลอดเวลาว่าพวกเขาไม่ได้มีความเป็นส่วนตัวอีกต่อไป

จอลายภาพโฆษณาชวนเชื่อและไม่มีวันปิดเสียงหรือปิดเครื่องได้

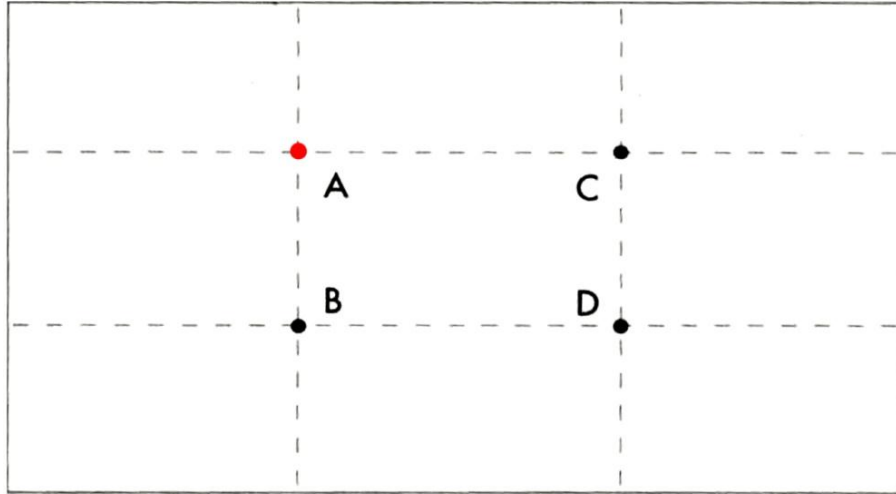
ประชาชนจะถูกจับตามองโดยรัฐตลอดเวลา

และหากบุคคลใดกระทำการที่เป็นอันตรายแก่รัฐก็ต้องถูกกำจัดด้วยวิธี "ทำให้หายไป"

ภาพที่ 6 ภาพลายเส้นจากภาพมุกกว้างจากภาพยนตร์ 1984

2.2.2.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลปะจากภาพถ่ายตัวอย่าง เรื่อง 1984

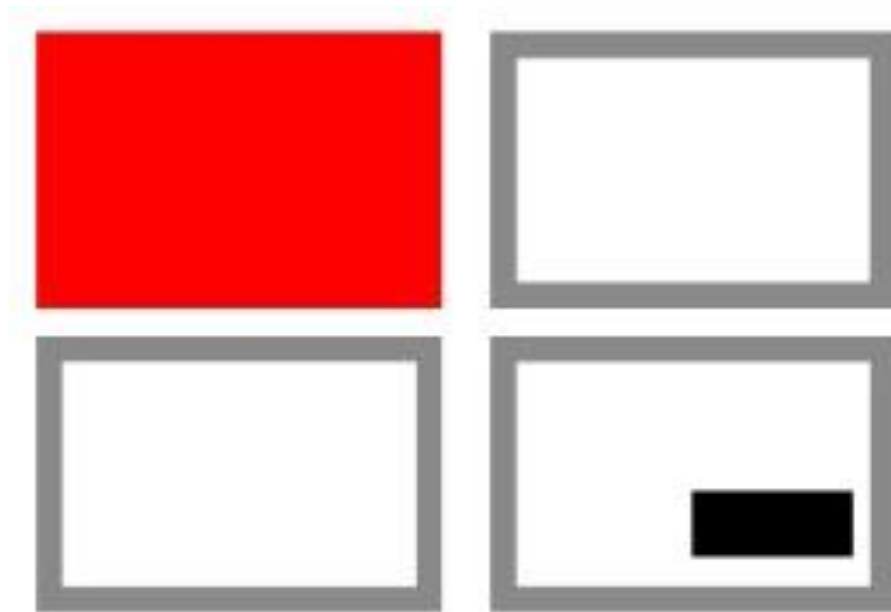
ภาพที่ 7 ภาพวิธีการกำหนดตำแหน่งจุดเด่นหรือจุดสนใจของภาพ

จากตัวอย่างภาพ ใช้วิธีการกำหนดตำแหน่งจุดเด่นหรือจุดสนใจของภาพให้อยู่ในจุด A โดยใช้หลักการ แบ่งด้านทั้ง 4 ด้านของภาพออกเป็นด้านละ 3 ส่วนโยงเส้นจากจุดแบ่งบนแต่ละด้านเข้าหากันจะเกิดจุดตัด 4 จุด คือ จุด A, B, C และ D

41%	20%
25%	14%

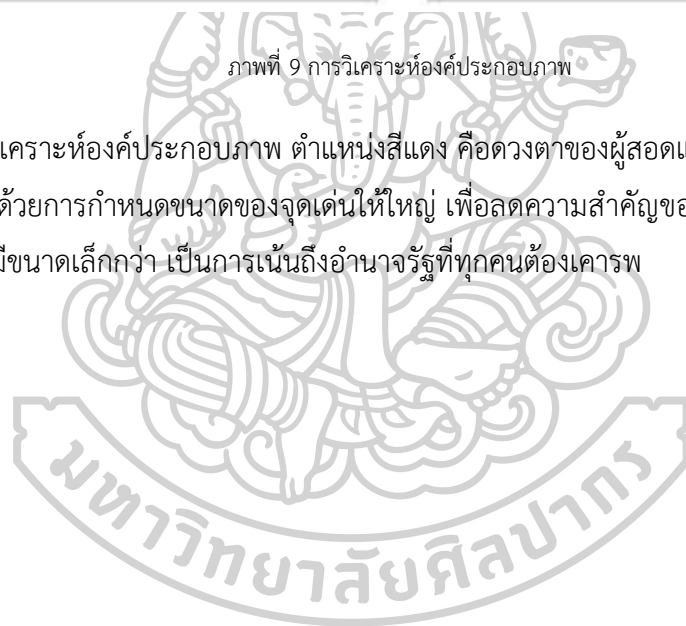
ภาพที่ 8 ภาพตำแหน่งของจุดเด่นทั้ง 4 จุด

ตำแหน่งของจุดเด่นทั้ง 4 จุดของภาพนั้นยังมีระดับของการส่งเสริมความเด่นที่ไม่เท่ากัน นักจิตวิทยา เฮอร์มัน เอฟ. บรันดท์ (Herman F. Brandt) ได้ศึกษาทดลองถึงจุดสนใจของตำแหน่งที่เด่นที่สุดในภาพจากการมองในกรอบสี่เหลี่ยม (ฉัตรชัย อรรถปักษ์ 2551) ดังนี้

ภาพที่ 9 การวิเคราะห์องค์ประกอบภาพ

การวิเคราะห์องค์ประกอบภาพ ตำแหน่งสีแดง คือดวงตาของผู้สวดนม ในการจัดภาพมีการสร้างจุดสนใจด้วยการกำหนดขนาดของจุดเด่นให้ใหญ่ เพื่อลดความสำคัญของรูปทรงของกลุ่มคนในบริเวณสีด้าที่มีขนาดเล็กกว่า เป็นการเน้นถึงอำนาจรัฐที่ทุกคนต้องเคารพ

2.2.2 นวนิยายและภาพยนตร์เรื่อง Fahrenheit 451

ภาพที่ 10 (ซ้าย) หน้าปกนวนิยาย Fahrenheit 451 (1953) Ray Bradbury

ที่มา : (davidabramsbooks 2560)

ภาพที่ 11 (ขวา) หน้าปกภาพยนตร์ Fahrenheit 451 (1966) Directed by François Truffaut

ที่มา : (wikipedia 2560)

Fahrenheit 451 งานเขียนของ เรย์ ดักลาส แบริดเบอรี (Ray Bradbury ค.ศ. 1966) เป็นเรื่องราวในโลกสมมุติที่ห้ามอ่านหนังสือ ถ้าสงสัยว่าใครมีหนังสือให้หยอดรูปหน้าคนที่สงสัยลงในตู้ไปรษณีย์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ไปจับ จึงเป็นหน้าที่ของนักดับเพลิงที่ต้องมาเผาหนังสือทิ้งที่อุณหภูมิ 451 องศาฟาเรนไฮต์ เพราะหนังสือคุกคามความสุขของสังคม และหนังสือสอนคนให้มองปัญหารอบด้าน

นวนิยายเรื่องนี้มีแนวคิดยูโทเปียในแง่ของสังคมที่มีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด นำมาซึ่งมีความสงบสุข เชื่อฟังคำสั่งของรัฐผู้ปกครอง สังคมมีความเข้าใจร่วมกัน สามารถทำงานให้สอดคล้องประสานไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อรัฐสงบสุขประชาชนก็จะมีอาชีพ มีที่ดินทำกิน มีทรัพย์สิน มีความเท่าเทียม และมีปัจจัยที่จำเป็นสำหรับดำรงชีวิตอยู่อย่างครบครัน โดยสังคมจะมุ่งไปสู่ผลประโยชน์และความสงบสุขของรัฐเป็นสำคัญ เช่นเดียวกับกับยูโทเปียจากนวนิยาย 1984 ของจอร์จ ออร์เวลล์

นวนิยายเรื่องนี้มีแนวคิดดิสโทเปียในแง่การเซ็นเซอร์ที่ถูกทำผ่านการศึกษา หนังสือใช้มาเป็นข้ออ้างในการควบคุมประชาชนรวมถึงการจำกัดสิทธิเสรีภาพ เพราะรัฐเชื่อว่าถ้าคนไม่คิดสังคมก็จะสงบสุข หนังสือเป็นเหมือนกับความทรงจำร่วมของคนในสังคม เมื่อมันถูกส่งผ่านจากรุ่นสู่รุ่นทำให้เกิดความทรงจำร่วมของคนในสังคมไม่ว่าจะในแง่ดีหรือร้าย

ภาพที่ 12 ภาพนักดับเพลิงที่ต้องมาเผาหนังสือทิ้งที่อุโมงค์ 451 อองคาฟาเรนไฮต์
ที่มา : (Truffaut 1966)

ภาพนักดับเพลิงที่ต้องมาเผาหนังสือทิ้งที่อุโมงค์ 451 อองคาฟาเรนไฮต์แสดงให้เห็นใบหน้าที่
ภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ได้สำเร็จ

• อุปกรณ์ที่ใช้ในการเผาไฟ

• ซาลาแมนเดอร์ สัญลักษณ์ของนักดับเพลิง

ภาพที่ 13 ภาพการวิเคราะห์รายละเอียดจากภาพยนตร์ Fahrenheit 451
ที่มา : (Truffaut 1966)

ภาพที่ 14 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Fahrenheit 451 (มุมระยะไกล) ตำแหน่งที่ตั้งสัญลักษณ์ของนักดับเพลิง
ที่มา : (Truffaut 1966)

ภาพที่ 14 ซึ่งเป็นภาพมุมกว้าง สามารถมองเห็นองค์ประกอบของฉากได้ทั้งหมด ซึ่งภาพลักษณะนี้จะใช้เป็นภาพแนะนำสถานที่

ภาพที่ 15 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Fahrenheit 451 (มุมระยะกลาง) ภาพตู้ที่มีสัญลักษณ์ของนักดับเพลิง
ที่มา : (Truffaut 1966)

ภาพที่ 15 ขนาดภาพลักษณะในมุมระยะกลาง (Medium Shot) นี้ถ้าเป็นภาพบุคคลตั้งแต่
เอวขึ้นไปจนถึงศีรษะ สามารถเห็นการเคลื่อนไหวและรายละเอียดของฉากหลังพอสมควร

ภาพที่ 16 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Fahrenheit 451 (มุมระยะใกล้) ภาพซาลาแมนเดอร์ซึ่งใช้เป็น
สัญลักษณ์ของนักดับเพลิง
ที่มา : (Truffaut 1966)

ภาพที่ 16 เป็นขนาดภาพที่สามารถเข้าถึงอารมณ์ได้มากที่สุดทำให้เห็นรายละเอียดและรู้สึก
ใกล้ชิดกับสิ่งที่เห็นอีกด้วย (ภาพซาลาแมนเดอร์ Salamander เป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ โบราณเชื่อว่า
มันมีชีวิตอยู่ในกองไฟและไม่สะทกสะท้านกับเปลวไฟ 7 ซึ่งใช้เป็นสัญลักษณ์ของนักดับเพลิง)

2.2.3 ภาพยนตร์เรื่อง Blade Runner

ภาพที่ 17 Blade Runner (1982) Ridley Scott
ที่มา : (wikipedia 2560)

Blade Runner ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ที่มีสิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีล้ำสมัย กล่าวถึงสังคมและสิ่งแวดล้อมใหม่แห่งโลกอนาคต เป็นเรื่องของมนุษย์เทียม (Replicant) ที่เมื่อหมดอายุจะถูกสังหารโดยตำรวจพิเศษ (Blade Runner) ในยุคอนาคตเรามีมนุษย์เทียมเป็นทาส ที่สร้างขึ้นมาเพื่อเอาไว้ใช้สร้างที่อยู่บนดาวอื่น มนุษย์เทียมมีชีวิตอยู่ได้ 5 ปี หุ่นยนต์ได้ถูกพัฒนาขึ้นมาให้มีความเฉลียวฉลาด มีอารมณ์ความรู้สึกได้ด้วยวิวัฒนาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้คิดว่าไม่อย่างมีชีวิตแค่ 5 ปีเลยกลับมาที่โลกเพื่อที่จะทวงให้ผู้สร้างยี่ตอายุแต่ผู้สร้างที่เป็นมนุษย์ ไม่ยอมเพราะคิดว่ามันเป็นทาสใช้แล้วทิ้ง มนุษย์เทียมก็เลยฆ่าผู้ที่สร้างตัวเองตาย หลังจากนั้นก็มี Blade Runner มาสังหารมนุษย์เทียม

ภาพที่ 18 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner (ภาพสภาพแวดล้อมในโลกอนาคต)
ที่มา : (Ridley Scott 1982)

ภาพที่ 19 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner (ภาพภายในเมืองกับเทคโนโลยีล้ำสมัยที่เกิดขึ้น)
ที่มา : (Ridley Scott 1982)

ภาพที่ 19 แสดงให้เห็นถึงรายละเอียดสภาพแวดล้อมในโลกอนาคตและเทคโนโลยีล้ำสมัยที่เกิดขึ้นภายในเมือง

ภาพที่ 20 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner ภาพมุมกว้างของเมืองที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม
ที่มา : (Ridley Scott 1982)

ภาพที่ 21 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner (สภาพของเมืองที่ประกอบด้วยวัฒนธรรมของคนกลุ่มต่าง ๆ)
ที่มา : (Ridley Scott 1982)

สภาพของเมืองที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เป็นสังคมที่ประกอบด้วยวัฒนธรรมของคนกลุ่มต่าง ๆ มีคนหลายเชื้อชาติหลายเผ่าพันธุ์ มีภาษาพูดหลายภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาสเปน ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ฯลฯ ซึ่งยังมีพลังในตัวเอง ไม่ถูกทำลาย หรือตกอยู่ใต้อิทธิพลของวัฒนธรรมอื่น เห็นได้จากอาหารประจำชาติที่ยังคงมีอยู่ในครอบครัวและในกลุ่มต่าง ๆ

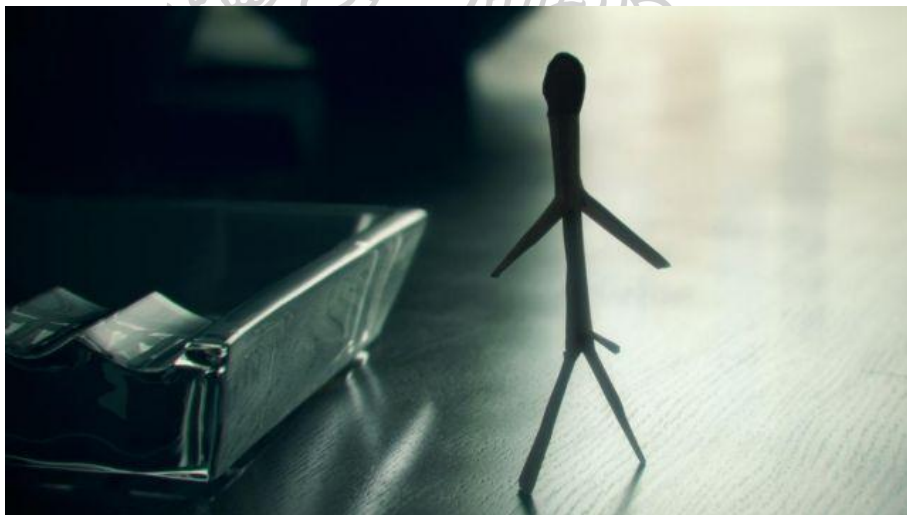
ภาพที่ 22 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner (ภาพดวงตาของมนุษย์เทียม)
ที่มา : (Ridley Scott 1982)

ดวงตา ลักษณะของมนุษย์เทียมที่สะท้อนแสงแวววาวให้ความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ถูกประดิษฐ์ขึ้น ซึ่งดวงตาแท้จริงคืออวัยวะสำคัญในร่างกายมนุษย์ มันเปรียบเหมือนกับกระจกที่เห็นได้สองด้าน ดวงตาไม่เพียงแต่เห็นสิ่งต่าง ๆ มากมายจากภายนอก แต่ยังเปิดเผยให้เห็นสิ่งที่เร้นอยู่ข้างในได้ด้วย

ภาพที่ 23 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner ภาพมุมแคบ (การพับกระดาษรูปไก่)
ที่มา : (Ridley Scott 1982)

ภาพที่ 23 การพับกระดาษ (Origami) (Wikipedia 2560) เป็นรูปไก่ (พับตอนเด็กการ์ดขี่
ขลาด) ในภาษาอังกฤษคำว่า chicken ที่เป็นคำสแลง หมายถึงคนขี่ขลาดและยังหมายถึงคนอ่อนหัด
ไร้ประสบการณ์ ด้วย (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา 2552)

ภาพที่ 24 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner ภาพมุมแคบ (การพับกระดาษเป็นรูปผู้ชายอวัยวะเพศแข็งตัว)
ที่มา : (Ridley Scott 1982)

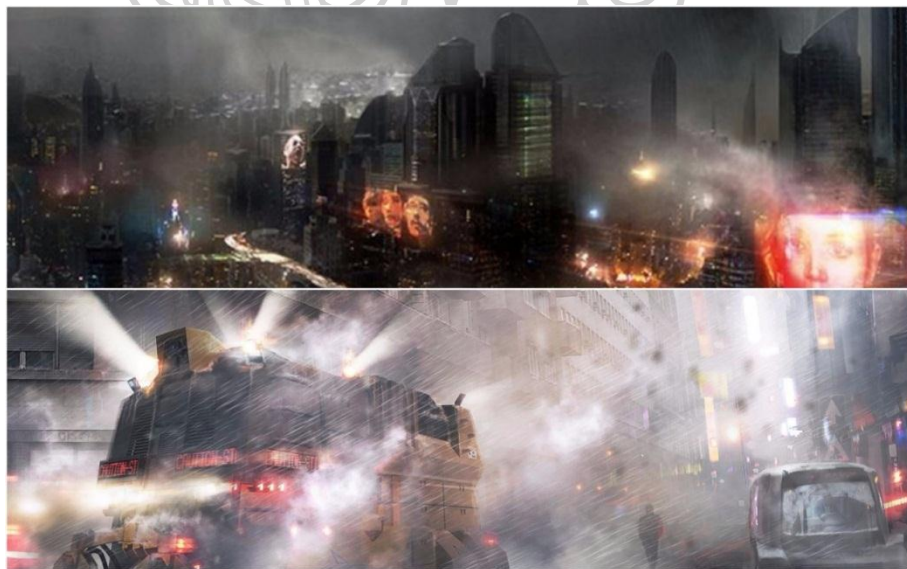
ภาพที่ 24 การพับกระดาษ (Origami) เป็นรูปผู้ชายอวัยวะเพศแข็งตัว (พับตอนเด็กการ์ด
เจอเรเซล) ซึ่งการแข็งตัวมักจะเกิดขึ้นพร้อมกับอารมณ์ทางเพศ

ภาพที่ 25 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner ภาพมุมแคบ (การพับกระดาษรูปยูนิคอร์น)
ที่มา : (Ridley Scott 1982)

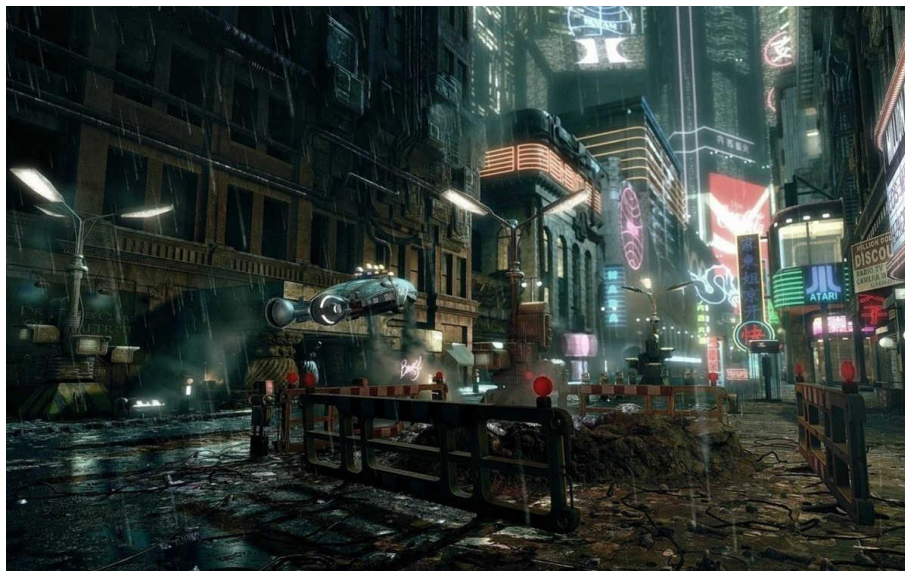
ภาพที่ 25 การพับกระดาษสีเงิน (Origami) เป็นรูปยูนิคอร์น (Wikipedia 2560) (พับไว้ในห้องเตี๊ยกการ์ด) ยูนิคอร์นจะอยู่ในความฝันของเตี๊ยกการ์ด มันจึงเป็นสารที่เกฟฟ์ (Gaff) จะบอกว่า “ฉันอ่านข้อมูลคุณแล้ว” นั่นก็คือเขารู้ว่าเตี๊ยกการ์ดเป็นเรพลีแคนท์ หรือเพื่อเป็นสัญลักษณ์ที่บอกว่าเขานั้นแตกต่างจากยูนิคอร์น (เรพลีแคนท์) ตัวอื่น ๆ

ภาพที่ 26 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมมุมกว้างและภาพมุมแคบ
ที่มา : (Ridley Scott 1982)

ภาพที่ 26 รายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner เปรียบเทียบภาพมุมกว้างและภาพมุมแคบ แสดงให้เห็นสภาพแวดล้อมของเมืองในมุมกว้างและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ล้ำสมัย

ภาพที่ 27 ภาพรายละเอียดจากภาพยนตร์ Blade Runner ภาพสภาพภูมิอากาศ
ที่มา : (Ridley Scott 1982)

ภาพที่ 27 แสดงสภาพภูมิอากาศที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในอากาศเต็มไปด้วยมลพิษ และสภาพเมืองที่ผู้ฟังเต็มไปด้วยขยะ เป็นฉากที่สะท้อนเรื่องราวของการเป็นมนุษย์ในยุคอนาคต

ภาพยนตร์เรื่องนี้มีแนวคิดดิสโทเปียในแง่ผลผลิตของมนุษย์ที่กลับมาจัดการหรือทำลายตัวมนุษย์เอง และเป็นการตั้งคำถามถึงการเป็นมนุษย์ด้วยว่ามนุษย์กับมนุษย์เทียมจริง ๆ แล้วมันมีความแตกต่างกันจริงหรือไม่ ทั้งในเชิงของศีลธรรมและอารมณ์ความรู้สึก

ภาพยนตร์เรื่องนี้มีแนวคิดยูโทเปียในแง่ของสังคมในจินตนาการอันสมบูรณ์แบบ มีความสงบสุข มั่งคั่งอุดมสมบูรณ์ มีสิ่งประดิษฐ์และมีเทคโนโลยีที่ล้ำสมัย นำมาซึ่งความสะอาดสบายต่อการดำรงชีวิต

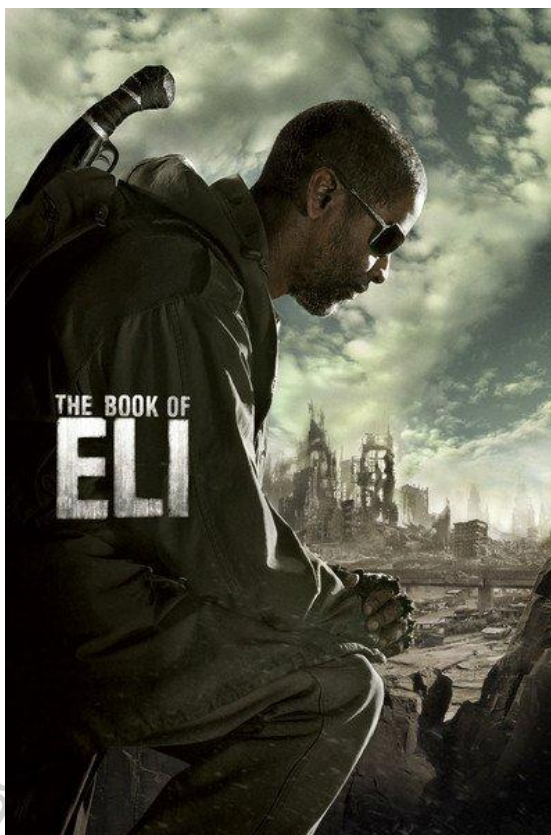
2.2.3.1 ประโยชน์จากการใช้สัญลักษณ์ในภาพยนตร์

สัญลักษณ์ (sign) หมายถึง สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อให้มีความหมายแทนของจริงหรือตัวจริง สิ่งที่น่ามาใช้เป็นสัญลักษณ์นั้น อาจเป็นคน สัตว์ วัตถุสิ่งของ รูปภาพ ฯลฯ ในภาพยนตร์เรื่อง Blade Runner ที่อ้างอิงความหมายถึงสิ่งอื่นสามารถพบเห็นหรือรับรู้ได้จากรายละเอียดต่าง ๆ เช่น ดวงตา การพับกระดาษ (Origami) เป็นรูปไก่ รูปผู้ชายอวัยวะเพศแข็งตัว และการพับกระดาษเป็นรูปยูนิคอร์น เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่ารายละเอียดต่าง ๆ ในภาพยนตร์ถือได้ว่าเป็น “สัญลักษณ์” อย่างหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการสื่อสารความหมายในภาพยนตร์ ซึ่งเป็นการสื่อความหมายด้วยภาพ เพื่อให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจและรับรู้เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ เป็นการใช้ภาพการสื่อความหมายเพื่อให้ผู้ชมมีอารมณ์คล้อยตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ผู้สร้างภาพยนตร์ยังได้จัดองค์ประกอบต่าง ๆ ของการสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์เพื่อการสื่อความหมายแฝงให้ผู้ชมได้มองเห็นถึงความคิดและความรู้สึกในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอีกด้วย

2.2.4 ภาพยนตร์เรื่อง The Book of Eli

ภาพที่ 28 The Book of Eli (2010) Allen Hughes, Albert Hughes

ที่มา : (wikipedia 2560)

The Book of Eli เรื่องราวในโลกอนาคต 30 ปีหลังเกิดสงครามครั้งใหญ่ ในดินแดนที่เคยชื่อว่าอเมริกา ที่ตอนนี้เป็นเพียงดินแดนรกร้าง อ้างว้าง ทรุดโทรมและไร้ผู้คน ไม่เหมือนเมื่อครั้งอดีต เมืองเต็มไปด้วยขยะ ของเสีย และความอดอยาก เป็นเรื่องยากที่จะหาอาหารและน้ำสะอาด ถึงขั้นที่มนุษย์ต้องหันมากินกันเองเพื่อประทังชีวิต คนที่แข็งแกร่งรวมตัวกันเป็นอันธพาล ออกปล้นฆ่าคนที่อ่อนแอกว่า อีไล หนึ่งในมนุษย์ที่รอดมาได้ ออกเดินทางไปยังฝั่งตะวันตกของอเมริกา เพื่อเป้าหมายที่สำคัญหนึ่งเดียว คือ การเอาหนังสือ (ไบเบิล) ไปยังที่หมาย แต่อุปสรรคไม่ได้มีเพียงระยะทางเท่านั้น ในเมื่อตอนนี้โลกใบนี้กลายเป็นโลกที่คนฆ่ากันได้ง่าย ๆ การแย่งชิงและมีการไล่ล่าจึงเกิดขึ้น อีไล จึงจำเป็นต้องสู้เพื่อปกป้องหนังสือซึ่งเป็นความหวัง สิ่งเดียวที่ช่วยต่อลมหายใจให้มีชีวิตและไปถึงจุดหมายหมายนั้นก็คือ ความศรัทธา

ภาพที่ 29 รายละเอียดจากภาพยนตร์เรื่อง The Book of Eli ภาพมุมกว้างของเมือง
ที่มา : (Allen Hughes and Albert Hughes 2010)

ภาพที่ 29 แสดงให้เห็นความล่มสลายของเมืองและให้เห็นความเลวร้ายของสงคราม

ภาพที่ 30 รายละเอียดจากภาพยนตร์เรื่อง The Book of Eli ภาพมุมแคบ (แมว)
ที่มา : (Allen Hughes and Albert Hughes 2010)

แมวที่ดูเหมือนซากศพที่ปรากฏในภาพที่ 30 แสดงให้เห็นความสิ้นหวังและหวาดระแวง
ตลอดเวลา รวมถึงการเป็นผู้ล่าและเหยื่อในเวลาเดียวกัน

ภาพที่ 31 รายละเอียดจากภาพยนตร์เรื่อง The Book of Eli ภาพมุมแคบ (ปืนที่ไม่มีกระสุน)
ที่มา : (Allen Hughes and Albert Hughes 2010)

ภาพที่ 31 แสดงภาพปืนที่ไม่มีกระสุนที่ใช้เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจหรือพลังที่หมดลง

ภาพยนตร์เรื่องนี้มีแนวคิดดิสโทเปียในแง่ของการสะท้อนด้านมืดของความเป็นมนุษย์ เช่น ความเห็นแก่ตัวและเสื่อมถอยในจิตใจมนุษย์ที่สื่อออกมาผ่านการแก่งแย่งชิงดี ฆ่ากันเองหรือแม้กระทั่งกินมนุษย์ด้วยกันเอง และให้ภาพความเลวร้ายของสงครามที่พร้อมจะพรากทุกสิ่งทุกอย่างอันเป็นที่รักไปจากมือของมนุษย์ สาระสำคัญในหนังจึงเป็นเรื่องศาสนา โดยเฉพาะการมองศาสนาเป็นเครื่องมือในการปกครองที่มักจะถูกดัดแปลงไปตามความต้องการของผู้ปกครอง

ภาพยนตร์เรื่องนี้ปรากฏแนวคิดยูโทเปียคือตอนสุดท้ายในภาพยนตร์ แต่ได้แสดงให้เห็นความหวัง ความศรัทธา และความเชื่อมั่นในตัวมนุษย์ด้วยกันเองว่าจะได้พบกับยูโทเปีย (ภาพการจดบันทึกเรื่องราวในไบเบิล เพื่อนำไปเรียงพิมพ์ในฉากสุดท้ายของหนัง) เมืองที่มีแต่ความดีงาม ความยุติธรรม บ้านเมืองน่าอยู่ ในวันข้างหน้า

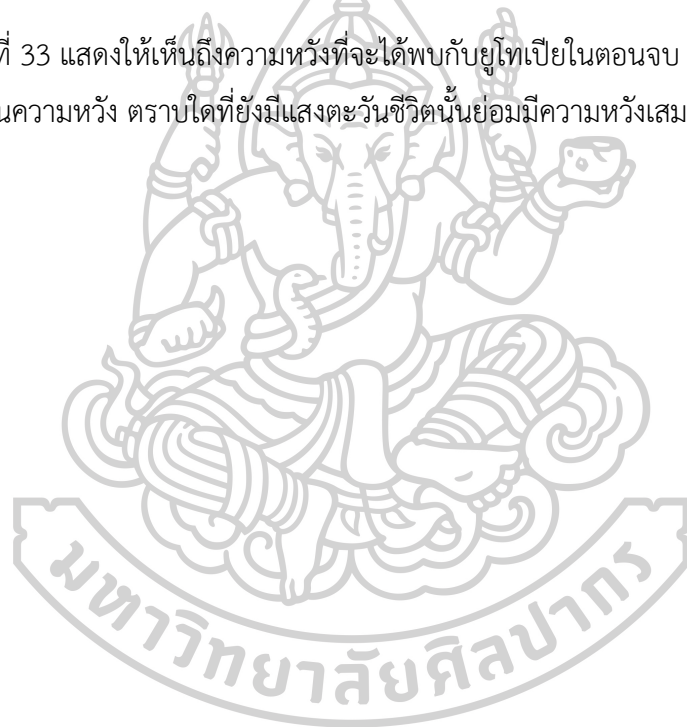
ภาพที่ 32 รายละเอียดจากภาพยนตร์เรื่อง The Book of Eli (ภาพการจดบันทึกเรื่องราวในไบเบิล)
ที่มา : (Allen Hughes and Albert Hughes 2010)

ภาพที่ 32 ภาพการจดบันทึกเรื่องราวในไบเบิล เพื่อนำไปเรียงพิมพ์ในฉากสุดท้ายของหนัง

ภาพที่ 33 รายละเอียดจากภาพยนตร์เรื่อง The Book of Eli (แสดงให้เห็นถึงความหวังที่จะได้พบกับยูโทเปีย)
ที่มา : (Allen Hughes and Albert Hughes 2010)

ภาพที่ 33 แสดงให้เห็นถึงความหวังที่จะได้พบกับยูโทเปียในตอนจบ โดยการใช้แสงเป็นสัญลักษณ์แทนความหวัง ตราบใดที่ยังมีแสงตะวันชีวิตนั้นย่อมมีความหวังเสมอ

2.2.5 ภาพยนตร์นวนิยายวิทยาศาสตร์เรื่อง WALL-E

ภาพที่ 34 WALL-E (2008) Andrew Stanton

ที่มา : (wikipedia 2560)

ภาพยนตร์นวนิยายวิทยาศาสตร์ WALL-E โลกที่มีแต่ขยะ มีฉากในต้นเรื่องที่ทำให้เราคิดไปถึงโลกอนาคต เมื่อ วอลล์-อี เป็นหุ่นยนต์ดูดขยะตัวเดียวบนโลกร้างที่เต็มไปด้วยภูเขากองขยะ โดยมีเพื่อนเป็นแมลงสาบ เหตุเพราะมนุษย์บริโภคอย่างหนักหน่วงจนอ้วนกลม ได้จากไปใช้ชีวิตสุขสบายบนยานอวกาศที่มุ่งหน้าไปหาดาวเคราะห์ดวงใหม่

ภาพที่ 35 รายละเอียดจากภาพยนตร์ Wall-E (ภาพฝุ่นละอองที่ปกคลุมสิ่งก่อสร้าง)
ที่มา : (Andrew Stanton 2008)

ภาพที่ 35 ภาพมุมมองระยะไกล แสดงภาพบรรยากาศของเมืองในภาพยนตร์ Wall-E ที่ได้ม
ไปด้วยฝุ่นละอองที่ปกคลุมสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ที่มีรูปร่างคล้ายกับตึกหรืออาคารสูงในโลกปัจจุบัน

ภาพที่ 36 รายละเอียดจากภาพยนตร์ Wall-E (ภาพสิ่งก่อสร้างที่มีความสูงขนาดใหญ่)
ที่มา : (Andrew Stanton 2008)

ภาพที่ 36 ภาพมุมมองระยะปานกลาง ปรากฏภาพของสิ่งก่อสร้างที่มีความสูงขนาดใหญ่ถูก
สร้างขึ้นมาจากขยะจำนวนมาก ที่ตั้งเคียงคู่กับตัวตึกที่อยู่อาศัยของมนุษย์ สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มที่
อาจจะเป็นไปได้ในอนาคตจากสถานการณ์ในปัจจุบัน

ภาพที่ 37 รายละเอียดจากภาพยนตร์ Wall-E หุ่นยนต์รวบรวมและอัดขยะ
ที่มา : (Andrew Stanton 2008)

ภาพที่ 37 แสดงให้เห็นถึงภาพมุมมองระยะใกล้หุ่นยนต์ Wall-E ได้รวบรวมและอัดขยะเป็นแท่งวางเรียงเป็นฐานซ้อนกันให้สูงขึ้น

แอนิเมชันเรื่องนี้เป็นดิสโทเปียในแง่แนวโน้มที่อาจเป็นไปได้ในอนาคตทั้งในแง่บวกและลบ ที่ความเจริญเติบโตอย่างก้าวกระโดดทางเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไม่ได้ทำให้คุณภาพชีวิตของประชากรดีขึ้นและนำพามนุษย์ไปสู่ความสะดวกสบายตามความต้องการของมนุษย์ ในขณะที่เดียวกันก็ก่อให้เกิดผลเสียหลายประการติดตามมา เช่น ปัญหามลพิษจากขยะอุตสาหกรรม ปัญหาสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติที่ถูกทำลายลงอย่างมาก เนื่องจากการพัฒนาที่ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น รวมไปถึงค่านิยมของคนส่วนใหญ่ที่เปลี่ยนไปพร้อม ๆ กับการเข้ามาของทุนนิยมและบริโภคนิยม

เป็นยูโทเปียในแง่ของภาพนิทัศน์ถึงโลกในอนาคต สังคมที่ดั่งงาม และสภาพแวดล้อมการเป็นอยู่ที่ดีกว่าในโลกปัจจุบัน ต้นไม้เป็นตัวแทนของสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ

ภาพที่ 38 รายละเอียดจากภาพยนตร์ Wall-E การใช้ชีวิตภายในยานอวกาศ
ที่มา : (Andrew Stanton 2008)

ภาพที่ 38 เป็นภาพการใช้ชีวิตอย่างสุขสบายในยานอวกาศที่มุ่งหน้าไปหาดาวเคราะห์ดวง
ใหม่

ภาพที่ 39 รายละเอียดจากภาพยนตร์ Wall-E ภาพต้นไม้
ที่มา : (Andrew Stanton 2008)

ภาพต้นไม้ที่ปรากฏในภาพที่ 39 ซึ่งเป็นตัวแทนของความหวัง เพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมได้ตระหนัก
ถึงปัญหาทางสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน

ภาพที่ 40 รายละเอียดจากภาพยนตร์ Wall-E ภาพมุมมองในระยะใกล้
ที่มา : (Andrew Stanton 2008)

ภาพที่ 40 ภาพมุมมองระยะใกล้จากภาพยนตร์ เป็นภาพแมลงสาบ ซึ่งสัตว์ชนิดเดียวที่เห็นในภาพยนตร์ที่มีชีวิตรอดเหลืออยู่ เพราะมันสามารถปรับตัวได้กับทุกสภาพแวดล้อม และสามารถกินทุกอย่างที่เป็นอาหารได้

ยังมีหนังสือและภาพยนตร์อีกหลายเรื่องที่น่าเสนอภาพของสังคม ดิสโทเปียซึ่งจริง ๆ แล้วสถานะสังคมที่ปรากฏในสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคมที่เราอยู่อาศัย

2.2.6 สรุปภาพลักษณ์ ยูโทเปียและดิสโทเปียในสื่อประเภทต่าง ๆ

ดิสโทเปีย มักใช้เพื่ออธิบายถึงสังคมที่ไม่พึงปรารถนาหรือสังคมที่น่าหวาดกลัว โดยผลงานส่วนใหญ่มักกล่าวถึงสังคมที่อยู่ในอนาคต มีการลดทอนความเป็นมนุษย์ มีรัฐที่ปกครองแบบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จ สภาพแวดล้อมถูกทำลาย โลกที่ถูกนำไปสู่หายนะด้วยน้ำมือของมนุษย์ด้วยกันเอง ฯลฯ ซึ่งลักษณะสังคมแบบดิสโทเปียนี้ยังมักถูกใช้เป็นแนวย่อยในเรื่องแต่งอื่น ๆ เพื่อดึงความสนใจมาสู่ประเด็นที่กำลังเกิดขึ้นในโลกความจริงร่วมสมัย เช่น สิ่งแวดล้อม การเมือง เศรษฐกิจ ศาสนา จิตวิทยา จริยธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ยูโทเปีย เมืองที่มีแต่ความดีงาม ความยุติธรรม บ้านเมืองน่าอยู่ เป็นระเบียบเรียบร้อย มีประชากรที่เป็นมิตร เป็นภาพฝันถึงสังคมอันดีงามต่อการเปลี่ยนแปลงโลกแห่งความเป็นจริง เป็นอะไรที่เราได้แต่ฝันถึง ทั้งด้านการปกครอง กฎหมาย การจัดระเบียบทางสังคม ทุกอย่างล้วนถูกกำหนดกฎเกณฑ์ไว้อย่างมีระเบียบแบบแผน ขนาดที่เรียกได้ว่า “สมบูรณ์แบบ” (เซอร์โรมัส มอร์ 2562)

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบสภาพสังคมแบบ Utopia และ Dystopia

	Utopia	Dystopia
สภาพสังคม	ทุกคนเสมอภาคกัน	แบ่งชนชั้น วรรณะ
มุมมองเกี่ยวกับอนาคต	เป็นโลกที่ดี เต็มไปด้วยความหวัง	เป็นโลกแห่งความเสื่อมเต็มไปด้วยความสิ้นหวัง
รัฐบาล	เป็นประชาธิปไตย	เผด็จการ มีกฎหมายที่เคร่งครัดมากเกินไป
การศึกษา	มีความเท่าเทียมกันและมีความก้าวหน้าทางการศึกษา	เป็นการชวนเชื่อ ไม่ใช่การมอบความรู้ให้ผู้คน
เศรษฐกิจ	ไม่ต้องใช้เงิน มีการกระจายสินค้าที่เท่าเทียม	มีแต่คนรวยกับคนจน ไม่มีชนชั้นกลาง
กฎหมาย	มีบทลงโทษที่เท่าเทียมกัน	บทลงโทษไม่เท่าเทียมกัน และบทลงโทษมีความรุนแรงมาก
บรรยากาศ	มีความสุข ครอบครัวมีความสามัคคี	ไม่มีความสุข แดกแยก

2.3 ดิสโทเปียและยูโทเปียในงานจิตรกรรม

จากการศึกษาเรื่อง มุมมอง การรับรู้ภาพ ในแบบ Utopia/Dystopia ทำให้เข้าใจถึงกระบวนการถ่ายทอดเรื่องราวในโลกของความเป็นจริง ในโลกจินตนาการ ในสื่อต่าง ๆ รวมถึงในงานจิตรกรรม และยังทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจการทำงานของ “ภาพ” ในลักษณะนี้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังได้เห็นวิวัฒนาการของการนำความรู้เกี่ยวกับทัศนียวิทยาในแบบ ยูโทเปียและดิสโทเปียมาใช้ จะเห็นได้ว่ามุมมองในแบบ ยูโทเปีย เริ่มต้นจากวรรณกรรมจนกลายเป็นต้นแบบของการแสดงออกถึงการโยยหาชีวิตและสังคมสมบูรณ์แบบที่เป็นอุดมคติ จนกระทั่งสังคมอุดมคติถูกเห็นต่างด้วยแนวคิด ดิสโทเปีย ที่เกิดขึ้น เพื่อเตือนสติผู้อ่านเกี่ยวกับการพยายามทำให้สังคมดีขึ้นหรือสมบูรณ์แบบ แต่ผลลัพธ์กลับออกมาเป็นสถานการณ์ทางสังคมที่วุ่นวายและตกต่ำ อย่างไรก็ตาม เรื่องราวเกี่ยวกับภาพหายนะได้ถูกบันทึกไว้ในผลงานจิตรกรรมจำนวนมาก ทั้งจากความเชื่อและคำทำนายเกี่ยวกับวาระสุดท้ายของโลก รวมถึงการสร้างสรรคงานจากเหตุการณ์จริง ในบทความฉบับนี้ ผู้เขียนได้ศึกษาผลงานจิตรกรรมของ เปาโล อุซเซลโล (Paolo Uccello) ปีเอโร ดิ โกซิโม (Piero di Cosimo) ทัอมัส โคล (Thomas Cole) และมะนะบุ อิเคดะ (Manabu Ikeda) ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ ลักษณะของทัศนียวิทยา รูปทรงและสัญลักษณ์ที่ปรากฏในภาพ

ภาพรวมของ ดิสโทเปีย/ยูโทเปีย ในสื่อประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. Flood and Waters Subsiding โดย Paolo Uccello (ค.ศ.1447-1448)
2. The Subsiding of the Waters of the Deluge โดย Thomas Cole (ค.ศ.1829)
3. The Forest Fire โดย Piero di Cosimo (ค.ศ.1505)
4. Rebirth โดย Manabu Ikeda (ค.ศ.2016)

2.3.1 Flood and Waters Subsiding

ในคัมภีร์ไบเบิลมีการพยากรณ์ว่าจะมีภัยพิบัติหลายอย่างเกิดขึ้นในช่วงปลายของยุคสมัย และกล่าวถึงความเชื่อเกี่ยวกับวันสิ้นโลก ตัวอย่างเช่น การระบุใน มัทธิว 24:7 ว่า “ประชาชาติกับประชาชาติ และอาณาจักรกับอาณาจักรจะต่อสู้กัน ทั้งจะเกิดกันดารอาหารและแผ่นดินไหวในที่ต่าง ๆ ” (สมาคมพระคริสตธรรมไทย 2554) เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีความเชื่อมากมายตั้งแต่โบราณที่พยากรณ์เกี่ยวกับวาระสุดท้ายของโลก เช่น คำทำนายของนอสตราดามุสว่าโลกจะมีอันเป็นไปใน ค.ศ. 1999 ดาวหางฮัลเลย์โคจรพาสารพิชสู่โลก ค.ศ. 1910 การเฉลิมฉลองศตวรรษใหม่ใน ค.ศ. 2000 ด้วยกาลอวสานของโลก หรือการที่นักคณิตศาสตร์ชาวอเมริกันออกมาเตือนว่า วันที่ 23 กันยายน ค.ศ. 2017 ดาวเคราะห์ขนาดใหญ่อื่นๆ จะพุ่งชนโลกจนทำให้โลกแตก เกิดภาวะน้ำท่วมโลกและ

แผ่นดินไหวรุนแรง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเหตุการณ์ของโลกอาจมิได้ดำเนินไปเช่นคำพยากรณ์ แต่ก็สามารถทำให้ผู้ที่ทราบถึงคำพยากรณ์จำนวนมากเกิดการตื่นตัวและเตรียมตัวตั้งรับกับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

เรื่องราวของโนอาห์และน้ำท่วมโลกในคัมภีร์ไบเบิล ปฐมกาลบทที่ 6 เป็นหนึ่งในเรื่องราวที่ได้รับการกล่าวถึงอย่างแพร่หลาย เนื้อหาของเหตุการณ์กล่าวถึงโนอาห์ผู้เป็นสาวกที่เชื่อฟังของพระยะโฮวา เขาได้รับคำเตือนเรื่องการเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ที่พระเจ้าบันดาลเพื่อเป็นบทลงโทษสำหรับบาปของมนุษยชาติ เขาจึงสร้างเรือโนอาห์ขึ้น และทำให้ครอบครัวของเขา รวมถึงสัตว์ต่าง ๆ ที่เขาพาขึ้นเรือด้วยรอดชีวิตอย่างปลอดภัย

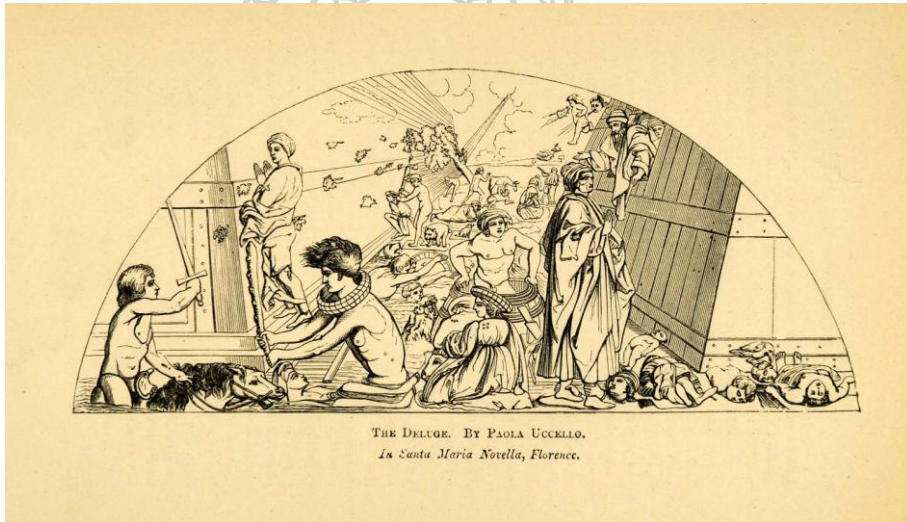
Paolo di Dono หรือ Paolo Uccello (ค.ศ.1397-1475) เป็นศิลปินชาวอิตาลีคนสำคัญแห่งยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ จิตรกรรมฝาผนังในโบสถ์วิหารหลายแห่งในอิตาลีเป็นผลงานของเขา รวมถึงภาพนาฬิกาที่อาสนวิหาร Santa Maria del Fiore ด้วย สำหรับผลงาน Flood and Waters Subsiding (1447-1448) เป็นหนึ่งในจิตรกรรมฝาผนังแบบปูนเปียกครึ่งวงกลม เขียนอยู่ ณ บริเวณ Green Cloister ของมหาวิหาร Santa Maria Novella เมืองฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี

ภาพเขียน Flood and Waters Subsiding (ภาพที่ 41) เป็นภาพที่มีความซับซ้อนในการจัดองค์ประกอบภาพและทัศนมิติอย่างมาก โดยในภาพปรากฏเรือหรือนาวาของโนอาห์สองแห่งทางซ้ายและขวา ทั้งพื้นที่ตรงกลางและด้านหน้าให้กับความสับสนอลหม่านของมนุษย์ ส่วนพื้นที่ระยะหลังแสดงภาพภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดจากการลงโทษของพระเจ้า นักประวัติศาสตร์ศิลป์ได้สันนิษฐานกันว่าภาพเขียนนี้เป็นการผสมผสานฉากของเหตุการณ์เกี่ยวกับนาวาของโนอาห์และเหตุการณ์น้ำท่วมโลกสองช่วงเวลาด้วยกัน ได้แก่ ตอนที่นาวาแล่นผ่านกระแสน้ำเชี่ยวกราก และตอนที่นาวาเข้าเทียบท่ายังแผ่นดินขณะที่น้ำเริ่มลดลง (Farthing 2006) นอกจากนี้ในหนังสือ Paolo Uccello มีการบรรยายว่าภาพเขียนนี้สามารถแบ่งออกได้เป็นสองส่วนด้วยกัน โดยด้านซ้ายของภาพแสดงถึงความตายของผู้มีบาปหนา ส่วนด้านขวาแสดงถึงความหวังที่อุบัติขึ้นใหม่ของผู้รอดชีวิตในการที่จะได้รับการอภัยจากพระเจ้า (D'Ancona 1960) ความโดดเด่นอีกประการหนึ่งของภาพคือการเลือกใช้สีที่ไม่หลากหลายนัก โดยแบ่งการใช้สีอย่างชัดเจน เช่น สีน้ำตาลอิฐสำหรับเรือ สีฟ้าสำหรับน้ำ และทองฟ้า และโทนสีเขียวสำหรับภาพบุคคล เป็นต้น

ภาพที่ 41 Paolo Uccello, Flood and Waters Subsiding, 1447-1448

ที่มา : (Paolo Uccello 1960)

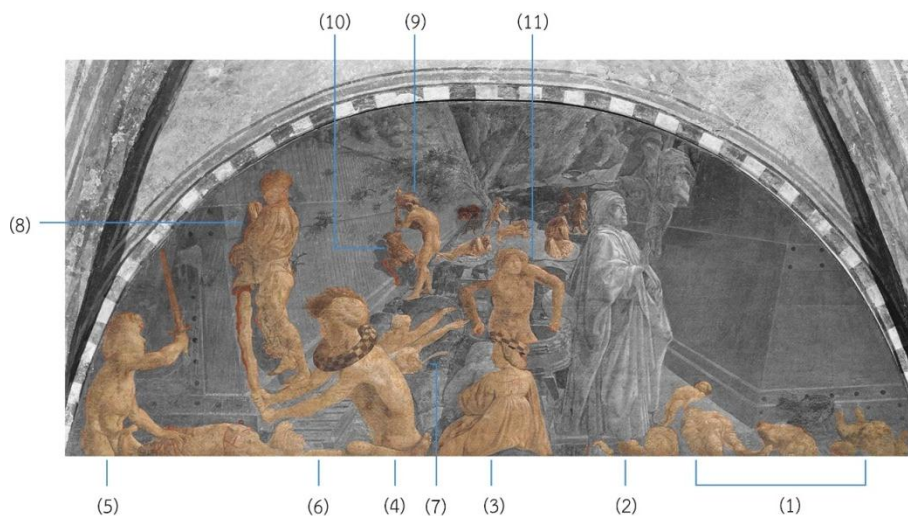

ภาพที่ 42 ภาพลายเส้น Paolo Uccello, Flood and Waters Subsiding

ที่มา : (James Elkins 2018)

ในการศึกษาภาพเขียนนี้จะวิเคราะห์ผ่านองค์ประกอบสองส่วนของภาพ ได้แก่ ความโกลาหลของมนุษย์และบรรยากาศของพื้นที่ที่นำไปสู่ภาพรวมของหายนะจากภัยพิบัตินี้ ดังที่กล่าวไปข้างต้นว่า องค์ประกอบของภาพมีความซับซ้อนอย่างยิ่ง ภาพคนจำนวนมากในภาพนี้จึงดูสับสนอลหม่าน รวมถึงมีสัดส่วนที่ไม่สัมพันธ์กัน อาจกล่าวได้ว่าแต่ละบุคคลในภาพมีพื้นที่เฉพาะของตนเอง ทั้งท่าทางและกิจกรรมล้วนไม่แสดงถึงการปฏิสัมพันธ์ เพียงแต่สะท้อนภาพของหายนะที่เกิดขึ้นร่วมกันเท่านั้น ซึ่งแต่ละคนในภาพก็ต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเอาชีวิตรอดด้วยวิธีการของตนเอง ส่วนที่รวมกันอยู่ก็เป็นฉากศพไปเสียแล้ว ดังรายละเอียดของภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 43 ภาพรายละเอียด Flood and Waters Subsiding

ที่มา : (Paolo Uccello 1960)

จากภาพจะสังเกตเห็นได้ว่าในระยะหน้ามีฉากศพเคลื่อนกลาตอยู่บนพื้น (1) และมีภาพคล้ายชายคนหนึ่งให้เห็นเพียงศีรษะและมือจับอยู่ที่ข้อเท้าของนักบวช (2) โดยที่นักบวชมิได้แสดงความสนใจแต่อย่างใด ตรงกลางของภาพในระยะหน้ามีหญิงสาวคนหนึ่งนั่งคร่อมหันหลังอยู่บนสัตว์ชนิดหนึ่ง ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นวัวกระทิง (3) หันหน้ามองไปทางด้านซ้าย ซึ่งถัดมาทางด้านหน้ามีภาพเหมือนกับการต่อสู้ของชายสองคน หากแต่ทั้งสองคนไม่ได้ปฏิสัมพันธ์ สังเกตได้จากทิศทางการมองและองศาการหันตัว ชายคนหนึ่งร่างกายท่อนบนเปลือยเปล่าไหลพันน้ำขึ้นมา (4) สวมใส่เพียงเครื่องประดับทรงเรขาคณิตอันสลัซบซ้อนที่เรียกกันว่า “Mazzocchio” เช่นเดียวกับเครื่องสวมหัวของหญิงสาว มือทั้งสองจับกระบองหันหน้าไปทางชายหนุ่มที่นั่งอยู่บนหลังม้าและถือดาบตั้งตรงยื่นไปข้างหน้า (5) ด้านล่างของชายที่ถือกระบอง มีชายอีกคนที่ลอยอยู่บนผิวน้ำ (6) ถัดไปจึงเป็นบันไดที่นำสายตาไปสู่คนสองคนที่กำลังว่ายน้ำเอาชีวิตรอดอยู่ โดยชายคนหนึ่งกำลังพ่นน้ำออกจากปาก (7) บริเวณทางด้านซ้าย มีชายคนหนึ่งยื่นเกาะผนังเรือเท้าพ้นจากน้ำ ใช้มือแนบกับลำเรือเพื่อทรงตัว (8) ลึกเข้าไปมีชายอีกคนที่ถือไม้คล้ายกำลังต่อสู้ (9) ในขณะที่คนที่อยู่ใกล้ ๆ งดตัวลง (10) แต่ยังคงไม่มีความสัมพันธ์กัน ส่วนตรงกลางภาพมีชายร่างเปลือยคนหนึ่งใช้มือยันตัวขึ้นมาจากถังที่ลอยอยู่ (11) และบริเวณระยะหลังของภาพยังมีคนอีกหลายคนที่แสดงความทุกข์ทรมานต่อความโหดร้ายของหายนะครั้งนี้

นอกจากความโกลาหลของมนุษย์ที่เผชิญกับหายนะ พื้นที่ในระยะหลังยังแสดงให้เห็นถึงบรรยากาศที่น่าหวาดกลัว ด้วยพายุฝนที่โหมกระหน่ำ สายฟ้าผ่าฉีกกลางต้นไม้ กิ่งไม้ต้นไม้ที่ลุ่ไปตาม

ลมที่พัดอย่างรุนแรง เมฆหมอกดำทะมึนปกคลุมทั่วท้องฟ้า องค์กรประกอบและมุมมองที่ซับซ้อนของฉากภัยพิบัติทางธรรมชาตินี้สามารถสร้างความน่าหวาดกลัว ความหดหู่ ได้อย่างมาก

ภาพที่ 44 ภาพฉายละเอียด Flood and Waters Subsiding
ที่มา : (Paolo Uccello 1960)

อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางหายนะครั้งใหญ่นี้ยังคงมีความหวัง ด้วยด้านหน้าภาพทางขวายังปรากฏภาพนักบวชผู้หนึ่งกำลังยืนอย่างนิ่งสงบและมองสูงขึ้นไป ส่วนด้านขวามือของภาพ มีชายผู้หนึ่งโน้มตัวออกมาจากหน้าต่างเรือ สันนิษฐานกันว่าเป็นภาพของโนอาห์ มือของเขาที่ยื่นออกมานั้นเชื่อว่าเป็นการรอคอยให้นักเขาที่เขาส่งไปหาแผ่นดินกลับมา โดยในพระคัมภีร์กล่าวว่า การกลับมาของนกเขาพร้อมก้านมะกอกเทศแสดงถึงระดับน้ำที่ลดลงแล้ว (ปฐมกาล 8:11) จากภาพเขียนนี้สามารถเห็นนกเขาสองตัวและกิ่งมะกอกได้ในระยะหลังไกลออกไป

ภาพที่ 45 ภาพพายุละเอียดยุค Flood and Waters Subsiding

ที่มา : (Paolo Uccello 1960)

กล่าวโดยสรุป จิตรกรรมของ เปาโล อุซเซลโล ภาพนี้แสดงถึงหายนะจากภัยพิบัติทางธรรมชาติทั้งฝนตกฟ้าผ่า และลมพายุ ประกอบกับภาพของมนุษย์ที่ดิ้นรนและยังคงต่อสู้เพื่อตอกย้ำถึงบาปที่ได้กระทำ ท่ามกลางอุทกภัยครั้งใหญ่ที่มุ่งชำระความสกปรกของโลกให้หมดสิ้น หากแต่ท้ายที่สุดแล้วทั้งภาพและเนื้อหาจากพระคัมภีร์ยังคงหลงเหลือความหวังให้แก่มนุษย์ด้วยภาพนาวาของโนอาห์เทียบอยู่กับพื้นดิน รวมถึงภาพโนอาห์ที่รอคอยการกลับมาของนกเขา อีกทั้งยังมีสัตว์ต่าง ๆ ที่รอดชีวิต ภาพนี้จึงเป็นภาพหายนะที่ยังคงพื้นที่แห่งความหวังและทางรอดชีวิตจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ

2.3.2 The Subsiding of the Waters of the Deluge โดย Thomas Cole

โทมัส โคล (1801-1848) เป็นจิตรกรภาพภูมิทัศน์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของอเมริกาในศตวรรษที่ 19 เขาเกิดที่ประเทศอังกฤษ และอพยพไปตั้งถิ่นฐานในประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อปี ค.ศ. 1818 จากคำอธิบายผลงานใน Smithsonian American Art Museum ซึ่งเป็นสถานที่จัดแสดงผลงานชิ้นนี้ในปัจจุบันให้คำอธิบายไว้ว่า ศิลปินมองว่าอเมริกาเป็นจุดเริ่มต้นของอารยธรรม เขาเปรียบเทียบการปฏิวัติอเมริกาว่าเป็นการกวาดล้างระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ของราชวงศ์อังกฤษออกไป เช่นเดียวกับเหตุการณ์มหาอุทกภัยในคัมภีร์ไบเบิลที่พระเจ้าบันดาลเพื่อเป็นบทลงโทษสำหรับบาปของมนุษยชาติ ในภาพเขียนนี้ระดับน้ำที่ลดลง จึงสื่อความหมายถึงอนาคตอันสงบสุขของสาธารณรัฐ (SAAM Staff 2019) อาจกล่าวได้ว่าการชำระล้างด้วยน้ำท่วมนี้เปรียบเหมือนการเริ่มต้นใหม่ เป็นเหมือนภาพแทนของอเมริกาที่เป็นอิสระจากการคุกคามของระบอบราชาธิปไตยยุโรป และเริ่มต้นใหม่ด้วยระบอบประชาธิปไตย (Pastan 1999)

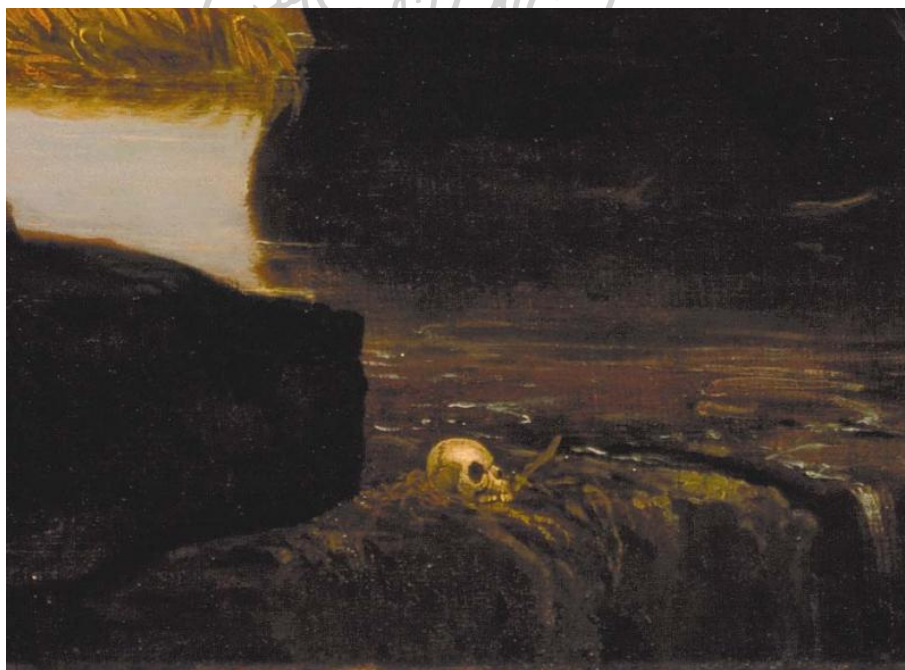
ภาพที่ 46 Thomas Cole, The Subsiding of the Waters of the Deluge, 1829

Medium Oil on canvas, 90.8 cm × 121.4 cm.

ที่มา : (Thomas Cole 1829)

ผลงาน The Subsiding of the Waters of the Deluge เป็นภาพจิตรกรรมสีน้ำมันบนผ้าใบ ซึ่งเขียนขึ้นจากการรวบรวมข้อมูลทางธรณีวิทยาจากนักธรณีวิทยาและนักวิทยาศาสตร์จำนวนมาก เพื่อให้ได้ภาพที่ใกล้เคียงกับความเป็นไปได้มากที่สุดว่าหลังจากน้ำท่วมโลก สภาพพื้นที่ของโลกจะเป็นอย่างไร โดยภาพวาดแสดงให้เห็นถึงทิวทัศน์ที่ประกอบไปด้วยภูเขา ซากหินผุพัง ซากต้นไม้ สายน้ำที่ไหลจากเบื้องบนลงสู่พื้นหินเบื้องล่างผ่านซอกหินเป็นเส้นสายตานำสู่ผืนน้ำ มีภูเขาหินอยู่ในระยะหลัง จากภาพจะเห็นได้ว่าเป็นการถ่ายทอดผ่านมุมมองจากที่มีดมองไปยังที่สว่างคล้ายกับภาพถ่ายย้อนแสง

หากสังเกตภาพจากด้านซ้ายจะพบว่า มีน้ำตกที่ไหลลงมาตามร่องหินประกอบกับแสงที่สาดส่องเข้ามาทำให้มองเห็นพื้นผิว รูปร่าง และการซ้อนทับของหินขนาดใหญ่ อีกทั้งน้ำหนักสีที่สว่างของน้ำยังช่วยขับเน้นให้เห็นเศษซากของต้นไม้ กิ่งไม้ และหินที่พังถล่มได้ชัดเจนขึ้น แตกต่างจากซากหินทางด้านขวาที่ไม่ได้รับการตกกระทบของแสง ทำให้เห็นเป็นเงาดำขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังมีภาพของหัวกระโหลกที่วางอยู่อย่างโดดเดี่ยวใกล้กับก้อนหินด้านหน้า สื่อถึงการชำระล้างความโง่เขลาของมนุษย์ให้หมดไปจากโลกนี้

ภาพที่ 47 ภาพรายละเอียด The Subsiding of the Waters of the Deluge (ภาพหัวกระโหลก)
ที่มา : (Thomas Cole 1829)

ภาพที่ 48 ภาพรายละเอียด The Subsiding of the Waters of the Deluge ภาพเรือและนกเขา
ที่มา : (Thomas Cole 1829)

แม้ภาพเขียนดังกล่าวจะถ่ายทอดหายนะของเหตุการณ์น้ำท่วมโลก ซึ่งเห็นได้จากความพังทลายในระยะหน้า หากแต่บริเวณกึ่งกลางของภาพบริเวณผืนน้ำ ยังแสดงให้เห็นนกเขาตัวหนึ่งบินไปสู่แสงสว่าง และมีเรือที่ลอยอยู่บนผืนน้ำอันนิ่งสงบซึ่งเชื่อว่าเป็นเรือของโนอาห์นำทางไปสู่ความหวังและการเกิดใหม่ของโลก เปรียบได้กับยุคสมัยที่กำลังจะเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นของอเมริกา

2.3.3 The Forest Fire โดย Piero di Cosimo

Piero di Lorenzo หรือ Piero di Cosimo (ค.ศ.1462-1522) เป็นจิตรกรชาวฟลอเรนซ์ ผลงานส่วนใหญ่ของเขาได้รับอิทธิพลมาจากตำนานของกรีกและวรรณกรรมคลาสสิกต่าง ๆ รวมถึงเนื้อหาที่เกี่ยวกับวิวัฒนาการของมนุษย์ โดยในผลงานมักปรากฏภาพสิ่งมีชีวิตที่เป็นการผสมกันระหว่างมนุษย์และสัตว์ หรือการที่มนุษย์เรียนรู้ที่จะใช้ไฟและเครื่องมือไม้เครื่องมือในยุคก่อน (Uffizi Gallery 2019) ในช่วงบั้นปลายของชีวิตผลงานของเขาจึงเริ่มมีเนื้อหาเกี่ยวกับศาสนามากขึ้น

จากประวัติของศิลปินในหนังสือ Lives of the Most Eminent Painters, Sculptors, and Architects Vol. 2 (Vasari 1871) โดย Giorgio Vasari ระบุว่าศิลปินหลงใหลในตำนานและประวัติศาสตร์ของมนุษย์ ยุคเริ่มแรกอย่างมาก ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มนุษย์กับธรรมชาติยังมีความเป็นหนึ่งเดียวกัน นอกจากนี้ในหนังสือยังระบุอีกว่า Cosimo มีอาการของผู้ที่เป็นโรคกลัวไฟ (Pyrophobia) อีกด้วย

ผลงาน The Forest Fire เป็นจิตรกรรมภูมิทัศน์ที่เชื่อว่าได้รับแรงบันดาลใจมาจากบทกวีของ Lucretius ซึ่งเป็นนักปรัชญาสมัยโรมัน เรื่อง *On the Nature of Things* ซึ่งกล่าวถึงมนุษย์กับโลกและธรรมชาติในแง่มุมต่าง ๆ ภาพเขียนชิ้นนี้สามารถเชื่อมโยงได้กับภาพเขียนบนแผ่นไม้อีกสองภาพที่เขียนขึ้นก่อน โดยแสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่ยุคหินมาจนถึงยุคความเจริญแรกเริ่ม ประกอบด้วยภาพ A Hunting Scene (ค.ศ.1494–1500) Return from the Hunt (ค.ศ. 1495 -ค.ศ.1505) และภาพเขียน The Forest Fire (ค.ศ.1505) อาจเป็นภาพเขียนที่ต่อเนื่องมาจากสองภาพดังกล่าว (Bleijenberg 2013) เมื่อวิเคราะห์ภาพทั้งสาม พบว่าทั้งหมดประกอบด้วยต้นไม้ น้ำ มนุษย์ สัตว์ ครีงมนุษย์ครึ่งสัตว์ และไฟป่าเช่นเดียวกัน หากแต่พัฒนาการของมนุษย์ในแต่ละช่วงเวลานั้นแตกต่างกัน

ภาพที่ 49 Piero di Cosimo, A Hunting Scene, 1494–1500

Medium Tempera and oil transferred to Masonite (70.5 x 169.5 cm), at Metropolitan Museum

ที่มา : (Piero di Cosimo 1494–1500)

ภาพที่ 50 Piero di Cosimo, Return from the Hunt, 1495–1505

Medium Tempera and oil on wood (70.5 x 168.9 cm), at Metropolitan Museum

ที่มา : (Piero di Cosimo 1495–1500)

ภาพที่ 51 Piero di Cosimo, The Forest Fire, 1505

Medium Oil on panel (71 x 202 cm), at Ashmolean Museum

ที่มา : (Piero di Cosimo 1505)

ภาพที่ 52 ภาพรายละเอียด The Forest Fire ภาพสัตว์นานาชนิด

ที่มา : (Piero di Cosimo 1505)

ผลงาน The Forest Fire จัดแสดงอยู่ ณ Ashmolean Museum of Art and Archaeology ลอนดอน สหราชอาณาจักร ภาพรวมของภาพเขียนแสดงให้เห็นพื้นที่ในธรรมชาติอันกว้างใหญ่ อันประกอบด้วยเนินดิน พื้นหญ้า สัตว์นานาชนิด ต้นไม้ ป่า แม่น้ำ ภูเขาและท้องฟ้า ทั้งนี้ปรากฏการณ์ของไฟป่าที่กำลังลุกลามอยู่ในระยะกลางของภาพได้สร้างความกลัวและความตื่นตระหนกให้แก่สิ่งมีชีวิตที่อยู่ในบริเวณป่าแห่งนี้ ด้านบนของภาพสามารถมองเห็นฝูงนกที่แตกกระจายบินไปคนละทิศละทาง ส่วนสัตว์อื่น ๆ ต่างพากันหนี เช่น ฝูงหมีกำลังปีนป่ายขึ้นบนเนินดินแม้ว่าจะมีสิ่งโตรออยู่ตรงหน้า ส่วนวัวที่อยู่ถัดมาทางขวาก็ยี่นลั่นห้อยออกมาซึ่งอาจแสดงถึงความกระหายน้ำ นอกจากนี้ ต้นไม้บริเวณพื้นที่ป่าตรงกลางของภาพได้ถูกเปลวไฟเผาทำลายลำต้นจนแตกหักและโค่นล้มลง เกิดเป็นกลุ่มควันสีดำพวยพุ่งขึ้นจากเศษไม้ที่ไหม้เกรียม

หากสังเกตภาพทางด้านซ้ายบริเวณพื้นหญ้าสีเขียวจะพบว่า มีสัตว์ที่หน้าตาคล้ายมนุษย์อยู่ สองชนิดได้แก่ กวางและหมู (ภาพที่ 52) การที่ในภาพเขียนของ Cosimo ประกอบด้วยภาพของครึ่ง มนุษย์ครึ่งสัตว์นั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นผลมาจากความหลงใหลในตำนานกรีกดั่งที่กล่าวมาแล้วข้างต้น รวมถึงความรักในธรรมชาติของศิลปิน และความเชื่อเกี่ยวกับการที่มนุษย์และสัตว์ต่างเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ มนุษย์กับธรรมชาติจึงไม่สามารถแยกออกจากกันได้ นอกจากนี้ ในภาพยังบอกเล่าถึง พัฒนาการของมนุษย์ที่สวมใส่เครื่องแต่งกายและมีเครื่องมือล่าสัตว์ ทางขวาของภาพมีกระท่อม บอก ให้ทราบถึงการที่มนุษย์สามารถใช้เครื่องมือได้มากขึ้นกว่าสมัยก่อน สามารถสร้างที่พักของตนเองได้ แทนที่จะอาศัยอยู่ในถ้ำเหมือนยุคหิน

ผลงานจิตรกรรมชิ้นนี้มีลักษณะของหายนะจากภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีจุดเริ่มต้นขึ้นจากไฟ ป่าซึ่งสร้างความเดือดร้อนให้แก่ทั้งสัตว์ป่าและมนุษย์ ภาพเขียนนี้จึงแสดงให้เห็นถึงความวุ่นวายและ ถ่ายทอดความเคลื่อนไหวของสิ่งมีชีวิตที่พยายามเอาชีวิตรอดไปคนละทิศละทาง สะท้อนให้เห็นว่าทั้ง มนุษย์และสัตว์นั้นเป็นเพียงสิ่งเล็ก ๆ เมื่อเทียบกับความยิ่งใหญ่ทรงพลังของธรรมชาติ แต่อย่างไรก็ ตาม ผู้เขียนยังพบว่าภาพนี้ยังนำเสนอให้เห็นถึงความหวังด้วยแสงสว่าง แผลงน้ำ และภูเขาในฉาก หลังสุด เปรียบเสมือนหนทางแห่งการอยู่รอดหลังเหตุการณ์ครั้งนี้

2.3.4 Rebirth (2016) โดย Manabu Ikeda

Manabu Ikeda (ค.ศ.1973-ปัจจุบัน) เป็นจิตรกรชาวญี่ปุ่น ผลงานจิตรกรรมของเขาที่วาดด้วยปากกาและหมึกสีบนกระดาษมักแสดงให้เห็นถึงการต่อสู้ของมนุษย์และสัตว์ต่าง ๆ ต่อความโหดร้ายธรรมชาติ เป็นการสร้างโลกในจินตนาการขนาดใหญ่ที่เต็มไปด้วยรายละเอียดของเหตุการณ์ปัจจุบันและความทรงจำส่วนตัว

ผลงาน Rebirth เป็นภาพที่ศิลปินใช้เวลากว่าสามปีในการวาดด้วยปากกาและน้ำหมึกสี ผลงานขนาดใหญ่ชิ้นนี้ ประกอบด้วย 4 ส่วน ที่ติดตั้งประกอบกันเป็นภาพเดี่ยว เป็นภาพของต้นไม้ขนาดใหญ่ ล้อมรอบไปด้วยคลื่นสีนามิ บริเวณกิ่งก้านมีดอกไม้สีสดใสไล่ก้างแบ่งบาน ส่วนลำต้นมีเศษซากความเสียหายติดอยู่ ทั้งยานพาหนะ สิ่งก่อสร้าง และสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน หากมองในรายละเอียด ภาพนี้จะบอกเล่าเรื่องราวจำนวนมากเหมือนไม่มีที่สิ้นสุด อีกปัจจัยหนึ่งคือกิจกรรมของมนุษย์ขนาดเล็กที่กระจายอยู่ในภาพที่ทำให้ผลงานนี้มีชีวิตชีวา ทั้งนี้ ศิลปินได้รับแรงบันดาลใจจากเหตุการณ์มหาภัยพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิเมื่อปี 2011 ซึ่งเป็นช่วงที่ญี่ปุ่นประสบกับภาวะที่ลำบากเป็นอย่างมาก หากแต่หลังจากนั้นเพียงไม่นาน ญี่ปุ่นก็สามารถฟื้นฟูประเทศให้กลับมาสู่ภาวะปกติได้ด้วยความสามารถและความอดทนของคนในประเทศ ด้วยความที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ต้องเผชิญกับภัยพิบัติบ่อยครั้ง ไม่ว่าจะเป็นแผ่นดินไหว พายุ รวมถึงคลื่นยักษ์สึนามิ โดยจะพบว่าชาวญี่ปุ่นสามารถร่วมกันต่อสู้กับความรุนแรงของการทำลายล้างจากภัยพิบัติทางธรรมชาติด้วยการฟื้นฟูประเทศทุกครั้งให้ดียิ่งขึ้น ตามชื่อภาพที่สื่อถึงการเกิดใหม่หลังจากการสูญเสีย

ภาพที่ 53 Manabu Ikeda, Rebirth, 2016

Medium Pen & ink (300 x 400cm), at Courtesy the Chazen Museum of Art

ที่มา : (Manabu Ikeda 2016)

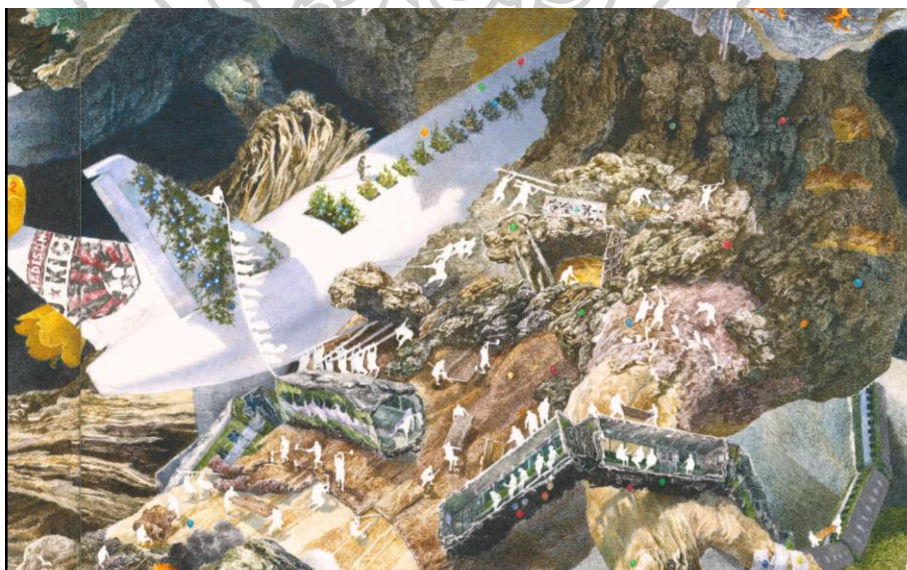
แม้ว่าภาพเขียนนี้จะดูฟุ้งฝันไปด้วยสีสันสดใสและการเบ่งบานของดอกไม้ หากแต่ยังแทรกความหมายนะไว้ในองค์ประกอบเล็ก ๆ ซึ่งในการวิเคราะห์นี้จะกล่าวถึงการสะท้อนภาพหายณะที่เกิดขึ้นและความหวังที่ยังดำรงอยู่ โดยใช้วิธีการมองภาพเป็น 2 ส่วน โดยพื้นที่ครึ่งล่างแสดงให้เห็นภาพหายณะจากเศษซากความสูญเสียที่เกิดขึ้น ส่วนครึ่งบนแสดงให้เห็นภาพของลำต้นและกิ่งที่ชูช่อขึ้นด้วยดอกไม้สีสันสดใสเพื่อสื่อถึงความหวังและการเกิดขึ้นใหม่ ดังชื่อภาพที่ว่า Rebirth อาจกล่าวได้ว่าการให้น้ำหนักของภาพที่มีทั้งความเสื่อมสลายและการเกิดใหม่นี้เป็นการแสดงธรรมชาติของชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นวัฏจักรอย่างไม่มีที่สิ้นสุด อย่างไรก็ตาม เราอาจไม่สามารถเลือกให้โลกเป็นไปอย่างที่ต้องการได้ หากแต่เราจะต้องดำเนินชีวิตต่อไปด้วยความหวัง ดังตัวอย่างรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่ 54 รายละเอียดของภาพ Rebirth (ภาพผลกระทบของภัยพิบัติ)
ที่มา : (Manabu Ikeda 2016)

จากรายละเอียดของภาพ แสดงให้เห็นผลกระทบของภัยพิบัติที่ได้ทำลายอาคารที่อยู่อาศัย ถนนหนทาง ยานพาหนะต่าง ๆ รวมถึงสวนสนุกที่เป็นแหล่งรวมความสนุกเพลิดเพลินให้แก่ประชาชน จนกลายเป็นเศษซากที่กองพะเนินกันอยู่ ซึ่งพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากคลื่นยักษ์สึนามินี้ได้แสดงให้เห็นถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากคลื่นยักษ์สึนามิ โดยการสะท้อนภาพหายนะนี้กระจายอยู่ทั่วบริเวณลำต้นของต้นไม้ภายในภาพ

ภาพที่ 55 รายละเอียดของภาพ Rebirth ภาพคนจำนวนมากกำลังทำกิจกรรมต่าง ๆ
ที่มา : (Manabu Ikeda 2016)

จากภาพรายละเอียด เราสามารถเห็นภาพคนจำนวนมากกำลังทำกิจกรรมต่าง ๆ กัน เช่น คนกำลังปลูกผักบริเวณหน้าต่างของเครื่องบิน บริเวณเปลือกไม้มีคนจำนวนมากกำลังทำกิจกรรม คล้ายขุดดิน เลื่อยไม้ แยกแผ่นไม้ ในส่วนหน้าบริเวณขอบวงรถไฟ เปิดออกให้เห็นผู้คนที่นั่งอยู่ภายใน ทั้งนี้ การทำกิจกรรมของผู้คนในภาพได้แสดงให้เห็นถึงการใช้ชีวิตท่ามกลางวิกฤติของเหตุการณ์ที่แม้พื้นที่จะไม่สมบูรณ์ แต่มนุษย์ก็ยังต้องดิ้นรนและมีชีวิตอยู่ต่อไป

สิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนอีกประการหนึ่งคือพื้นที่ที่ภาพคนและสัตว์ที่ถูกเว้นไว้ให้เป็นสีขาว ซึ่งปล่อยให้ผู้ชมได้จินตนาการอย่างอิสระ เป็นช่องว่างที่ไม่จำกัดเพศ ชนชาติ หรือสีผิวนอกจากนี้ เรายังสามารถสังเกตเห็นองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีขนาดเล็กใหญ่ไม่เป็นไปตามความเป็นจริง และไม่เป็นเหตุเป็นผล ในทัศนะของผู้เขียน การสร้างภาพในแนวทางดังกล่าวได้ผสมมุมมองและจินตนาการของศิลปินที่มีต่อเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นอย่างไม่ปกติ และไม่เป็นไปตามความคาดหมายของมนุษย์

ภาพที่ 56 รายละเอียดของภาพ Rebirth ภาพขบวนการาวาน
ที่มา : (Manabu Ikeda 2016)

ท่ามกลางภาพแห่งหายนะ บริเวณส่วนกลางของภาพซึ่งเป็นเหมือนรอยต่อระหว่างภาพหายนะและความหวัง ปรากฏภาพขบวนการาวานที่มุ่งหน้าขึ้นไปยังภาพมรดกดอกไม้ คล้ายกับกองคาราวานที่ตามหาโอเอซิสจึงสามารถเปรียบเทียบได้ว่าการเดินทางนี้เป็นดังภาพแทนแห่งความหวังที่มนุษย์ต้องเดินทางตามหาต่อไป ไม่ว่าจะเผชิญความทุกข์ยากอย่างไรก็ตาม

2.3.5 สรุปศิลปะโทเปียและยูโทเปียในผลงานจิตรกรรม

จากการศึกษาภาพลักษณ์ของ ศิลปะโทเปีย/ยูโทเปีย ที่นำเสนอในผลงานจิตรกรรมของ เปาโล อูเชลโล, ปีเอโร ดี โกซิโม, ฌอนส์ โคล และมานาบู อิคเคะ แสดงให้เห็นว่าภาพของหายนะจากภัยพิบัติได้รับการถ่ายทอดผ่านผลงานจิตรกรรมมาอย่างยาวนาน และมีอยู่อย่างไม่จำกัดพื้นที่ แม้ว่าภาพเหล่านี้จะถูกเขียนขึ้นด้วยวิธีคิดและการตีความที่แตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะแนวคิดทางศาสนาด้วยการอ้างอิงจากคัมภีร์ไบเบิล การเปรียบเทียบหายนะกับสังคมของอเมริกา หรือการอ้างอิงจากเหตุการณ์จริงกรณีญี่ปุ่น อย่างไรก็ตามภาพเขียนเหล่านี้ยังแสดงมุมมองแห่งความหวังประกอบอยู่ในภาพด้วยเสมอ

บทที่ 3

แนวความคิดและกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

. การศึกษาวิจัยสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชุดภาพสะท้อนหายนะของเมือง เป็นการวิจัยสร้างสรรค์ศิลปะเพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่มนุษย์กำลังเผชิญในหลาย ๆ ด้านพร้อมกัน ผ่านขั้นตอนและกระบวนการที่มีลักษณะเฉพาะทางทัศนศิลป์ รวมถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายหรือแนวความคิดให้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน โดยผู้ศึกษาได้พัฒนาผลงานศิลปะจากการศึกษาแนวคิด ยูโทเปียและดิสโทเปียร่วมกับการศึกษาแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินอ้างอิงที่เป็นแรงบันดาลใจ ด้วยวิธีการศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานผ่านกระบวนการเทคนิคสีอะคริลิกและปากกาเคมีบนผ้าใบ โดยมีขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานดังต่อไปนี้

3.1 ที่มาทางความคิด รูปแบบ และเทคนิค

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมชุดนี้ ได้กำหนดเรื่องของความคิด รูปแบบ และเทคนิคในการสร้างสรรค์ไว้เป็นส่วน ๆ โดยมุ่งหาการเชื่อมโยงระหว่างโลกที่คุ้นชินกับโลกที่เกิดขึ้นมาแล้วในอดีต แล้วนำมาอ้างอิงจากเรื่องราวที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาปัจจุบัน โดยเฉพาะภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้น จากนั้นจึงจินตนาการต่อและสร้างทิวทัศน์ที่ดูแตกต่าง เต็มไปด้วยซากปรักหักพัง ให้ความรู้สึกหดหู่และหม่นหมอง แต่ในความหม่นหมองนั้นในส่วนที่เป็นทิวทัศน์ก็ยังคงมีความงามของความเสื่อมสลายปรากฏให้เห็นอยู่ด้วยเช่นกัน

ในด้านของความคิด คือ นำเสนอให้เห็นถึงความเจริญทางวัตถุที่ยังแผ่ไปได้ด้วยมิติของการทำลาย การผสมผสานทางวัฒนธรรมจากผู้คนหลายเชื้อชาติและจากวัฒนธรรมสมัยใหม่ที่มีอิทธิพล โดยเฉพาะจากโลกตะวันตกซึ่งเป็นการเปลี่ยนโฉมของยุคสมัย

รูปแบบที่นำเสนอเป็นจิตรกรรม 2 มิติ โดยมีสถานที่จริงเป็นต้นแบบ เป็นภาพที่แสดงถึงสถานที่ต่าง ๆ ที่มีเรื่องราวร่าเริงและความผูกพันของมนุษย์ซึ่งชวนให้โหยหาคืนวันเก่า ๆ ที่แสนจะงดงาม ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความขัดแย้งระหว่างสิ่งก่อสร้างแบบไทยประเพณีกับสิ่งก่อสร้างสมัยใหม่

ในเรื่องของเทคนิค ได้เห็นสาระของความเป็นพื้นฐานในการใช้วิธีการวาดเส้นในการสร้างสรรค์งาน ซึ่งเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการปลุกความคิดได้เป็นอย่างดี และสร้างแบบร่างให้ก่อตัวเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาได้ ตลอดจนนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานจริงในรูปแบบของการวาดเส้นที่สมบูรณ์

โครงสร้างของขั้นตอนวิธีการศึกษามีลำดับดังต่อไปนี้

ลำดับขั้นตอนของการศึกษาในแง่ของกระบวนการทางความคิดไปสู่การปฏิบัติงานทั้งระบบดังต่อไปนี้

1. เริ่มจากการสังเกต การรับรู้จากเนื้อหาในหนังสือ ตำรา คำทำนายต่าง ๆ ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต การปรับเปลี่ยนของสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยเต็มไปด้วยความขัดแย้งระหว่างเก่ากับใหม่ รวมถึงความรู้และความไม่รู้ในกลไกอันซับซ้อนของการอยู่ร่วมกันและการอยู่อย่างโดดเดี่ยวในสังคม ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจทั้งทางตรงและทางอ้อม ในการสร้างสรรค์ผลงานจึงเลือกลักษณะเฉพาะของสถานที่ที่มีความผูกพันกับความงดงามในอดีตที่เกี่ยวข้องนำมาสร้างสรรค์

2. ความเป็นเหตุเป็นผล จะเห็นได้ว่าความสงบ ความดีงามในศาสนาได้เติบโตและฝังรากลึกมายาวนาน สามารถชดเชยบางอย่างที่ขาดหายไปของสภาพความเป็นเมืองได้เป็นอย่างดี ในขณะที่สภาพเมืองกำลังเปลี่ยนแปลงไป เป็นการสะท้อนถึงส่วนหนึ่งในความพยายามที่จะตอบสนองความต้องการของเราไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง จนเราได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของความไม่สงบ รวมทั้งความวุ่นวายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้

3. ศึกษาแนวคิด ดิสโทเปีย/ยูโทเปีย มาใช้ประกอบการอธิบายปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในผลงาน “ภาพสะท้อนหายนะของเมือง” ด้วยการวิเคราะห์รูปทรงและสัญลักษณ์ที่ปรากฏในภาพ เพื่อการสร้างความเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4. การใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายหรือแนวความคิดให้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน

5. การเก็บข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานโดยการถ่ายภาพเก็บรูปบันทึกภาพธรรมชาติ โครงสร้างสถาปัตยกรรม สถานที่ต่าง ๆ ตลอดจนจรูปร่างของคน สัตว์และสิ่งของ เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างงานต่อไป

6. การกำหนดแบบร่างไว้อย่างคร่าว ๆ

7. ในระหว่างการสร้างผลงานจริงในกระบวนการสร้างงานจิตรกรรม จะกำหนดเพียงโครงหลัก ๆ ของภาพนั้น เช่นการวางตำแหน่งของโครงสร้างสถาปัตยกรรม สถานที่ต่าง ๆ แต่ในระหว่างการสร้างสรรค์ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมในตัวชิ้นงานนั้น ๆ โดยจะไม่อิงจากเหตุผลของความเป็นจริงทั้งหมด

3.2 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

เริ่มกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานจากความรู้สึกความรู้สึกกับเรื่องราวในสังคมเมืองที่สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง ความไม่มั่นคง ความหวาดกลัว การโยกหาความงามความสงบ และความอบอุ่นในแบบที่เราเคยมีมาในอดีต จากเรื่องราวนี้จึงนำไปสู่กระบวนการคิดทางทัศนศิลป์ ในการให้ความสำคัญกับเรื่องราวความเจริญที่เกิดขึ้นมาแล้วในอดีต มากกว่าการที่จะพูดถึงความเจริญก้าวหน้าที่กำลังจะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตเมื่อเรื่องราวได้ถูกตีความเป็นแนวความคิด (Concept) ทางศิลปะ ขั้นตอนต่อไปคือการนำความคิด ความรู้สึกออกมาเป็นรูปธรรมผ่านจิตรกรรมสองมิติ ซึ่งจะขออธิบายเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.3 การกำหนดรูปแบบผ่านจิตรกรรมสองมิติ

ผลงานเป็นจิตรกรรมสองมิติที่แสดงออกด้วยการวาด ระบายสี และการจัดองค์ประกอบ ความงามอื่น เพื่อให้เกิดภาพ 2 มิติ ที่แสดงความหมายของเนื้อหาที่อยู่ภายใน เส้นและร่องรอยในผลงานก็เป็นสิ่งที่แสดงความหมายของรูปทรงและความงาม ที่เกิดจากตัวเส้นเอง โดยในผลงานจะมีช่วงการเปลี่ยนแปลงของผลงานไปมา จากรูปแบบความเป็นจริงของสภาพแวดล้อมที่มีอยู่รอบ ๆ ตัว จนไปถึงการสร้างพื้นที่ในทัศนคติส่วนตัว การที่เลือกใช้ลักษณะของจิตรกรรม 2 มิติ ในการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกของนั้น เพราะจิตรกรรมสามารถปรับตัวให้เข้าได้กับยุคสมัย และแสดงความจริงออกมาให้เห็นได้ ไม่ใช่เพียงแคของจริง

3.4 การกำหนดแนวเรื่องและรูปแบบในงานจิตรกรรม

งานจิตรกรรมของชุดนี้เป็นงานที่อ้างอิงเรื่องราวเนื้อหาจากภาพสะท้อนหายนะของเมือง ส่วนรูปแบบ ได้เลือกเอาภาพของสถานที่ต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นภาพเบื้องหลังชีวิตประจำวัน ปรกติที่เราคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี เช่น ภาพสะพานพระราม 8 วัดสระเกศ "ภูเขาทอง" ภาพอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ภาพร้านสะดวกซื้อ ฯลฯ เป็นการกำหนดเรื่องราวของภาพจิตรกรรมในเบื้องต้น ซึ่งมีส่วนช่วยในการกระตุ้นให้เราได้รู้สึกและหวนย้อนกลับไปคิดถึงความเป็นไปของชีวิต ที่มีความผูกพันกับความงดงามในอดีต โดยเห็นว่า เราไม่อาจสร้างความเจริญก้าวหน้า ที่เกิดขึ้นต่อไปในอนาคตให้เป็นไปในแบบที่เราต้องการฝอยอยากให้เป็นและเห็นวิวัฒนาการ ของมนุษย์ในอนาคตข้างหน้าได้ หากเราละทิ้งวิถีชีวิต ความเชื่อ ความศรัทธาของบรรพบุรุษของเรา ไว้กับความเจริญที่ได้เกิดขึ้นไปแล้ว

3.5 การกำหนดรูปทรงต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์

รูปทรงที่นำมาใช้ เป็นรูปทรงที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน เช่น รูปทรงของสถานที่ สิ่งของ สัตว์ ฯลฯ โดยสามารถแบ่งความสำคัญของรูปทรงได้ออกเป็นสองส่วนคือ รูปทรงที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมจริงที่หยิบนำมาใช้ในงานจิตรกรรม และรูปทรงของมายาภาพที่ได้สร้างขึ้นมาจากประสบการณ์และสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ได้บันทึกรูปทรงต่าง ๆ ที่มีอยู่จริงด้วยการถ่ายภาพ และนำเอารูปทรงที่ได้คิดขึ้นมาจากจินตนาการกับสิ่งที่พบเห็น มาสร้างเป็นต้นแบบโดยการเอารูปถ่ายและแบบร่างที่สร้างขึ้นมาสอดประสานให้อยู่ในภาพเดียวกัน ด้วยวิธีการนี้สามารถเชื่อมโยงไปสู่แนวความคิดหลักในงานจิตรกรรมให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นที่มาในการกำหนดรูปทรงและสร้างมายาภาพขึ้นมาใหม่ในงานจิตรกรรมนี้ เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับแนวคิดหลักในวิทยานิพนธ์ชุดนี้ด้วย

3.6 การกำหนดมุมมองในงานจิตรกรรม

การสร้างมุมมองในแง่องค์ประกอบภาพ โดยนำเสนอให้เห็นมุมมองเหมือนมองจากมุมมองเดียวตามหลักทัศนียวิทยา (perspective) ที่มองเห็นจากจุดใดจุดหนึ่ง แต่เมื่อมองไปในแต่ละจุดจะเห็นได้ว่าเป็นการสร้างภาพให้ปรากฏออกมาในลักษณะที่ไม่เหมือนการมองเห็นได้จริงด้วยสายตาจนทั่วไปในการมองเห็นสิ่งต่าง ๆ โดยได้เปลี่ยนแปลงระดับสายตาให้เป็นภาพที่มีมุมมองระดับสายตาไว้เพียงมุมมองเดียวให้ทุกอย่างอยู่ในมุมมองเดียวกัน มันเหมือนกับว่าผู้ชมถูกเชิญชวนมาดูภาพจิตรกรรมจากมุมมองของผู้สร้างสรรค์ ให้ดูภาพ ๆ นั้นจากจุดที่ต่ำสุด และเลื่อนขึ้นให้มองดูส่วนอื่น ๆ ของภาพพร้อมกับย้ายตำแหน่งผู้ชมไปเรื่อย ๆ เพื่อที่จะได้เห็นมุมมองต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้น การนำเสนอภาพในมุมมองนี้ มีหลากหลายเวลา สถานที่และสถานการณ์ แต่จะสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองหรือประสบการณ์ของต่อเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับพื้นที่ คือการที่จะให้ผู้ชมเคลื่อนที่ไปดูรายละเอียดสิ่งนั้น ๆ หรือเอาเรื่องราวต่าง ๆ มาวางตรงหน้าผู้ชม ให้เห็นถึงความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น แล้วย้อนกลับมาดูภาพรวมว่ามันจะนำไปสู่หายนะเหมือนกับที่เรามองเห็นในงานจิตรกรรมได้หรือไม่ โดยการศึกษา มุมมองภาพในลักษณะนี้ยังก่อให้เกิดแนวทางในการดูและสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมในมุมมองใหม่ ๆ นอกเหนือไปจากการสร้างมุมมองในภาพให้มองได้เพียงมุมมองเดียวหรือแบบเดียวเท่านั้น

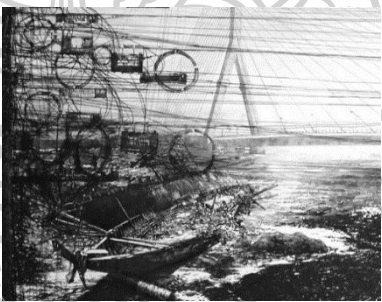

3.7 การกำหนดสัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย

สัญลักษณ์ที่เกิดขึ้นในผลงานที่ใช้การดูแบบแยกส่วนที่ใช้อย่างต่อเนื่องในผลงาน เพื่อที่จะทำ ให้ภาพวาดสามารถสื่อความหมายที่ลึกซึ้งมากขึ้น โดยทั่วไปแล้วมักจะใช้สิ่งของที่เห็น ที่ใช้กันอยู่ทุก วันจะเป็นอะไรก็ได้ จะเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิตหรือมีชีวิต ซึ่งจะมีอยู่แค่ 2 กลุ่ม คือ

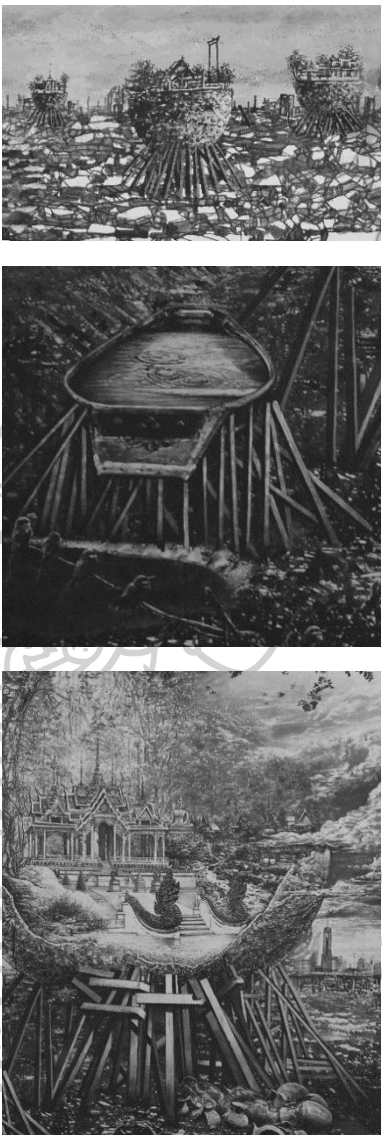

3.7.1 Natural Objects สิ่งที่เกิดหรือมีตามธรรมชาติ ซึ่งจะมีพวก ดอกไม้ ต้นไม้ อาหาร ขนนกต่าง ๆ ก้อนกรวด ก้อนหิน ขอนไม้ เปลือกหอยต่าง ๆ กะโหลก กระดุก ฯลฯ

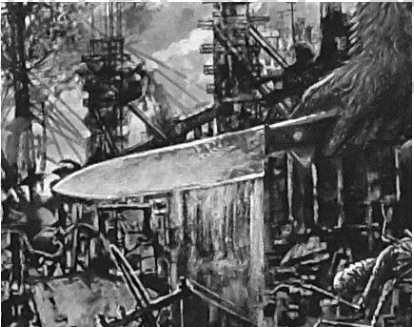

3.7.2 Artificial Objects สิ่งที่เกิดมาจากการประดิษฐ์โดยมนุษย์ ได้แก่ หนังสือ เครื่องดนตรี แจกัน แก้ว กุญแจ นาฬิกา เสื้อผ้า สายไฟ เครื่องใช้ เครื่องประดับ ฯลฯ

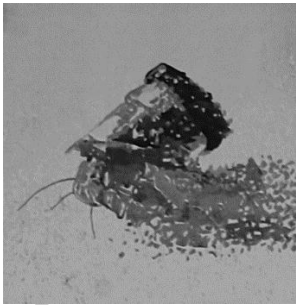

ตารางที่ 2 ผลทางทัศนศิลป์และความหมายของการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายหรือแนวความคิดที่ปรากฏในผลงาน

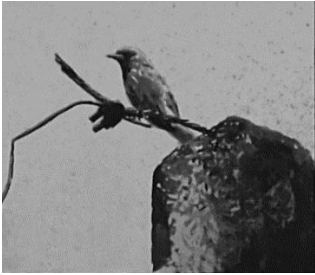

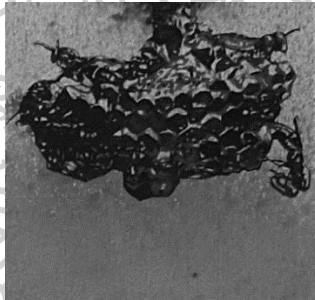

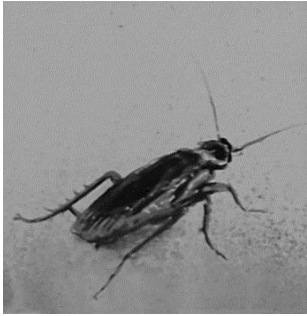
ลำดับที่	ชื่อภาพ	ภาพสัญลักษณ์	ความหมาย
1	ภูมิทัศน์		ที่ราบกว้างใหญ่/พื้นที่ ดั้งเดิม/บ้านเกิด
2	ดวงอาทิตย์		หมายถึงความหวัง ศรัทธา
3	งานประติมากรรม		ความงามที่สมบูรณ์แบบ

ลำดับที่	ชื่อภาพ	ภาพสัญลักษณ์	ความหมาย
4	ไม้ค้ำก้อนดิน/เรือ/วัด/ ต้นไม้		เป็นสัญลักษณ์อนุสาวรีย์ ของความดี ความงาม ความสงบสุขในอดีต
5	บ้านเรือนไทย		วัฒนธรรมดั้งเดิม

ลำดับที่	ชื่อภาพ	ภาพสัญลักษณ์	ความหมาย
6	บ้านอาคารสมัยใหม่		อิทธิพลจากตะวันตก
7	กระจก		หมายถึงความหลงใหลในตนเอง
8	มิด/ปิ่น/กระสุน		การลงโทษของความชั่วร้าย
9	เต่าทรายทอง		คนจนที่ไม่มีโอกาสกลับตัวหรือพลิกชีวิต

ลำดับที่	ชื่อภาพ	ภาพสัญลักษณ์	ความหมาย
10	ปูเสฉวน		ใช้เป็นสัญลักษณ์ความขาดแคลน ความต่ำต้อย
11	หอยทาก		หอยทากจะเชื่อมโยงกับเหตุการณ์สำคัญในชีวิต
12	แมงกูดจี		การร่วมกันสร้างชีวิต (ครอบครัว)
13	แมว		แสดงให้เห็นถึงการมีเพื่อนที่สงบ และน่ารัก

ลำดับที่	ชื่อภาพ	ภาพสัญลักษณ์	ความหมาย
14	นก ผึ้ง ผีเสื้อ และแมลง เล็ก ๆ		ความหวัง ความอิสระ ความบอบบางของชีวิต และการเปลี่ยนแปลงของ ชีวิต
15	หนู แมลงสาบ		ความสกปรก/เพศ ความ ใคร่/และความพินาศ

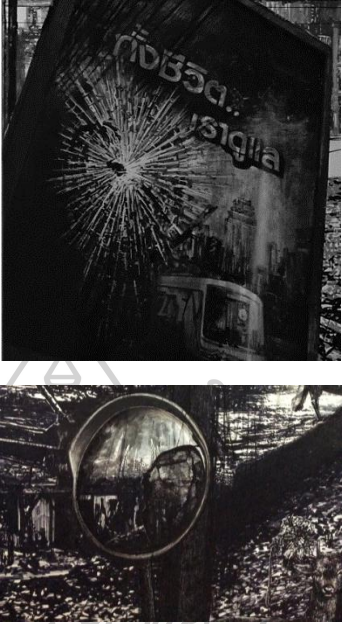
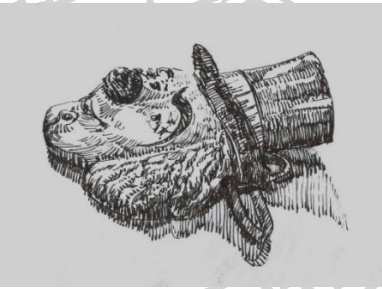

ลำดับที่	ชื่อภาพ	ภาพสัญลักษณ์	ความหมาย
16	มด		การเสื่อมสลาย/ความเสื่อมโทรม
17	กุญแจ		ความรู้
18	นกสีดำ		การสูญเสียชีวิต
19	นาฬิกา		เวลา เวลาเป็นสิ่งที่มีความหมายเมื่อผ่านไปแล้ว ไม่สามารถหวนกลับมาได้
20	กะโหลก หรือ กระดุก		ใช้เป็นเครื่องเตือนใจ

ลำดับที่	ชื่อภาพ	ภาพสัญลักษณ์	ความหมาย
21	มีด		ชีวิตนั้นไม่ใช่ของยั่งยืน ความตาย
22	อาวุธ กระสุน และ เสื่อ เกราะ		เป็นสัญลักษณ์ของ อำนาจ พลัง
23	หนังสือ		หมายถึงความรู้ที่ เหมือนกันหมดและการ ส่งความรู้ให้กับผู้อื่น
24	รูป เทียน ไขในลักษณะที่ ดับ		ความศอก และความไม่ ถูกต้อง

ลำดับที่	ชื่อภาพ	ภาพสัญลักษณ์	ความหมาย
25	แก้ว		สัญลักษณ์ของความเปราะบาง
26	ภาชนะที่แตก ล้ม		หมายถึงชีวิตที่ไม่มีอะไรแน่นอน อะไรจะเกิดขึ้นเมื่อไรก็ได้
27	กองขยะ		การวิพากษ์สังคมแบบทุนนิยม
28	สายไฟระโยงระยาง สะพานขาด		หมายถึงความขัดแย้งหรือความตาย

ลำดับที่	ชื่อภาพ	ภาพสัญลักษณ์	ความหมาย
29	กระจกแตก		หมายถึงความหลงใหลในตนเอง
30	หน้ากาก		หมายถึงความสนุก หรือ ความเสแสร้ง
31	ดอกไม้ที่แห้ง		หมายถึงการเปลี่ยนแปลงของชีวิต ดอกไม้นั้นถึงแม้จะอยู่ในแจกันที่แพง ๆ ก็ต้องแห้งตายอยู่ดี

ลำดับที่	ชื่อภาพ	ภาพสัญลักษณ์	ความหมาย
32	ผลไม้หรือดอกไม้เน่าเสีย		เป็นสัญลักษณ์ของความชรา หรือใกล้ตาย
33	ต้นไม้ต้นเล็ก		การเจริญเติบโต ความหวัง

3.8 สัญญาที่เกิดขึ้นในผลงานจิตรกรรม

สิ่งก่อสร้าง สัตว์ สิ่งของและรายละเอียดต่าง ๆ ที่เห็นอยู่ในภาพวาดนั้น ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นสิ่งที่มีความหมายหรือเป็นสัญญา ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งได้นำมาใช้ในการสื่อสารกับผู้ชม ทั้งด้วยความตั้งใจให้เห็นอย่างชัดเจน และทั้งที่แอบแฝงใส่เข้าไป เพื่อที่จะทำให้ภาพวาดสามารถสื่อความคิดและความรู้สึกในรูปแบบต่าง ๆ ให้มีความหมายที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

3.9 การกำหนดระบบแสงแบบไร้ที่มาในงานจิตรกรรม

การกำหนดแสงในงานจิตรกรรมเกิดจากการผสมผสานกันของภาพถ่ายต้นแบบนำมาหลอมรวมกันให้เกิดเป็นภาพใหม่ เพื่อสร้างความปั่นป่วน แปรเปลี่ยน ไม่คงที่ คาดเดาไม่ได้ ไม่มีเวลาที่แท้จริง ซึ่งเป็นการจงใจใช้รูปแบบ "เวลาที่แตกต่างกันไปในแต่ละครั้ง" ให้มาผสมอยู่ในรูปภาพเดียวกัน

3.10 ทิศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ผลงานศิลปะที่ถูกสร้างขึ้นมานี้ จะมีทิศนธาตุต่าง ๆ อยู่รวมกันและเกี่ยวเนื่องกันอยู่ ทั้งในรูปแบบที่มีอยู่ตามธรรมชาติและในสิ่งต่าง ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นมาแล้วนำไปประกอบกันให้เป็นรูปทรงเพื่อสื่อความหมาย จนนำไปสู่การวิเคราะห์ทิศนธาตุที่มีหน้าที่ในการสร้างรูปทรงในงานจิตรกรรม

จุด เป็นธาตุเบื้องต้นที่เล็กที่สุดในการมองเห็น และเป็นสิ่งที่ใช้สร้างรูปทรง ในผลงานจะมีจุดเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วทั้งภาพ คล้ายกับจุดในภาพถ่ายขาวดำ เพื่อสร้างความกลมกลืนและเชื่อมภาพกับรูปทรงต่าง ๆ ให้ผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

เส้น เกิดจากจุดต่อกันในทางยาวเป็นทิศนธาตุเบื้องต้นที่สำคัญที่สุด และเป็นโครงสร้างของทุกสิ่งทุกอย่าง เส้นแสดงความรู้สึกได้ด้วยตัวของมันเอง และด้วยการสร้างเป็นรูปทรง จึงได้นำวิธีการตัดเส้นมาใช้ในการสร้างรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ และด้วยเส้นที่ตัดกันอย่างชัดเจนทำให้ภาพดูหยุดนิ่ง หยุดการเคลื่อนไหว มีความคมชัด จึงมีความหมายแฝงไปสู่เรื่องของ การตั้งสติแล้วหันกลับไปมองสิ่งที่เกิดขึ้นจากวิวัฒนาการของมนุษย์ ว่าเราต้องสูญเสียอะไรบ้างเพื่อแลกกับความเจริญที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

รูปทรง ในผลงานจะเน้นไปที่มุมมองในสถานที่จริง ที่เราสามารถพบเห็นได้โดยทั่วไปในชีวิตประจำวัน รูปทรงต่าง ๆ จึงแยกเป็นประเภทของรูปทรงได้ 3 ประเภท คือ รูปทรงเรขาคณิต เช่น วัตถุสิ่งของเครื่องใช้ รูปทรงของสิ่งมีชีวิต เช่น ช้าง ลิง นก เต่า ปู ปลา แมลงสาบ ฯลฯ และรูปทรง

อิสระ เช่น ก้อนเมฆ อีฐ หิน ต้นไม้ เป็นต้น ผลงานจะมีรูปทรงทั้งสามชนิด แต่จะมีความมากน้อยของรูปทรงใดอย่างไรรัน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมที่ต้องการให้เป็นในแต่ละผลงานชิ้นนั้น ๆ เพราะในชีวิตประจำวันของเราจะสามารถพบเห็นรูปทรงเหล่านี้เป็นปรกติอยู่แล้ว

สีและน้ำหนัก สีขาว-ดำ ในที่นี้ได้รับอิทธิพลมาจากการชื่นชอบภาพถ่ายขาวดำที่ถือได้ว่าเป็นข้อมูลหรือเป็นหลักฐานความเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ของช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งปรากฏในภาพถ่ายเหล่านั้น มีส่วนช่วยในการสร้างแรงบันดาลใจให้ก้าวเข้าไปในโลกซึ่งเป็นอดีตไปแล้วอีกครั้งหนึ่ง จึงเสมือนเป็นการทบทวนสถานการณ์ในปัจจุบันอีกครั้ง ส่วนน้ำหนักมีดวงในงานจิตรกรรมไม่เพียงเน้นย้ำความเป็นอมตะในเรื่องของการ คิดค้น สร้างสรรค์ ที่อยู่คู่กับมิติแห่งการทำลายล้าง แต่ยังเปิดโอกาสให้แสงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเน้นชีวิตของสิ่งที่ถูกสร้างและทำลายให้มีความหมายมากขึ้น

พื้นผิว มีลักษณะเป็นผิวที่ถูกสร้างขึ้นมา เมื่อมองจะเห็นว่ามีส่วนที่หยาบและละเอียด แต่เมื่อสัมผัสจะเป็นพื้นผิวที่เรียบ เช่นผิวของต้นไม้ ก้อนหิน ลักษณะพื้นผิวจึงเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์ ด้วยการใช้พื้นผิวของวัสดุต่าง ๆ รวมถึงผิวของสัตว์ มาประกอบเป็นรูปทรง ให้เกิดสมบูรณ์ในภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ได้

ขั้นตอนต่อไปในการสร้างสรรค์ผลงานคือการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกภายในจิตใจให้ออกมาเป็นรูปธรรมผ่านผลงานในรูปแบบจิตรกรรมสองมิติ

3.11 เทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ผลงาน

3.11.1 เมื่อจินตนาการเกิดเป็นภาพคร่าว ๆ จะใช้วิธีการวาดเส้นลงบนกระดาษให้เกิดเป็นรูปธรรม

3.11.2 หลังจากถ่ายทอดภาพลงบนกระดาษแล้ว จะมีภาพของสถานที่ในระยะหลัง จึงใช้วิธีการกำหนดพื้นที่ที่มีความสำคัญและผูกพันกับชีวิตของผู้คนในสังคม

3.11.3 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลในสถานที่นั้น ๆ และบริเวณรอบ ๆ โดยการถ่ายภาพและการจดบันทึก

3.11.4 ค้นหาภาพข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ในห้องสมุดและในอินเทอร์เน็ต

3.11.5 เมื่อได้ข้อมูลภาพที่ต้องการในแบบร่างและถ่ายรูปข้อมูลของรูปทรงต่าง ๆ แล้ว ขั้นตอนต่อไปจึงเป็นการเลือกภาพถ่ายในมุมต่าง ๆ ที่สนใจ มาร่างภาพต้นแบบ ให้เกิดเป็นภาพใหม่ในขั้นตอนการทำแบบร่าง แต่ยังคงเค้าโครงจากสภาพแวดล้อมเดิมในปัจจุบัน โดยจะกำหนดภาพร่างให้

เห็นอย่างชัดเจน แต่จะไม่กำหนดตายตัว อาจปรับเปลี่ยนรายละเอียดได้ตามความเหมาะสมตามผลงานชิ้นนั้น

3.11.6 เมื่อได้ภาพร่างต้นแบบมาแล้ว ขั้นตอนต่อไปเป็นการขยายแบบร่างลงบนผ้าใบหรือผลงานจริง โดยการใช้ดินสอในการร่างภาพตามแบบที่กำหนดไว้ให้ทั่วทั้งภาพ อย่างคร่าว ๆ

3.11.7 เมื่อร่างภาพเสร็จแล้วจึงเป็นขั้นตอนเขียนด้วยปากกาเคมีทับเส้นแบบร่างดินสอ จะเริ่มเขียนเป็นส่วน ๆ เนื่องจากจะต้องมีการเปรียบเทียบสัดส่วนขนาดของสิ่งต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกันในเรื่องของระยะและความกลมกลืนในการอยู่ร่วมกันของภาพ

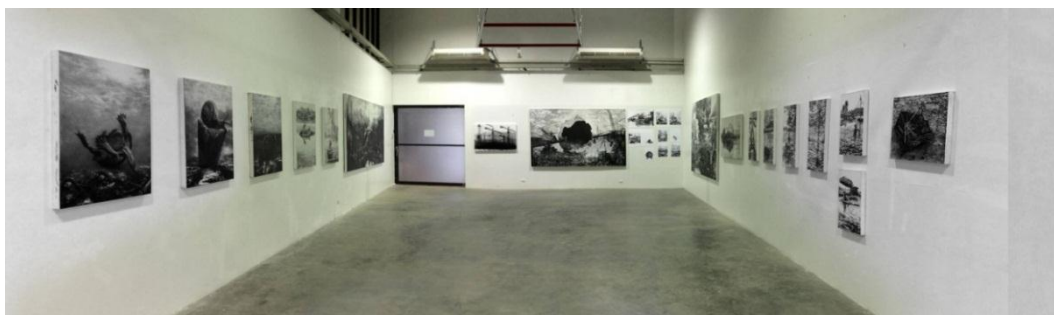
3.11.8 หลังจากที่ใช้ปากกาเคมีเขียนภาพ ก้อนอิฐ สัตว์ วัตถุ สิ่งของต่าง ๆ ในระยะหน้าเสร็จแล้ว พื้นที่ในภาพที่เหลือคือ พื้นที่ที่เป็น ตึก ต้นไม้ ท้องฟ้า ก้อนเมฆ ควัน หรือในพื้นที่ที่เป็นระยะหลังทั้งหมดของภาพ พื้นที่เหล่านี้จะใช้ สีอะคริลิก เพื่อสร้างระยะให้เกิดขึ้นในงาน และยังช่วยลดความแข็งของน้ำหนักปากกาเคมีได้อีกด้วย

3.11.9 เมื่อส่วนที่เขียนด้วยปากกาเคมีกับส่วนส่วนที่เขียนด้วยสีอะคริลิกเสร็จแล้ว ภาพที่เกิดขึ้นจะมีความขัดแย้งในเรื่องของการแบ่งแยกรูปทรงต่าง ๆ กันอย่างรุนแรง ดังนั้นจึงใช้ปากกาเคมีลูบลงไปในส่วนที่เป็นสีอะคริลิก ภายในภาพ เพื่อสร้างความกลมกลืนและค่าน้ำหนักของภาพให้เป็นเอกภาพมากขึ้น แต่ยังคงทิ้งร่องรอยของความขัดแย้งไว้เพื่อให้สอดคล้องไปกับแนวความคิดที่ต้องการจะถ่ายทอด จึงเป็นอันเสร็จสมบูรณ์ในวิธีการสร้างผลงานจิตรกรรม

เนื้อหาของงานชุดนี้เป็นเรื่องราวของเมืองในอนาคตที่อารยธรรมล่มสลาย เมืองที่ถูกทำลายล้างไปจนเหลือแต่ซากและสิ่งไร้ค่า จะสื่อให้เห็นด้วยภาพ 2 แบบก็คือ ภาพมุมกว้างที่อ้างว้างเต็มไปด้วยมลพิษ ภัยร้ายจากธรรมชาติและมนุษย์ด้วยกันเอง ส่วนแบบที่ 2 เป็นภาพเจาะรายละเอียดของสิ่งมีชีวิตในภาพกว้าง เต่าที่นอนหงายท้อง หอยทากที่คืบคลานอยู่บนฐานของตัวเลข แมงกูดจีที่กำลังช่วยกันปั้นมูลเป็นก้อนกลมจากกองมูลเดิม โดยเป็นการเปรียบเทียบมนุษย์กับสัตว์

3.12 การติดตั้งผลงานการสร้างสรรค์

3.12.1 การติดตั้งผลงานการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 1

ภาพที่ 57 ภาพการติดตั้งผลงานการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 1

บทสรุปจากการพัฒนาผลงานในระยยะที่ 1 พบว่า

- 1) ปรับมุมมองของภาพ ให้มีความหลากหลายมากขึ้น
- 2) เพิ่มความโปร่งใส ให้มีส่วนที่สามารถมองเห็นวัตถุที่อยู่ข้างหลังได้
- 3) การเปรียบเทียบงานให้เห็นทั้งสังคมแบบยูโทเปียและดิสโทเปียไปพร้อม ๆ กัน
- 4) เพิ่มสัตว์ที่เป็นคู่หูกับเหยื่อให้อยู่ใกล้ ๆ กัน (เช่น ภาพตัวตัวเงินตัวทองติดเกาะที่น้ำท่วมอยู่กับฝูงลูกไก่)
- 5) ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัย (เช่น เครื่องเจียร เครื่องเป่าไฟ ฯลฯ) ในการสร้างภาพ

3.12.2 การติดตั้งผลงานการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 2

ภาพที่ 58 ภาพติดตั้งผลงานการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 2

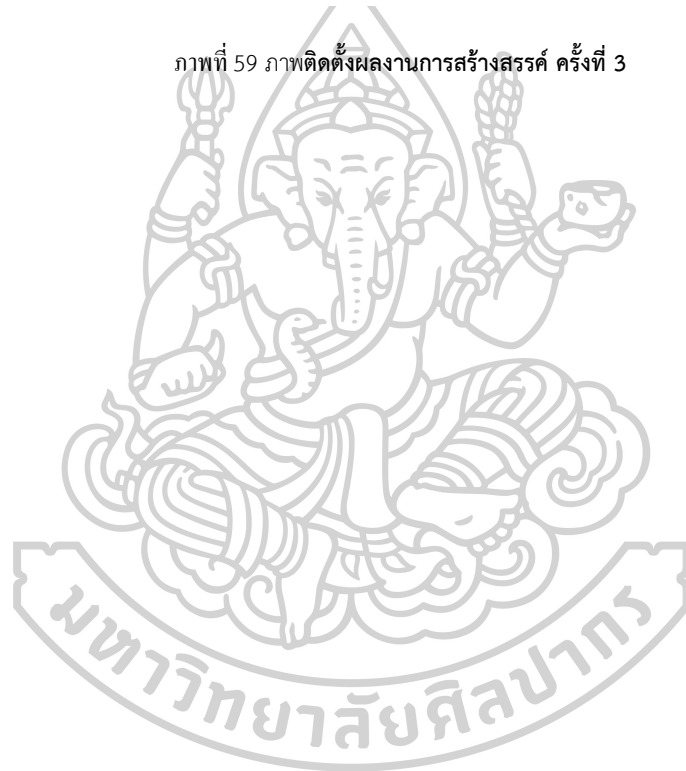
บทสรุปจากการพัฒนาผลงานในระยะที่ 2 พบว่า

- 1) ปรับมุมมองของภาพ ให้มีความหลากหลายมากขึ้น
- 2) การเลือกใช้สถานที่จริงเข้ามาใช้ในงาน เพื่อให้ผู้ชมได้มีประสบการณ์ร่วมในผลงานจิตรกรรมมากขึ้น
- 3) การติดตั้งผลงานภาพมุมกว้างและภาพมุมแคบให้มีความสัมพันธ์กัน
- 4) การเลือกกรอบใส่งาน
- 5) นำนักคำที่ทับต้นจนเกินไป

3.12.3 การติดตั้งผลงานการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 3

ภาพที่ 59 ภาพติดตั้งผลงานการสร้างสรรค์ ครั้งที่ 3

3.12.4 ภาพจำลองการติดตั้งผลงานรวมการสร้างสรรค์

ภาพที่ 60 ภาพจำลองการติดตั้งผลงาน “ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1”

ภาพที่ 61 ภาพจำลองการติดตั้งผลงาน “ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2”

ภาพที่ 62 ภาพจำลองการติดตั้งผลงาน “มรดกแม่แผ่นดินเรา”

ภาพที่ 63 ภาพจำลองการติดตั้งผลงาน “สะพานพระราม 8”

ภาพที่ 64 ภาพจำลองการติดตั้งผลงาน “Me and my world”

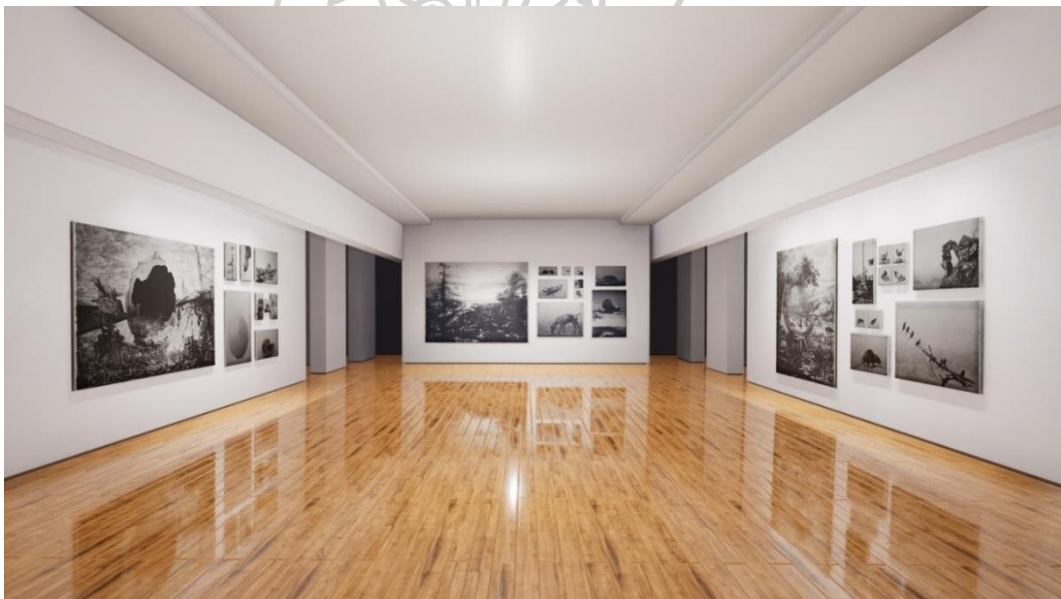

ภาพที่ 65 ภาพจำลองการติดตั้งผลงาน “Expive”

ภาพที่ 66 ภาพจำลองบรรยากาศภายในนิทรรศการ Fo(u)rtune II

ภาพที่ 67 ภาพจำลองบรรยากาศภายในนิทรรศการ Fo(u)rtune II

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

หากย้อนกลับไปในอดีต การเกิดภัยพิบัติในต่างแดนเป็นเรื่องยากที่คนต่างพื้นที่จะรับรู้ได้ เนื่องด้วยการสื่อสารยังไม่ก้าวหน้าเช่นปัจจุบัน การกำเนิดของภาพถ่ายและเทคโนโลยีทำให้การส่งสัญญาณเกี่ยวกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ได้รับการเผยแพร่ไปทั่วโลก นั่นทำให้เรารับรู้ได้ถึงภัยพิบัติที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและรุนแรงขึ้นทุกที อย่างไรก็ตาม เรื่องราวหายนະจากภัยพิบัติทางธรรมชาติได้ถูกบันทึกไว้ในผลงานจิตรกรรมจำนวนมาก ทั้งจากความเชื่อและคำทำนายเกี่ยวกับวาระสุดท้ายของโลก รวมถึงการสร้างสรรคงานจากเหตุการณ์จริง ในวิทยานิพนธ์ เรื่อง ภาพสะท้อนหายนະของเมืองนี้ ผู้เขียนได้สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแล้วนำมาวิเคราะห์ในการศึกษาครั้งนี้มีภาพทั้งหมด 6 ชิ้น ได้แก่ ผลงานจิตรกรรมเรื่อง “ภาพสะท้อนหายนະของเมือง” ชุดที่ 1 และ ชุดที่ 2 เป็นการนำเสนอด้วยวิธีการค่อย ๆ มองภาพสิ่งที่เกิดขึ้นจากสังคมเมืองในเวลาปัจจุบัน ให้ออกมาอย่างเป็นกลุ่มเรื่อง เพื่อให้ผู้ชมเข้าถึงได้ง่ายขึ้น ผลงานชุดนี้ จึงประกอบไปด้วยผลงานจิตรกรรมจำนวน 2 ชุด จะสื่อให้เห็นด้วยภาพ 2 แบบก็คือ 1 ภาพมุมแคบ เป็นภาพของสิ่งมีชีวิตที่จะไปปรากฏในรายละเอียดของภาพกว้าง ประกอบไปด้วยผลงาน 36 ชิ้น ส่วนแบบที่ 2 ภาพมุมกว้างที่เต็มไปด้วยมลพิษ ภัยพิบัติจากธรรมชาติ และภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจากมนุษย์ด้วยตัวเอง ประกอบไปด้วยผลงาน 6 ชิ้น ด้วยการสร้างสรรค์รูปทรงและสัญลักษณ์ที่ปรากฏในภาพ พบว่าภาพจิตรกรรมดังกล่าวไม่เพียงแสดงภาพหายนະที่มีความสับสนวุ่นวายและความอันตรายเท่านั้น หากแต่ยังสอดแทรกความหวังและทางรอดจากเหตุการณ์ในภาพเขียนดังกล่าวด้วย

4.1 ผลงานจิตรกรรมเรื่อง “ภาพสะท้อนหายนะของเมือง” ชุดที่ 1

4.1.1 ผลงานชิ้นที่ 1 ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1

ภาพที่ 68 ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1
สีอะคริลิคและปากกาเคมี ขนาด 160 x 280 ซม.

ผลงาน “ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1” แสดงให้เห็นถึงพื้นที่ในธรรมชาติอันกว้างใหญ่ ประกอบไปด้วยเกาะกลางน้ำขนาดใหญ่ที่อยู่ตรงกลางภาพกลุ่มสัตว์นานาชนิดเนินดินต้นไม้ป่าและกลุ่มควันจากไฟป่าที่กำลังเริ่มลุกไหม้เกิดเป็นกลุ่มควันสีดำลอยพวยพุ่งขึ้นมาจากด้านหลังของเกาะที่มีน้ำล้อมรอบ

ภาพที่ 69 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1 (ภาพเกาะกลางน้ำขนาดใหญ่)

ภาพที่ 70 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1 (ภาพเศษซาก การชะล้าง พังทลาย)

แต่เมื่อถอยออกมามองภาพเขียนดังกล่าวจะถ่ายทอดให้เห็นเป็นภาพทายนะของเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่ในบริเวณตรงกลางของภาพ ในระยะหน้าสุดของภาพมีมีเศษซากการชะล้างพังทลาย มีต้นไม้ที่แห้งตายลำต้นแตกกรอบ ๆ มีขยะพลาสติก เหล็ก เศษไม้ที่ไหม้เกรียม รวมถึงเศษซากของอิฐ หิน ปูนที่แตกหัก

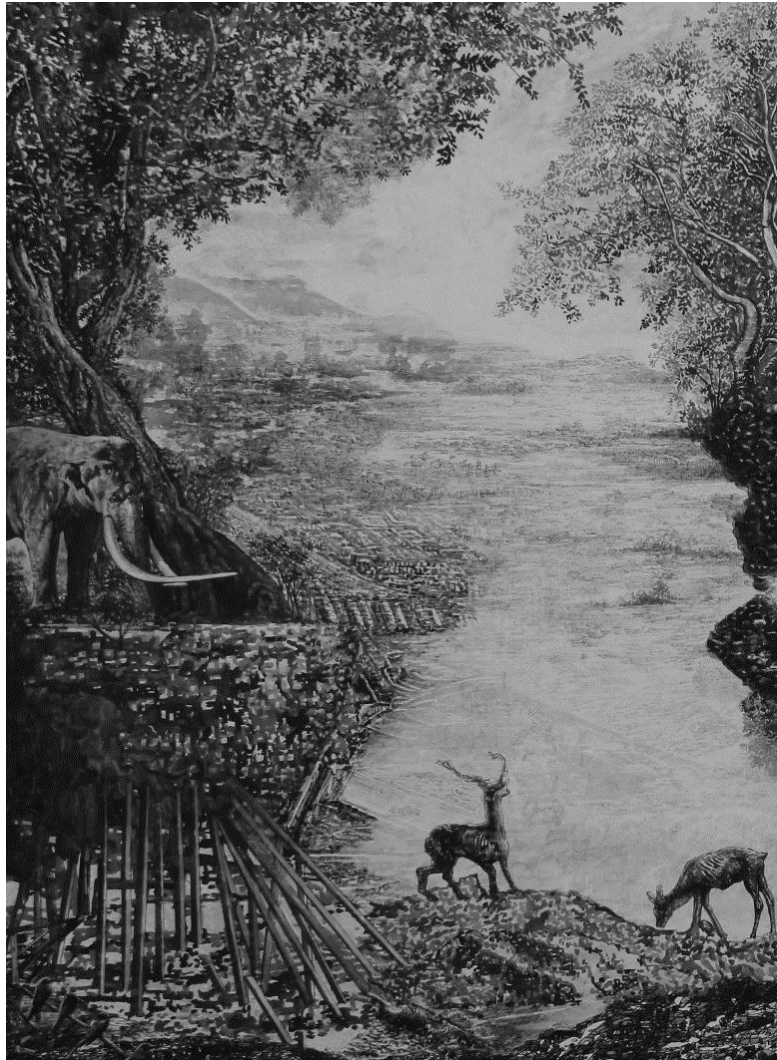

ภาพที่ 71 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนทายนะของเมือง หมายเลข 1 (ภาพแอ่งน้ำขนาดเล็ก)

ภาพที่ 72 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนทายนะของเมือง หมายเลข 1 (เศียรพระและร่ม)

ถัดไปทางซ้ายในระยะหน้าจะสังเกตเห็นเศียรพระและร่มที่อยู่ในสภาพที่ชำรุดเกินกว่าจะนำกลับมาใช้ได้ ใกล้กันมีแอ่งน้ำขนาดเล็กแสดงให้เห็นสัตว์น้ำที่ดำเนินชีวิตอยู่อย่างสงบท่ามกลางหายนะที่เกิดขึ้น

ภาพที่ 73 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1 (ภาพก้นดินที่ถูกยกขึ้นมีไม้ค้ำ)

ด้านซ้ายตรงกลางของภาพมีก้นดินที่ถูกยกขึ้นมีไม้ค้ำบริเวณด้านบนมีข้างและต้นไม้ขนาดใหญ่ที่ถูกกำหนดให้เป็นตัวแทนของความอุดมสมบูรณ์แต่ในทางกลับกันมันสะท้อนให้เห็นถึงการถูกจำกัดและกำหนดขอบเขตของการที่ชีวิตอยู่ ในระยะหลังสุดของภาพแสดงให้เห็นเป็นพื้นที่ในธรรมชาติอันกว้างใหญ่มีภูเขาที่อุดมสมบูรณ์สลับซับซ้อนจนสุดสายตา

ผลงานจิตรกรรมชิ้นนี้มีลักษณะภัยพิบัติทางธรรมชาติที่มีจุดเริ่มต้นจากเหตุการณ์น้ำท่วมและตามมาด้วยไฟป่าซึ่งสร้างความเดือดร้อนให้แก่ทั้งสัตว์ป่าและมนุษย์ภาพเขียนนี้จึงแสดงให้เห็นถึงพื้นที่หายนะที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน จากภัยพิบัติ น้ำท่วม ไฟไหม้ หรือเกิดจากน้ำมือของมนุษย์ มีส่วนที่น้ำท่วมถึงและน้ำท่วมไม่ถึง ซึ่งทุกคนสามารถมองเห็นได้จากในภาพนี้ สื่อให้เห็นพื้นที่ภัยพิบัติกับพื้นที่ ๑ อุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ที่เป็นทั้งเหยื่อและเป็นทั้งผู้ล่าที่ติดอยู่ในพื้นที่เดียวกัน เป็นการสร้างความเข้าใจและยอมรับถึงปรากฏการณ์ในห่วงโซ่อาหาร ที่จะทำให้เกิดภาพหายนะได้เช่นเดียวกัน

4.1.2 ผลงานชิ้นที่ 2 ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2

ภาพที่ 74 ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2
เทคนิคสีอะคริลิคและปากกาเคมี ขนาด 180 x 280 ซม.

ภาพที่ 75 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2 (ภาพเสาของสะพานผ่านฟ้าลีลาศ)

ภาพรวมของภาพเขียนแสดงให้เห็นพื้นที่ของเศษซากเมืองที่ล่มสลาย อันประกอบด้วยเสาของสะพานผ่านฟ้าลีลาศที่อยู่ส่วนปลายของสะพานเป็นเสาหินอ่อนประดับด้วยเครื่องสำริดรูปเรือโบราณของยุโรปอยู่ที่กลางเสา โดยส่วนหัวหรือปลายเสาได้แตกหักหายไป ปรากฏอยู่ในภาพเขียนในลักษณะที่ลึ้มเอียงอยู่ในระยะหน้าทางด้านซ้ายมือของภาพ ด้านล่างเป็นภาพของสะพานไม้ที่ทอดยาวไปเป็นเหมือนเส้นนำสายตาที่จะพาผู้ชมไปในส่วนกลางของภาพ

ภาพที่ 76 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2 (ภาพรูปทรงของไข่ที่มีโครงสร้างของเรือรองรับ)

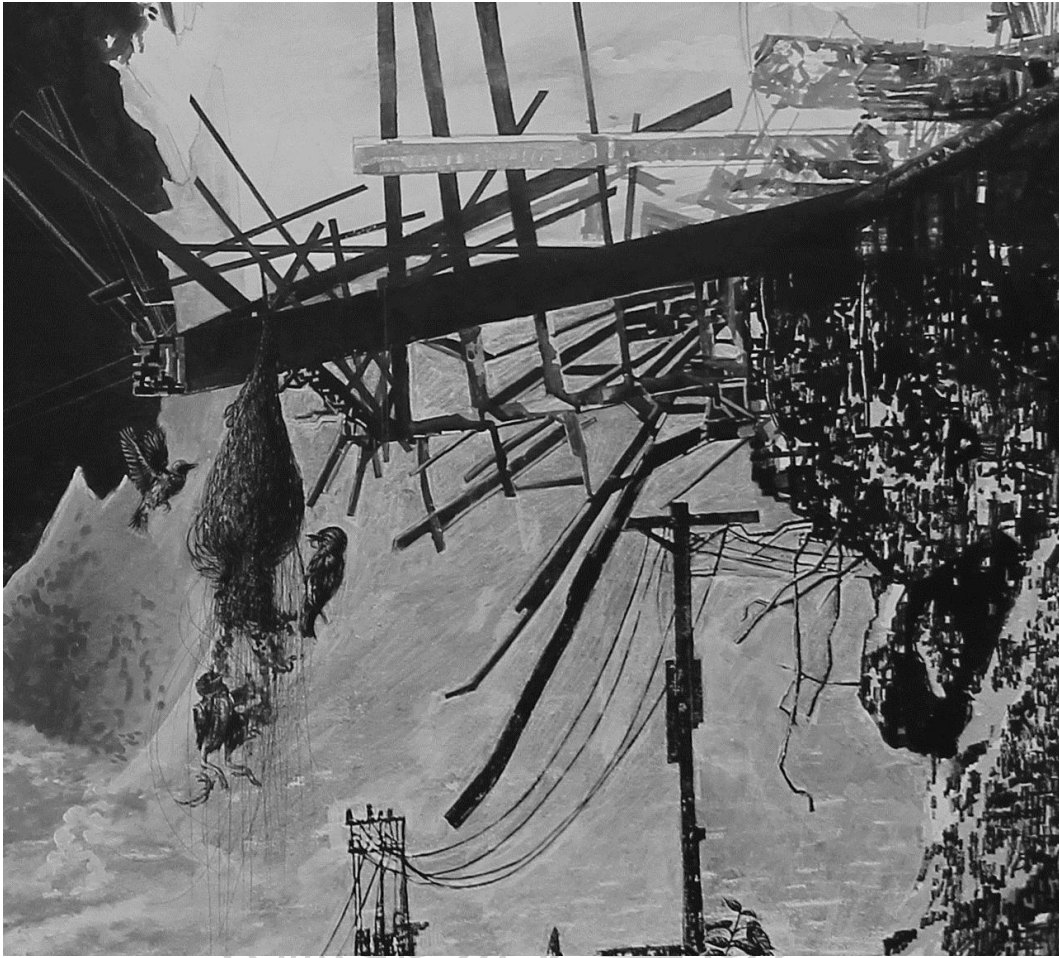
ในส่วนกลางของภาพจะปรากฏให้เห็นเป็นรูปทรงของไข่ที่มีโครงสร้างของเรือรองรับอยู่ในส่วนของฐานและมีเสาไม้ค้ำพุงเรือจำนวนมากให้ตั้งอยู่ตรงกลาง รูปไข่จะมีพื้นที่ที่มีรอยแตกลึกเข้าไป จะพบว่ามีโครงสร้างของเมืองที่เริ่มก่อสร้างกำลังพังมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับเมืองที่อยู่รอบนอกเปลือกไข่ การที่ในผลงาน “ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2” ประกอบด้วยภาพของไข่ที่เป็นเหมือนความหวังอยู่ตรงกลางของภาพ ที่ได้รับการปกป้องค้ำชูอย่างดี

ภาพที่ 77 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2 (ภาพไข่ที่แตกออก)

แต่เมื่อแตกออกมาทำให้เราเห็นว่าสิ่งที่คาดหวังไว้ว่าข้างในจะต้องเป็นสิ่งที่ดีงาม กลับไม่ได้เป็นไปอย่างที่มันสมควรจะเป็น เป็นเสมือนภาพหายนะของเมืองที่ซ่อนทับอยู่ในเมืองที่ล่มสลายอีกชั้นหนึ่ง นั่นอาจสะท้อนให้เห็นว่าพฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนในรุ่นหนึ่งจะส่งผลกระทบต่อคนอีกรุ่นหนึ่งได้ เป็นแบบอย่างที่น่าไปสู่การเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบ แม้ไม่ได้รับการเสริมแรงโดยตรงก็ตาม

ภาพที่ 78 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนท่ายนระของเมือง หมายเลข 2 (ภาพนกที่กำลังสร้างรัง)

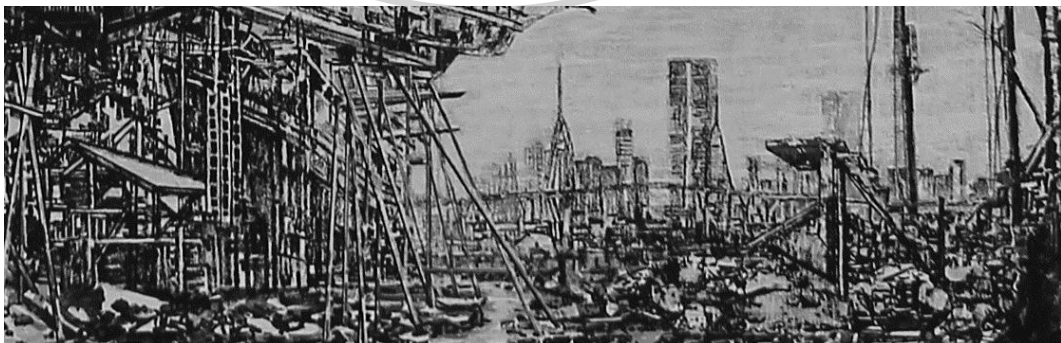
เชื่อมต่อจากบริเวณตรงกลางมาทางด้านขวามีภาพนกที่กำลังสร้างรังและตายจากการสร้างรังของมันเอง โดยยึดติดอยู่กับโครงสร้างของหลังคาที่มีเสาไฟฟ้าลัมทับอยู่

ภาพที่ 79 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2 (ภาพฐานปูนปั้นรูปเทวดาแบก)

ส่วนล่างสุดทางด้านขวามือมีฐานปูนปั้นรูปเทวดาแบก ในมือเทวดาด้านขวามีต้นไม้ต้นเล็ก ๆ กำลังเจริญเติบโตอยู่คู่กับแนวเสาไฟฟ้าที่อยู่ด้านหลังและเชื่อมต่อกันมีสายไฟนำสายตาย้อนกลับไปยังภาพไข่ตรงกลางภาพอีกครั้งหนึ่ง

ภาพที่ 80 ภาพรายละเอียดของภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2 (ภาพอาคารสูงและสิ่งก่อสร้าง)

ในส่วนของระยะหลังของภาพเป็นอาคารสูงและสิ่งก่อสร้างที่บอกให้รู้ว่าเป็นพื้นที่เป็นเมือง ซึ่งไล่ขนาดจากโครงสร้างที่ใหญ่ไปหาเล็กและวางเรียงตัวไปจนสุดสายตา เกิดเป็นเส้นขอบฟ้าในภาพ และเชื่อมต่อกับท้องฟ้าที่เต็มไปด้วยฝุ่นละอองไปจนถึงด้านบนสุดของภาพ โดยท้องฟ้าในผลงานมีขนาดใหญ่กินพื้นที่ 3 ใน 4 ของพื้นที่ผิวดิน

ผลงานจิตรกรรมชิ้นนี้มีลักษณะของหายนะจากหลายเหตุการณ์ซึ่งมนุษย์มีส่วนในการก่อให้เกิดภัยพิบัติขึ้นได้ไม่ทางตรงก็ทางอ้อมไม่ว่าจะเป็น น้ำท่วม ดินถล่ม หรือ ไฟป่า ที่มีอัตราการเกิดขึ้นสูงตามการเติบโตของสังคมมนุษย์ หายนะที่เกิดขึ้นนั้นสามารถทำให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจหรือเป็นภัยต่อมนุษย์อย่างมหาศาล อย่างไรก็ตามหายนะที่เกิดขึ้นในภาพนี้ไม่ว่าจะเป็น หายนะทางธรรมชาติหรือหายนะที่เกิดจากน้ำมือมนุษย์นั้นไม่ได้มีความชัดเจนหรือแบ่งแยกให้เห็นได้อย่างเด่นชัดในผลงานชิ้นนี้ ในผลงานชิ้นนี้นำเสนอให้เห็นถึงความหวังด้วยภาพสิ่งมีชีวิต (ต้นไม้) ซึ่งเป็นตัวแทนของความหวัง เพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมได้ตระหนักถึงปัญหาทางสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและความหวังจากแสงสว่างของท้องฟ้าในฉากหลัง โดยการใช้แสงเป็นสัญลักษณ์แทนความหวัง トラบโดที่ยังมีแสงตะวันชีวิตนั้นย่อมมีความหวังเสมอ

4.1.3 ผลงานชิ้นที่ 3 มรดกแม่แผ่นดินเรา

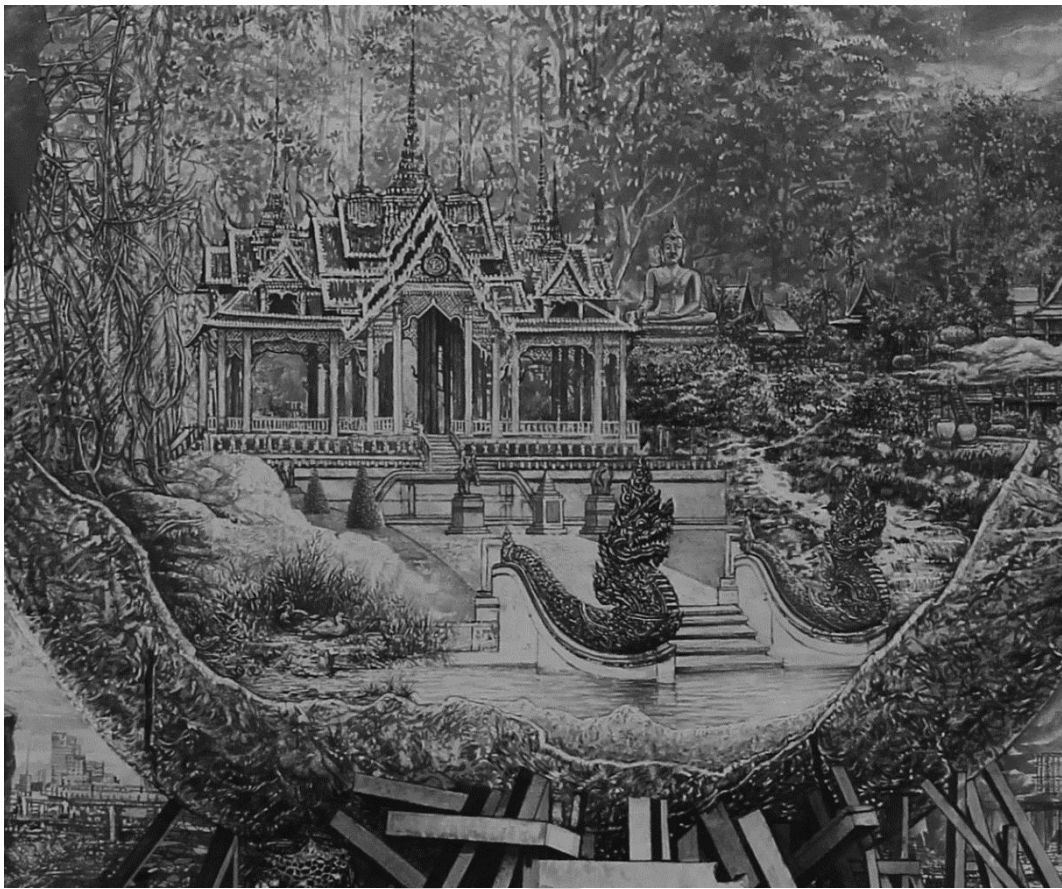

ภาพที่ 81 มรดกแม่แผ่นดินเรา

สีอะคริลิกและปากกาเคมี ขนาด 180 x 140 ซม.

ต้องการที่จะเสนอให้เห็นว่าไม่ว่าโลกจะเคยล่มสลาย เคยพังมากี่ครั้ง แต่สุดท้ายมันก็คือบ้านของเรา ดังนั้นสิ่งที่เราควรจะทำก็คือการช่วยกันดูแลรักษา ค่าซุให้ดีที่สุดเท่าที่คน ๆ หนึ่งจะทำได้ ผลงาน “มรดกแม่แผ่นดินเรา” เขียนขึ้นจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่พบเห็นได้ในเมืองหลวงจำนวนมาก เพื่อให้ได้ภาพที่ใกล้เคียงกับความเป็นไปได้ให้มากที่สุดเกี่ยวกับภาพหายนะของเมืองที่จะเกิดขึ้นว่าสภาพพื้นที่ของเมืองจะเป็นอย่างไร

ภาพที่ 82 ภาพรายละเอียดของภาพมรดกแม่แผ่นดินเรา (ภาพทิวทัศน์)

โดยภาพวาดแสดงให้เห็นถึงทิวทัศน์ที่ประกอบไปด้วยไม้ค้ำก้อนหินขนาดใหญ่ตรงกลางภาพ โดยมีเถาวัลย์ที่พันขึ้นไปกับต้นไม้ใหญ่มีใบปกคลุมคล้ายกับโครงสร้างของหลังคาทำหน้าที่ปกคลุมสิ่งที่อยู่ด้านล่างนั่นก็คือ เรือนยอดบรมมังกลานุสรณีย์ ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเพื่อเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมแก่ปวงชนชาวไทย มีบ้านเรือนไทยที่แสดงให้เห็นถึงการอยู่อาศัยที่เข้าใจธรรมชาติและสภาพแวดล้อม รูปปั้นพระ และบันไดพญานาคที่เชื่อมต่อลงสู่แอ่งน้ำที่อยู่ด้านหน้า

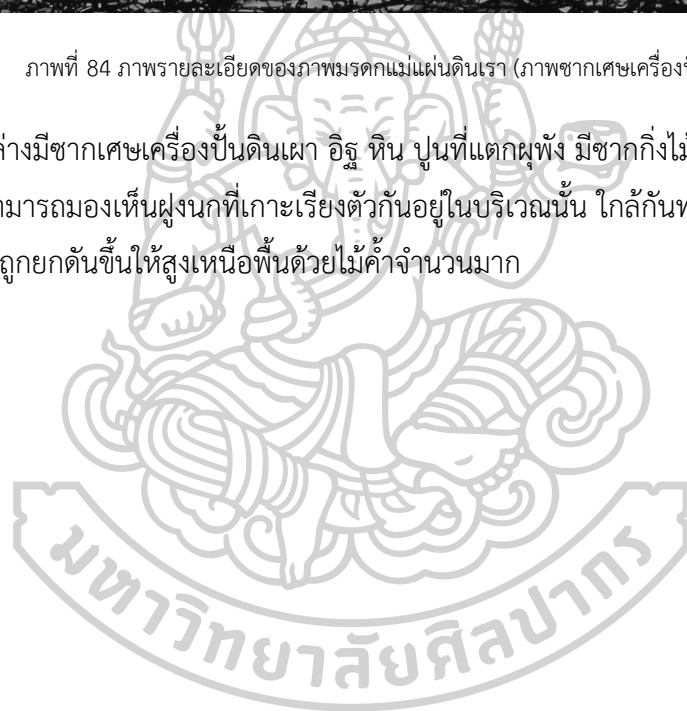
ภาพที่ 83 ภาพรายละเอียดของภาพมรดกแม่แผ่นดินเรา (ภาพเศษซากประติมากรรมรูปครุฑ)

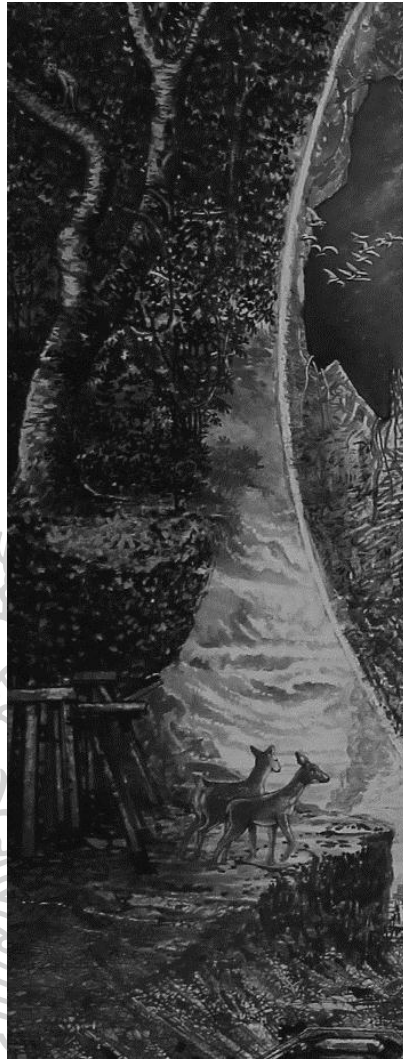
สิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนอีกประการหนึ่งคือภาพทางด้านขวาบริเวณล่างสุดของภาพ จะพบกับภาพเศษซากประติมากรรมรูปครุฑแบกที่มีต้นไม้เจริญเติบโตอยู่บนมือคล้ายกับภาพเทวดาแบกต้นไม้อันในภาพ “ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2”

ภาพที่ 84 ภาพรายละเอียดของภาพมรดกแม่แผ่นดินเรา (ภาพซากเศษเครื่องปั้นดินเผา)

ด้านล่างมีซากเศษเครื่องปั้นดินเผา อิฐ หิน ปูนที่แตกผุพัง มีซากกิ่งไม้วางทอดยาวอยู่ในระยะหน้าและจะสามารถมองเห็นฝูงนกที่เกาะเรียงตัวกันอยู่ในบริเวณนั้น ใกล้กันทางซ้ายมือจะเห็นแอ่งน้ำเล็ก ๆ มีเรือที่ถูกยกดันขึ้นให้สูงเหนือพื้นด้วยไม้ค้ำจำนวนมาก

ภาพที่ 85 ภาพรายละเอียดของภาพมรดกแม่แผ่นดินเรา (ภาพกว้าง 2 ตัว)

ถ้าไปทางซ้ายบนจะพบกับเนินดินเห็นกวาง 2 ตัว โกล่กันทางซ้ายสุดเป็นภาพของก้อนดินที่ถูกค้ำชูอยู่ด้านบนมีต้นไม้ขนาดใหญ่และมีกลุ่มนกช่อนตัว ทำรังอยู่ตามพุ่มไม้ จากภาพรายละเอียดดังกล่าวเราสามารถเห็นภาพพื้นที่ในระยะหลังยังแสดงให้เห็นถึงบรรยากาศของสภาพเมืองที่มีเมฆหมอกดำทึบมีนปกคลุมทั่วท้องฟ้า องค์ประกอบและมุมมองที่ซับซ้อนของฉากนี้สามารถสร้างความน่าหวาดกลัว ความหดหู่ ได้อย่างมาก

ผลงานจิตรกรรมชิ้นนี้มีลักษณะของหายนะจากหลายเหตุการณ์ ซึ่งมนุษย์มีส่วนในการก่อให้เกิดภัยพิบัติขึ้นได้ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ดังนั้นผลงานชิ้นนี้ต้องการเสนอให้เห็นว่าถึงโลกจะล่มสลาย หรือกำลังจะพังทลาย แต่ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ตามสุดท้ายแล้วมันก็คือบ้านของพวกเรา ซึ่งผลงานชิ้นนี้ยังนำเสนอให้เห็นถึงความหวังด้วยภาพไม้ค้ำก้อนดิน ภาพไม้ค้ำเรือ แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่

เราควรจะทำก็คือการช่วยกันดูแลรักษา คำขูให้ดีที่สุด เท่าที่คนรุ่นหนึ่งจะทำกันได้ ภาพสิ่งมีชีวิต (ต้นไม้) ซึ่งเป็นตัวแทนของความหวัง เพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมได้ตระหนักถึงปัญหาทางสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและความหวังจากแสงสว่างของท้องฟ้าในฉากหลัง โดยการใช้แสงเป็นสัญลักษณ์แทนความหวัง ตราบใดที่ยังมีแสงตะวันชีวิตนั้นย่อมมีความหวังเสมอ เช่นเดียวกับภาพ “ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2”

4.2 ผลงานจิตรกรรมเรื่อง “ภาพสะท้อนหายนะของเมือง” ชุดที่ 2

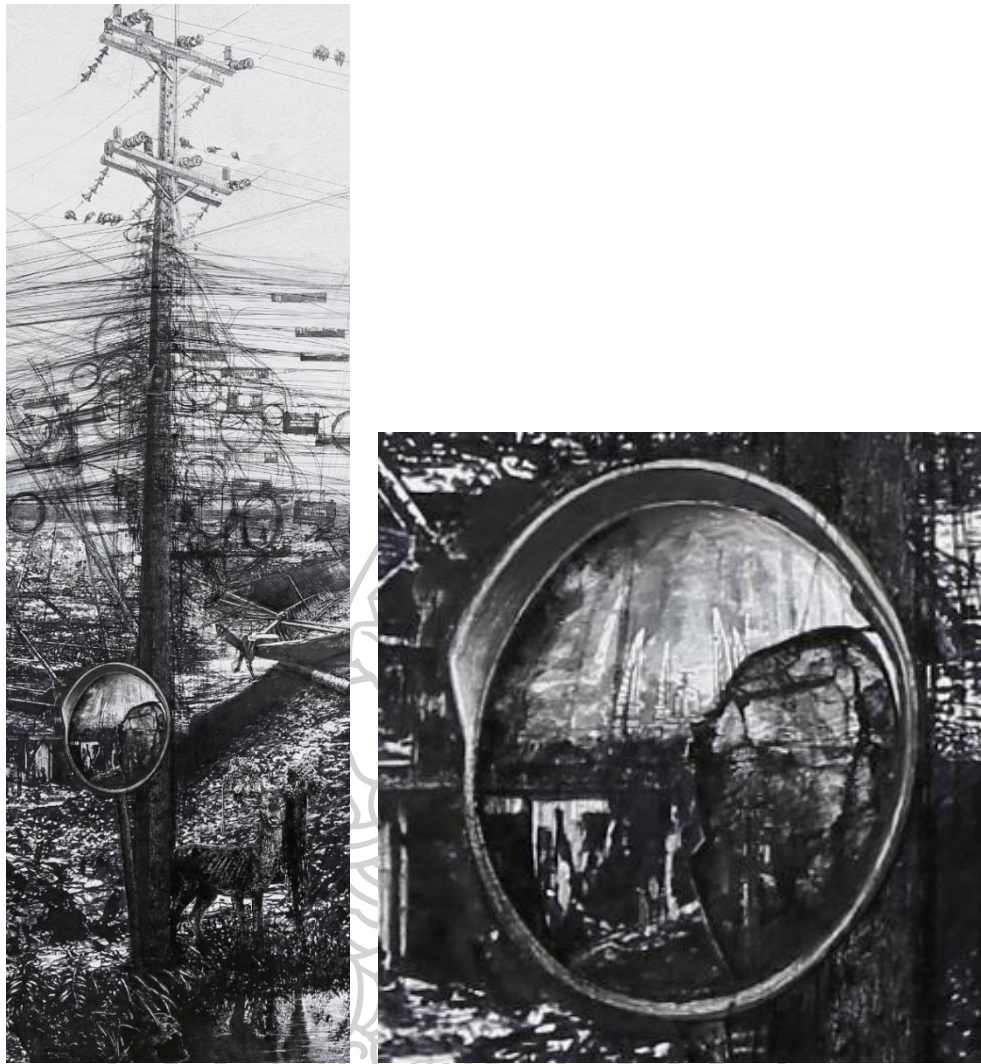
4.2.1 ผลงานชิ้นที่ 4 สะพานพระราม 8

ภาพที่ 86 สะพานพระราม 8

เทคนิค สีอะคริลิกและปากกาเคมี ขนาด 220 x 280 ซม.

ภาพ “ สะพานพระราม 8 ” เป็นการเฝ้ามองพื้นที่รอบ ๆ ตัวด้วยสายตาที่หวังใญ่ ทำให้ได้รับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงและตระหนักถึงความผูกพันกับอดีต ซึ่งนำไปสู่การสร้างสรรคผลงานจิตรกรรม 2 มิติ ขึ้นนี้ขึ้นมา “ สะพานพระราม 8 ” สร้างขึ้นเพื่อทำความเข้าใจสังคมที่มีความซับซ้อนและเต็มไปด้วยความหลากหลาย ในบางเหตุการณ์หรือในบางการเปลี่ยนแปลงเราไม่สามารถแยกแยะได้ว่าอะไรคือความจริงหรือไม่จริง ดีหรือไม่ดี เนื่องด้วยไม่มีเส้นแบ่งที่บอกเราไว้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ผู้สร้างสรรคยังคงมองหาสิ่งดี ๆ จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแม้ท้ายที่สุดแล้วภาพของสังคมในอนาคตอาจจะเหลือเพียงเศษซากหรือสิ่งปรักหักพังเท่านั้น

ภาพที่ 87 ภาพรายละเอียดของภาพสะพานพระราม 8 (ภาพเสาไฟฟ้าและกระจกโค้ง)

โดยภาพวาดแสดงให้เห็นถึงทิวทัศน์ที่ประกอบไปด้วยเสาไฟฟ้าที่อยู่ในระยะหน้าทางซ้ายมือ โครงฐานเสาไฟฟ้ามีกระจกโค้งจรรยาที่แตกไปบางส่วนส่องสะท้อนให้เห็นสิ่งที่อยู่ตรงกันข้ามปรากฏขึ้นเป็นรูปของอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยที่มีบางส่วนขาดหายไปจากการแตกหักของตัวกระจกสะท้อน

ภาพที่ 88 ภาพรายละเอียดของภาพสะพานพระราม 8 (ภาพห้วกะโหลกมนุษย์)

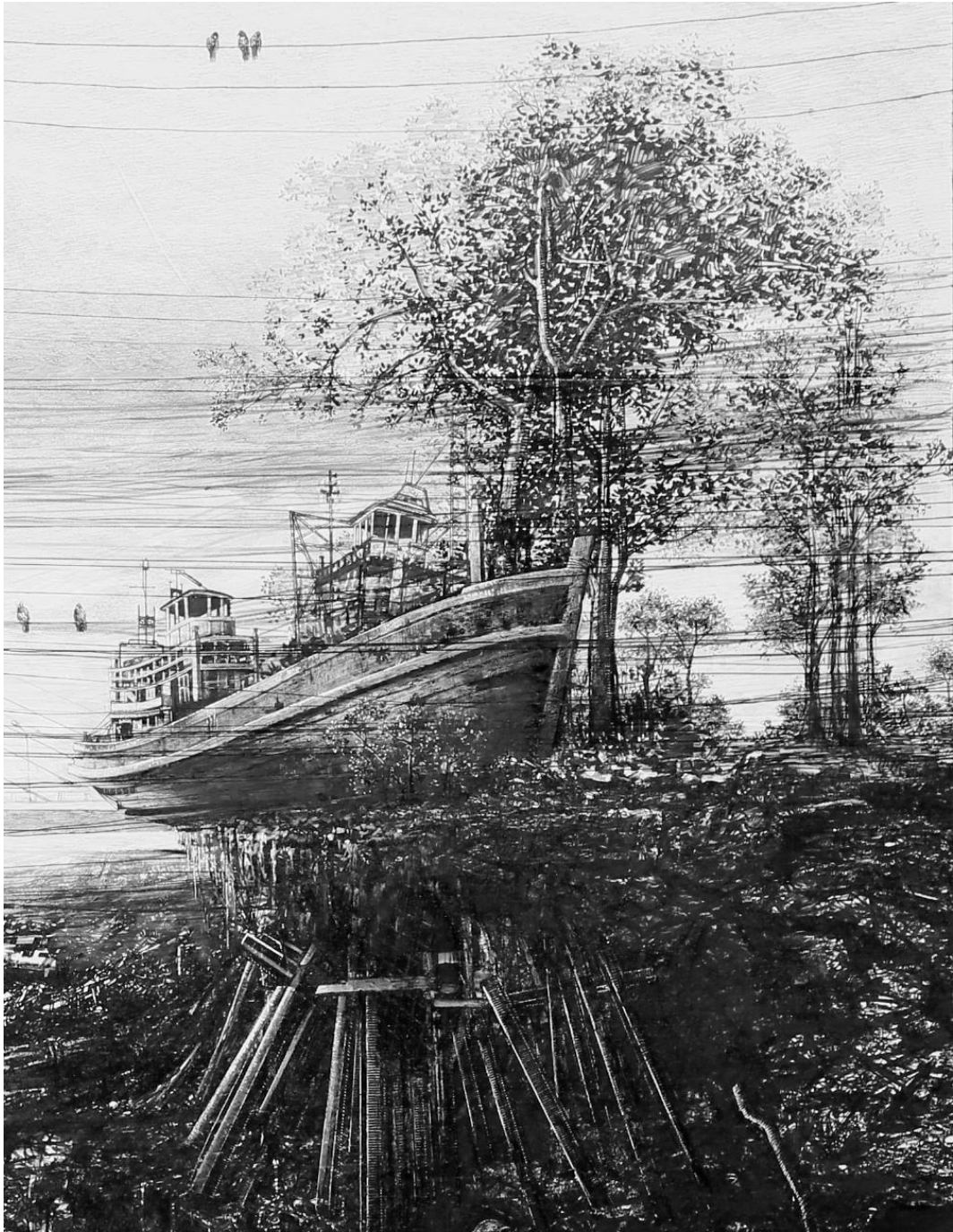
ใกล้กันตรงฐานเสาไฟในระยะหน้าจะเห็นบางส่วนของห้วกะโหลกมนุษย์ในแอ่งน้ำขนาดเล็ก โดยมีปลาและสัตว์น้ำลอยตายอยู่ ด้านบนบริเวณขอบรอบ ๆ แอ่งน้ำมีสัตว์ที่พอจะดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความยากลำบาก

ภาพที่ 89 ภาพรายละเอียดของภาพสะพานพระราม 8 (ภาพการอยู่อาศัยของสัตว์ต่าง ๆ)

ไล่เรียงจากซ้ายไปขวา เช่น กวางที่มีเชือกอวนลักติดอยู่บนเขา หม่าที่โซคร้ายหัวติดอยู่ในกระป๋องน้ำ หอยทากที่เปลือกแตก แมงมุม แมลงปอ กบ เต่าหงายท้อง รังผึ้ง และลิงที่กำลังกินน้ำที่เหลือจากกระป๋องน้ำอัดลม

ภาพที่ 90 ภาพรายละเอียดของภาพสะพานพระราม 8 (ภาพเรือประมง)

ใกล้กันเหนือภาพลึงจะพบกับไม้ค้ำก่อนดินที่ด้านบนมีเรือประมงลอยขึ้นมาติดอยู่กับ ต้นไม้เมื่อครั้งเกิดน้ำท่วม ดินก้นมีเนินของซากอิฐที่เกิดจากการพังทลายของสิ่งก่อสร้าง ด้านบนมี ต้นไม้ใหญ่ที่เจริญเติบโตขึ้นมาเหนือซากเหล่านั้นจำนวนหนึ่ง

ภาพที่ 91 ภาพรายละเอียดของภาพสะพานพระราม 8 (ภาพสายไฟที่พาดผ่านสะพานพระราม 8)

ในระยะหลังของภาพจะสังเกตเห็นสายไฟที่พาดผ่านสะพานพระราม 8 และท้องฟ้า นำสายตาเชื่อมกลับไปยังตัวเสาไฟฟ้าอีกครั้ง ภาพวาดแสดงให้เห็นถึงหายนะของเมืองที่เกิดภายใต้เทคโนโลยี (ที่เป็นสายไฟ) สังเกตได้จากภาพว่า เน้นไปที่ภาพสายไฟ ซึ่งมันเป็นภาพที่เราเห็นได้กันจนชินตา แม้กระทั่งบนพื้นก็ยังมีสายไฟ ภาพรวมของผลงานชิ้นนี้เป็นการเปรียบเทียบเทคโนโลยีกับธรรมชาติ ซึ่งบางครั้งก็เกิดคำถาม ถึงความถูก ผิด สิ่งไหนดีหรือไม่ดี อะไรสำคัญกว่ากัน อะไรสมควรอยู่ อะไรสมควรไป (เช่น ต้นไม้หลัง มหาลัยศิลปากรที่ถูกตัดไปเพื่อสร้างเป็นรางรถไฟแทน ต้นไม้ อาจจะดีกับคนกลุ่มหนึ่ง แต่เทคโนโลยีมันดีกับคนจำนวนที่มากกว่า) ตอนนี่ยังสรุปไม่ได้ว่าอะไรดีกว่ากัน แล้วมันดีกับใคร หรือบางครั้งมันอาจจะต้องใช้ทั้งชีวิตของคนรุ่นเราในการรอคอยคำตอบนั้นก็เป็นได้

ผลงานจิตรกรรมชิ้นนี้มีลักษณะของหายนะจากภัยแล้งหลังจากการเกิดน้ำท่วมใหญ่ทิ้งไว้ให้เราได้เห็นซากของความเสียหายที่เกิดขึ้น รวมถึงความยากลำบากของสิ่งมีชีวิตในภาพที่ต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเอาชีวิตรอดด้วยวิธีการของตนเอง โดยต้องการที่จะเสนอเปรียบเทียบให้เห็นว่าเทคโนโลยีและธรรมชาติมันเป็นสิ่งที่มีมีความสำคัญ แต่สิ่งที่ปรากฏให้เห็นในผลงานชิ้นนี้คือ เทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้นอยู่ได้ด้วยการใช้ทุนทางธรรมชาติเพียงด้านเดียวไม่สมดุลกัน ในผลงานชิ้นนี้นี่ยังนำเสนอให้เห็นถึงความหวังด้วยภาพสะพานที่เชื่อมต่อเสาไฟฟ้าที่เป็นภาพแทนเทคโนโลยีและภาพต้นไม้ที่อยู่บนก้อนดินเป็นภาพแทนสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เชื่อมโยงเข้าหากัน แสดงให้เห็นความสำคัญในการช่วยกันดูแลรักษาสมดุลให้กลับมาดีขึ้นอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีความหวังจากแสงสว่างของท้องฟ้าใน

ฉากหลัง ภาพของสิ่งมีชีวิตและต้นไม้ ซึ่งเป็นตัวแทนของความหวังในการมีชีวิตอยู่ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมได้ตระหนักถึงปัญหาทางสภาพแวดล้อมที่การอนุรักษ์กับการพัฒนาต้องดำเนินการคู่กันไป

4.2.2 ผลงานชิ้นที่ 5 Me and my world

ภาพที่ 92 Me and my world

เทคนิค สีอะคริลิคและปากกาเคมีบนผ้าใบ ขนาด 180 x 140 ซม. ปี 2562

ในภาพชั้นที่ 5 “Me and my world” เป็นเรื่องราวของชีวิตที่ไม่ได้ดำเนินไปด้วย บทเรียนเพียงบทเดียว แต่มนุษย์หนึ่งชีวิตยังมีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ได้หลากหลาย และมีมุมมองที่ไม่เหมือนกันในเหตุการณ์เดียวกัน ผู้คนพยายามหลีกเลี่ยงและไม่ต้องการเผชิญหน้าหากเรื่องราวรอบตัวนั้นเป็นเรื่องราวที่โหดร้าย ไม่น่าจดจำ จากแนวคิดที่กล่าวมานำไปสู่การสร้างมุมมองในแง่ องค์ประกอบภาพ โดยนำเสนอให้เห็นมุมมองภาพรวมของภาพ Me and my world เหมือนมองจาก มุมมองเดียวตามหลักทัศนียวิทยา (perspective) ที่มองเห็นจากจุดใดจุดหนึ่ง แต่เมื่อมองไปในแต่ละ จุดจะเห็นได้ว่าเป็นการสร้างภาพให้ปรากฏออกมาในลักษณะที่ไม่เหมือนการมองเห็นได้จริงด้วย สายตาตนทั่วไปในการมองเห็นสิ่งต่าง ๆ โดยได้เปลี่ยนแปลงระดับสายตาให้เป็นภาพที่มีมุมมองระดับ สายตาไว้เพียงมุมมองเดียวให้ทุกอย่างอยู่ในมุมมองเดียวกัน มันเหมือนกับว่าผู้ชมถูกเชิญชวนมาดูภาพ จิตรกรรมจากมุมมองของผู้สร้างสรรค์ ให้ดูภาพ ๆ นั้นจากจุดที่ต่ำสุด และเลื่อนขึ้นให้มองดูส่วนอื่น ๆ ของภาพพร้อมกับย้ายตำแหน่งผู้ชมไปเรื่อย ๆ เพื่อที่จะได้เห็นมุมมองต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้น การ นำเสนอภาพในมุมมองนี้ มีหลากหลายเวลา สถานที่และสถานการณ์ แต่จะสะท้อนให้เห็นถึงมุมมอง หรือประสบการณ์ของเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับพื้นที่ คือการที่จะให้ผู้ชมเคลื่อนที่ไปดูรายละเอียดสิ่งนั้น ๆ หรือเอาเรื่องราวต่าง ๆ มาวางตรงหน้าผู้ชม ให้เห็นถึงความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น แล้วย้อนกลับมาดู ภาพรวมว่ามันจะนำไปสู่หายนะเหมือนกับที่เรามองเห็นในงานจิตรกรรมได้หรือไม่ เช่น ต้นทุเรียน (จากภาพมุมขวาบน) ที่อยู่ในมุมสูงของภาพ แต่ถูกจัดให้มองอยู่ในระดับสายตา ในมุมธรรมดา มุมที่ เราคุ้นชิน มุมที่เรารู้จักมันดี โดยจะนำเสนอให้เห็นว่า ทุเรียนเท่าที่จำความได้เป็นผลไม้ที่อร่อยที่สุด แต่ปัจจุบันนี้กลับถูกห้ามไม่ให้รับประทาน ไม่ใช่เฉพาะแค่แมลงหรือสัตว์ต่าง ๆ แต่มันรวมถึงคนด้วย มันมีไว้สำหรับการส่งขายเท่านั้น สังเกตเห็นได้ว่า ราก ลำต้นและกิ่งก้านที่ปูดโปน มีเฉพาะผลที่ใหญ่ สมบูรณ์ อาหารและการดูแลทุกอย่างถูกส่งผ่านรากที่อยู่ใต้ดิน นั่นก็คือ ยา ปู๋ย และการฉีดพ่น ที่มี ตารางการให้ยาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เห็นได้ว่ามนุษย์ได้ทำการวางยาเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอง ไม่ว่าจะ เป็นในดิน ในน้ำ หรือในอากาศ ทุกอย่างทำเพื่อผลกำไรเท่านั้น นำไปสู่คำถามที่ว่าครั้งหนึ่งเราเคย ช่วยเหลือ แบ่งปัน เรามีความจริงใจให้กัน แต่ตอนนี้ได้เกิดอะไรขึ้นกับสิ่งที่ได้กล่าวมา

ภาพที่ 93 ภาพรายละเอียดของภาพ Me and my world (ภาพลิงและต้นทุเรียน)

ใกล้กันเป็นภาพลิงที่อยู่ในมุมสูงของภาพ แต่ถูกจัดให้มองอยู่ในระดับสายตาเช่นกัน แต่จะมีการดึงระยะเข้ามาให้ดูเหมือนกับอยู่ในระยะใกล้ คือมีขนาดที่ใหญ่ เกินจากความเป็นจริงตามหลักทัศนียวิทยา เป็นการเน้นให้เห็นถึงพฤติกรรมของลิงบางอย่างทำให้เราประเมินการกระทำความรู้สึกหรือการตัดสินใจของมันไม่ได้ ทำให้เห็นว่าเราไม่สามารถมองตาใครแล้วจะรับรู้เข้าใจถึงความรู้สึกและความนึกคิดของคนคนนั้นได้จริง ๆ ในภาพแสดงให้เห็นถึงที่กำลังนั่งอยู่บนสุดของซากสิ่งก่อสร้าง มือขวาถือมีด มือซ้ายบีบคอกบ ด้วยใบหน้าและสายตาที่นิ่ง และเรียบเฉยยากแก่การคาดเดา ถึงสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นต่อไปได้

ภาพที่ 94 ภาพรายละเอียดของภาพ Me and my world (ภาพค้ำน้ำทะเล)

ต่อมาค้ำน้ำทะเลในระยะหลังที่ไกลออกไป เป็นมุมมองในระดับสายตาปกติที่ถูกดึงมาจากความทรงจำ เมื่อครั้งมีสีนามิที่เขาหลักจังหวัดพังงา ทำให้เห็นถึงเรื่องราวเดียวกันแต่กลับมีความรุนแรงต่างกันจากแต่ละมุมมองหรือการตีความอันเกิดจากประสบการณ์ที่ผ่านมา ในส่วนซ้ายมือตรงกลางภาพ ภาพก้อนหินและต้นไม้ขนาดใหญ่ที่เติบโตขึ้นมาบนก้อนหิน แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างทางธรรมชาติที่มีความมั่นคงแข็งแรงมาก เมื่อเทียบกับสิ่งก่อสร้างที่ตั้งอยู่ตรงกลางของภาพ

ภาพที่ 95 ภาพรายละเอียดของภาพ Me and my world (ภาพไก่สีขาว)

สุดท้ายแสงหรือมุมมองของความหวัง ในผลงานชิ้นนี้ สำหรับผู้สร้างสรรค์แทบจะไม่เห็นความหวังหรือทางออกใด ๆ ที่เกิดขึ้นในภาพนี้เลยทำให้คิดได้ว่า ในบางครั้งเราอาจจะต้องยอมรับและ

นอนหลับไปพร้อมกับความกลัว แต่เราจะตื่นขึ้นมาพร้อมกับความหวังในวันพรุ่งนี้ เหมือนภาพไก่อขาว
ในระยะหน้ามุล่างซ้าย ที่ยังคงทำหน้าที่และเดินหน้าออกหากินพร้อมลูก ๆ ในทุก ๆ วัน แม้ว่าบาง
ตัวจะไม่ใช้ลูกของตัวเองก็ตามที

4.2.3 ผลงานชิ้นที่ 6 Expire

ภาพที่ 96 Expire

เทคนิค สีอะคริลิคและปากกาเคมี ขนาด 210 x 280 ซม.

และสุดท้ายในภาพชิ้นที่ 6 “Expire” เทคนิคสีอะคริลิคและปากกาเคมี ขนาด 210 x 280 ซม. เป็นการเฝ้ามองพื้นที่รอบ ๆ ตัวด้วยสายตาที่ห้วงใย ทำให้ได้รับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงและตระหนักถึงความผูกพันกับอดีต โดยนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ซึ่งเกิดขึ้นเพื่อทำความเข้าใจสังคมที่มีความซับซ้อนและเต็มไปด้วยความหลากหลาย ในบางเหตุการณ์หรือในบางการเปลี่ยนแปลงเราไม่สามารถแยกแยะได้ว่าอะไรคือความจริงหรือไม่จริง ดีหรือไม่ดี เนื่องด้วยไม่มีเส้นแบ่งที่บอกเราไว้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ผู้สร้างสรรค์ยังคงมองหาสิ่งดี ๆ จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแม้ทำที่สุดแล้วภาพของสังคมในอนาคตอาจจะเหลือเพียงเศษซากหรือสิ่งปรักหักพังเท่านั้น และมีความหมายแฝงไปสู่เรื่องของ การตั้งสติแล้วหันกลับไปมองสิ่งที่เกิดขึ้นจากวิวัฒนาการของมนุษย์ว่าเราต้องสูญเสียอะไรบ้างเพื่อแลกกับความเจริญที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน รูปทรง ในผลงานจะเน้นไปที่มุมมองในสถานที่จริงที่เกินขึ้นจริงและเต็มไปด้วยซากอิฐเศษปูน โดยการนำสิ่งที่สามารถพบเห็นได้โดยทั่วไปในชีวิตประจำวันมาประกอบสร้างใหม่ ในมุมมองที่ล่มสลายพังทลาย รูปทรงต่าง ๆ จึงแยกเป็นประเภทของรูปทรงได้ 3 ประเภท คือ รูปทรงเรขาคณิต เช่น วัตถุสิ่งของ โครงสร้างอาคาร สิ่งของเครื่องใช้ เป็นต้น รูปทรงของสิ่งมีชีวิต และรูปทรงอิสระ เช่น ก้อนเมฆ อิฐ หิน ผลงาน

จะมีรูปทรงทั้งสามชนิด เพราะในชีวิตประจำวันของเราสามารถพบเห็นรูปทรงเหล่านี้เป็นปกติอยู่แล้ว ผลงานชิ้นนี้แสดงให้เห็นถึงพื้นที่ขนาดใหญ่ที่ประกอบด้วย 4 ส่วน ที่ติดตั้งประกอบกันเป็นภาพเดียว เป็นภาพของสภาพแวดล้อมที่ล้อมรอบไปด้วยเศษซากของสิ่งที่พังทลายหรือสูญหายไป

ภาพที่ 97 ภาพรายละเอียดของภาพ Expire (ภาพแทนความหมายของดิน)

“แผงที่ 1” เป็นภาพแทนความหมายของดิน แสดงภาพแมงกูดจีที่กำลังช่วยกันปั้นมูลดิน เป็นก้อนกลมจากกองมูลเดิม อยู่ในส่วนล่างของภาพ โดยต้องการเน้นภาพมูลแมงกูดจีที่ช่วยกันปั้น เป็นก้อนกลมตรงกลางให้มีความคมชัด ทางด้านซ้ายของมูลเป็นแมงกูดจีตัวผู้ จะมองเห็นด้านข้าง ลำตัวในลักษณะที่หัวที่มลงกับพื้นแล้วใช้ขาหลังถีบดันก้อนมูลไปข้างหน้า(ด้านขวาของภาพ) ใกล้เคียงกัน

จะพบแมงกุดจีตัวเมียกำลังโฉบตัวตึงก้อนมูลดินอยู่ด้านบน ซึ่งบริเวณรอบ ๆ เต็มไปด้วยเศษซากของอิฐ หิน ปูน ในส่วนบนสุดของภาพเป็นวัดสระเกศราชวรมหาวิหารที่ล้อมรอบไปด้วยกลุ่มก้อนเมฆดำจำนวนมาก

ภาพที่ 98 ภาพรายละเอียดของภาพ Expire (ภาพแทนความหมายของสัตว์น้ำ)

“แผงภาพที่ 2” เป็นภาพแทนความหมายของสัตว์น้ำ แสดงภาพของมูมหนึ่งบนซากอิฐ เศษปูนและอวนตาข่ายเก่าในระยะหน้าสุดใกล้กันเป็น ภาพเต่าที่นอนหงายท้อง ที่ตั้งอยู่ในส่วนล่างของภาพ เต่าที่นอนหงายท้องจากการพิจารณาแล้ว เป็นภาพเต่าขนาดใหญ่นอนดินทรนทรายอยู่บนพื้นกลางแดดขยับไปไหนไม่ได้ ขาทั้งสี่ลอยคว้างคว้างอยู่ในอากาศ หัวที่อยู่ด้านหน้าเหยียดยาวเกือบถึงพื้น ส่วนปากก็ตึงรั้งเชือกหวังจะพลิกกลับตัว ใกล้กันเป็นหินสูงมีต้นไม้ขนาดใหญ่อยู่ด้านบนสุด ใน

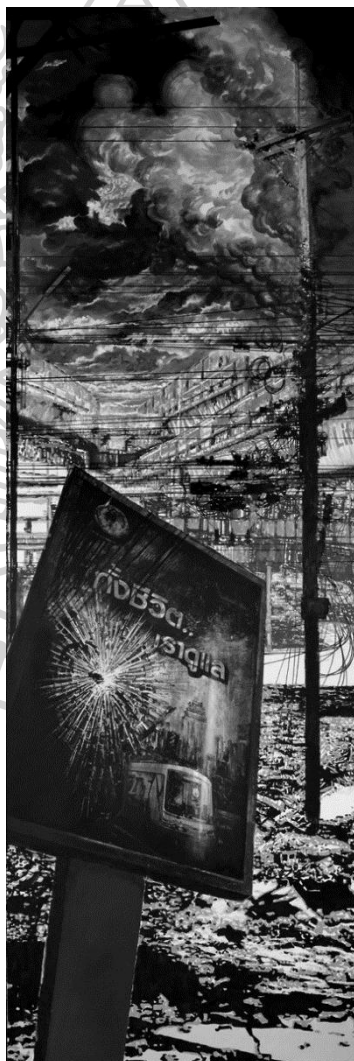
ระยะหลังของภาพคล้ายกับภูเขาเป็นเศษซากของอิฐ หิน ปูน ไล่เรียงกันไปเชื่อมต่อกับท้องฟ้าที่มีเมฆดำปกคลุมอยู่เช่นกัน

ภาพที่ 99 ภาพรายละเอียดของภาพ Expire (ภาพความหมายของสัตว์น้ำ)

“แผงที่ 3” เป็นภาพแทนความหมายของลม ภาพของชนบทหรือพื้นที่ส่วนที่อยู่นอกเขตเมืองออกไป แสดงให้เห็นภาพเทคโนโลยีและความเจริญที่ศิบคลานไปทุกหย่อมหญ้าในวันนี้ ทำให้ “ชนบท” ไม่ได้คงความเป็นชนบทในนิยามเดิม ๆ อีกต่อไป แต่กำลังปรับเปลี่ยนไปมีสภาพสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทมากขึ้น ซึ่งโครงสร้างของอาคาร บ้าน สิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ มีเศษซากของอิฐ ปูนที่แตกอยู่ทางมุมด้านขวามือสูงขึ้นจากด้านล่างถึงส่วนบนสุดของภาพ ส่วนด้านล่างสุดของภาพจะมองเห็นร่องรอยการเดินของหอยทากผ่านไปบนฐานปูนสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ ด้านบนหน้าตัดของฐานสี่เหลี่ยมที่มีความลาดเอียง จะพบหอยทากเกาะติดอยู่ในมุมมองที่เห็นได้จากด้านข้าง ส่วนลำตัวจะอยู่

ภายในเปลือกหอย ในภาพนี้เป็นตัวแทนของภาพการถูกจับตาผ่านทางจอภาพ หรือติดตามความเคลื่อนไหวในการจากเครื่องมือสื่อสาร ที่เรียกว่าเป็น “ยุคของการแพร่หลายทางสังคมออนไลน์ (Social Ubiquity)” แม้ว่าทุกคนจะมีสิทธิ์เสรีภาพในการดำเนินชีวิต ความเป็นส่วนตัว การแสดงความคิดเห็น การกระทำหรือแม้แต่ทุกคำพูด ซึ่งเราไม่สามารถทำสิ่งเหล่านี้ได้ด้วยความเป็นส่วนตัว และปลอดภัยโดยแท้จริง ในส่วนกลางของภาพติดกับพื้นปูน จะมองเห็นต้นมะพร้าวที่โดนลมพายุพัด โอนเอนจะล้มเชื่อมต่อไปยังระยะหลังที่มีเมฆดำปกคลุมอยู่เช่นกัน และในส่วนบนสุดของภาพจะสังเกตเห็นกรงนกที่ถูกแขวนติดอยู่กับโครงสร้างหลังคา แสดงให้เห็นภาพนกที่อยู่ข้างนอกกรงที่ฉีกหักไปบางส่วน

ภาพที่ 100 ภาพรายละเอียดของภาพ Expire (ภาพความหมายของไฟ)

“แผนกที่ 4” เป็นภาพแทนความหมายของไฟ แสดงภาพของป้ายไฟโฆษณา ที่เป็นสื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวสินค้า หรือการแนะนำให้คนหรือรู้จักสินค้า ผ่านรูปภาพบนป้าย ถ้อยคำที่กระชับ โดดเด่น และโดนใจ ใช้เผยแพร่ในที่สาธารณะ สามารถเข้าถึงกลุ่มคนได้มาก และนับได้ว่าเป็นสื่อโฆษณาที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย และนิยมกันอย่างมากในทุกวงการในปัจจุบัน เนื่องด้วยสามารถดึงดูดความสนใจได้ดี โดดเด่นและเห็นได้อย่างชัดเจน ป้ายโฆษณาที่โดดเด่นและสวยสะดุดตา เป็นแรงจูงใจให้คนที่ผ่านไปผ่านมาได้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้า ธุรกิจ หรือตัวบุคคล เป็นการทำการตลาดอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ลูกค้าได้จดจำได้เร็วขึ้น ซึ่งได้สอดคล้องกับทฤษฎีวัฏจักร โดยอาโนลด์ นักประวัติศาสตร์ชาวอังกฤษ อธิบายว่าสังคมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงนั้นอาจทำให้สังคมก้าวหน้าหรือบางครั้งอาจทำให้สังคมเสื่อมทรามลงก็ได้ โดยภาพวาดแสดงให้เห็นภาพของป้ายโฆษณาที่อยู่ในระยะหน้าทางซ้ายมือ ด้านขวาเป็นภาพเสาไฟฟ้าที่มีสายไฟจำนวนมากทั้งสายเก่า สายใหม่ที่พันรวมกับสายสื่อสารเพิ่มขึ้นไปเรื่อย ๆ เป็นลักษณะสายตาย ที่ไม่ได้ใช้งาน แต่สายเหล่านี้ก็จะกระจุกตัวอยู่บนเสาไฟฟ้า ในส่วนกลางของเสาไฟ การเกิดไฟฟ้าลัดวงจรจนทำให้เกิดไฟไหม้อยู่ในส่วยบนของเสาไฟ เกิดเป็นกลุ่มควันสีดำขนาดใหญ่ลอยรวมอยู่กับกลุ่มเมฆที่ลอยอยู่บนท้องฟ้า ระยะหลังเป็นภาพมุมมองที่มองจากต่ำไปสู่ที่สูงขึ้นไปมองเห็นสถานีรถไฟ BTS

ผลงานภาพรวมของจิตรกรรมชิ้นนี้มีลักษณะของหายนะจากหลายเหตุการณ์ ซึ่งมนุษย์มีส่วนในการก่อให้เกิดภัยพิบัติขึ้นได้ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ดังนั้นผลงานชิ้นนี้จึงต้องการที่จะนำเสนอให้เห็นว่าไม่เพียงแค่ว่าโลกที่ล่มสลายหรือพังทลายไปเพียงอย่างเดียว แต่ในด้านของวัฒนธรรม ธรรมชาติ ชุมชนและเมือง ก็สามารถคาดการณ์ได้ว่าอาจจะส่งผลในด้านลบต่ออนาคตอันใกล้ เพราะความเจริญเติบโตอย่างก้าวกระโดดทางด้านเศรษฐกิจ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไม่ได้ทำให้คุณภาพชีวิตของประชากรดีขึ้นและนำพามนุษย์ไปสู่ความสะดวกสบายตามความต้องการของมนุษย์เพียงด้านเดียว ในขณะเดียวกันก็ก่อให้เกิดผลเสียหลายประการติดตามมา เช่น ปัญหามลพิษจากขยะอุตสาหกรรม ปัญหาสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติที่ถูกทำลายลงอย่างมาก เนื่องจากการพัฒนาที่ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น รวมไปถึงค่านิยมของคนส่วนใหญ่ที่เปลี่ยนไปพร้อม ๆ กับการเข้ามาของทุนนิยมและบริโภคนิยม

ในผลงานชิ้นนี้ยังนำเสนอให้เห็นถึงความหวังด้วยภาพของป้ายโฆษณา ในแง่ของสังคมในจินตนาการอันสมบูรณ์แบบ มีความสงบสุข มั่งคั่งอุดมสมบูรณ์ มีสิ่งประดิษฐ์และมีเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยนำมาซึ่งความสะดวกสบายต่อการดำรงชีวิตและภาพต้นไม้ในแผนกที่ 2 ซึ่งเป็นตัวแทนของความหวังของชีวิตที่เหลือรอดอยู่ สุดท้ายความหวังจากแสงสว่างของท้องฟ้าในฉากหลัง โดยการใช้แสงเป็นสัญลักษณ์แทนความหวัง トラบไต้ที่ยังมีแสงตะวันชีวิตนั้นย่อมมีความหวังเสมอเช่นเดียวกัน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในผลงานทั้ง 2 ชุด เช่น ชากอิฐเศษปูน เรือ ตุ่ม โอ่ง เหล่านี้แสดงให้เห็นในภาพส่วนที่เป็นอนาคตเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เริ่มจากสภาพของสังคมชาวบ้านที่ทำให้เราได้เห็นวิถีชีวิตจากสิ่งที่หลงเหลืออยู่บริเวณบ้านริมน้ำ ตุ่ม โอ่ง เป็นการกักเก็บเพื่อไว้กินไว้ใช้ตามบ้านเรือนซึ่งมีข้อจำกัดเรื่องขนาดและต้องมีการขนถ่ายเมื่อหมด ก่อนที่จะมีพัฒนามาใช้ ถังพลาสติก แท็งก์เก็บน้ำ สแตนเลส หรือแท็งก์ซีเมนต์ขนาดใหญ่เพื่อลดข้อจำกัดเรื่องขนาดและติดเครื่องปั้มน้ำอัตโนมัติเพื่อเพิ่มความสะดวกสบายในการกินและการใช้ ซึ่งเป็นจุดที่ทำให้เราหลงลืมถึงความสำคัญของทรัพยากรในปัจจุบัน จนก่อให้เกิดสภาวะการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง และมีแนวโน้มที่จะเป็นปัญหารุนแรงยิ่งขึ้น บ้าน อาคาร ตึก ไม้ค้ำ บ้านเรือนไทย วัด มัสยิด โบสถ์ ภาพการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมแบบเมืองเราจะเห็นภาพเหล่านี้ได้จากเศษซากของโครงสร้างของบ้านเรือน อาคารรวมถึงตึกต่าง ๆ ที่เกิดจากการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการออกแบบและการก่อสร้างมาใช้ จะเห็นได้ว่าการพัฒนาระบบก่อสร้างของไทยก้าวหน้าต่อเนื่องทุกยุคทุกสมัย จากระบบก่ออิฐฉาบปูนที่เราทราบกันดีในอดีตสู่นวัตกรรมใหม่ที่เรียกว่า ระบบสำเร็จรูป นอกเหนือจากความเร็วในการก่อสร้าง และความยืดหยุ่นของการวางแผนแล้ว การเร่งรีบเพื่อหวังผลตอบแทนจากการลงทุนอาจนำมาซึ่งการก่อสร้างที่ไม่ได้มาตรฐาน การออกแบบที่ผิดพลาด การใช้วัสดุก่อสร้างที่ไม่ได้มาตรฐาน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไม่อาจจะเกิดจากการจงใจหรือเกิดจากการพลาดพลั้งในการควบคุมขั้นตอนงานก่อสร้างแล้วแต่มนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้นแทบทั้งสิ้น และจะเห็นได้ว่ามีสิ่งก่อสร้างที่ถูกยกขึ้นด้วยไม้ค้ำท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่มีการพังทลายปรากฏให้เห็นในหลายจุดไม่ว่าจะเป็น บ้านเรือนไทย วัด มัสยิด โบสถ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์เจตนาให้หลงเหลืออยู่ เห็นได้จากการประกอบสร้าง ค้ำชูหรือพยายามพยุงรักษาสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจเพราะทำให้คนอยู่รวมกันได้ภายใต้ความคิดที่ดีแบบเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมส่วนสำคัญของสังคมสองส่วน คือทั้งการกระทำและวัตถุเจริญไปไม่เท่ากัน

สัญลักษณ์ที่เกิดขึ้นในผลงานที่ใช้การดูแบบแยกส่วนที่ใช้อย่างต่อเนื่องในผลงาน เพื่อที่จะทำให้ภาพวาดสามารถสื่อความหมายที่ลึกซึ้งมากขึ้น โดยทั่วไปแล้วมักจะใช้สิ่งของที่เห็นที่ใช้กันอยู่ทุกวันจะเป็นอะไรก็ได้ จะเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิตหรือมีชีวิต ซึ่งจะมีอยู่แค่สองกลุ่มเอง คือ Natural Objects สิ่งที่เกิดหรือมีตามธรรมชาติ ซึ่งจะมีพวก ดอกไม้ ต้นไม้ อาหาร ขนนกต่าง ๆ ก้อนกรวด ก้อนหิน ขอนไม้ เปลือกหอยต่าง ๆ กะโหลก กระจูด ฯลฯ และ Artificial Objects สิ่งที่เกิดมาจากการประดิษฐ์โดยมนุษย์ ได้แก่ หนังสือ เครื่องดนตรี แจกัน แก้ว กุญแจ นาฬิกา เสื้อผ้า สายไฟ เครื่องใช้เครื่องประดับ ฯลฯ โดยตัวอย่างภาพและสัญลักษณ์แทนความหมายในผลงานจิตรกรรม ชุดที่ 2 มีดังนี้ แก้ว สัญลักษณ์แทนความเปราะบาง มด สัญลักษณ์แทนการเสื่อมสลาย ความเสื่อมโทรม อวูธ และกระสุน สัญลักษณ์แทนอำนาจ หรือพลัง หนูและแมลงสาบ สัญลักษณ์แทนความสกปรก/เพศ ความใคร่ และความพิณาศ เต่าหางยี่ท้อง สัญลักษณ์แทนคนจนที่ไม่มีโอกาสกลับตัวหรือพลิกชีวิต หอยทาก สัญลักษณ์แทนการ

เชื่อมโยงกับเหตุการณ์สำคัญในชีวิต ฯลฯ สัญญาที่เกิดขึ้นในผลงานจิตรกรรม ไม่ว่าจะเป็นสิ่งก่อสร้าง สัตว์ สิ่งของและรายละเอียดต่าง ๆ ที่เห็นอยู่ในภาพวาดนั้น ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นสิ่งที่มีความหมาย หรือเป็นสัญญา ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมา ซึ่งผู้สร้างสรรค์ ได้นำมาใช้ในการสื่อสารกับผู้ชม ทั้งด้วยความตั้งใจให้เห็นอย่างชัดเจน และทั้งที่แอบแฝงใส่เข้าไป เพื่อที่จะทำให้ภาพวาดสามารถสื่อความคิดและความรู้สึกในรูปแบบต่าง ๆ ให้มีความหมายที่ลึกซึ้ง มากยิ่งขึ้น

ดิสโทเปีย และ ยูโทเปีย ในผลงานจิตรกรรมชุดนี้เป็นดิสโทเปียในแง่ของสถานที่ ๆ กำลัง มุ่งไปสู่ความเสื่อมทราม แสดงให้เห็นถึงความทุกข์ทรมานของสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในภาพที่เต็มไปด้วยความ สิ้นหวังเป็นเหมือนหายนะหรือนรกอันดำมืด เป็นยูโทเปียในแง่ของภาพความหวังและภาพนึกฝันถึง ความงาม ความสงบ และความอบอุ่นในแบบที่เราเคยมีมาในอดีต เป็นสถานที่ ๆ ดี ทุกชีวิตอยู่ร่วมกัน อย่างมีความสุขและมีสภาพแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เต็มไปด้วยซากของ สิ่งก่อสร้างสมัยใหม่

4.3 บทสรุป

“ภาพสะท้อนหายนะของเมือง” ชุดที่ 1 และ 2 ได้มีการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงที่ เกิดระหว่างช่วงของเวลา ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต กับความสูญเสียของวัฒนธรรมไทยดั้งเดิม จะเห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ทำให้เกิดความแตกต่างกันในช่วงเวลา ไม่ว่าจะการ เปลี่ยนแปลงจะเปลี่ยนเล็กน้อยหรือใหญ่โตเพียงไรก็ตาม ย่อมถือว่าการเปลี่ยนแปลงทั้งสิ้น ทำให้ เรารู้ว่าแล้ววันหนึ่งอนาคตก็จะกลายเป็นอดีต แต่จะเกิดขึ้นในเวลาและสถานการณ์ที่ต่างกัน โลกมีการ เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่อาจจะส่งผลต่อความรู้สึกที่เกิดขึ้น จากความสัมพันธ์กับพื้นที่นั้น ๆ เช่น เวลาที่เรารู้สึกไม่มีความสุขไม่พอใจกับปัจจุบันเราก็จะย้อนนึกถึง อดีตหรือคาดหวังอนาคต และนี่อาจจะเป็นทางออกหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นถึงวิธีการรับมือกับความ เปลี่ยนแปลงของมนุษย์ในอีกรูปแบบหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการหลุดพ้นจากโลกแห่งความเป็นจริง หรือการ สร้างโลกใหม่ก็ตาม

4.4 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์

4.4.1 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1

ภาพที่ 101 ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1
สีอะคริลิกและปากกาเคมี ขนาด 160 x 280 ซม.

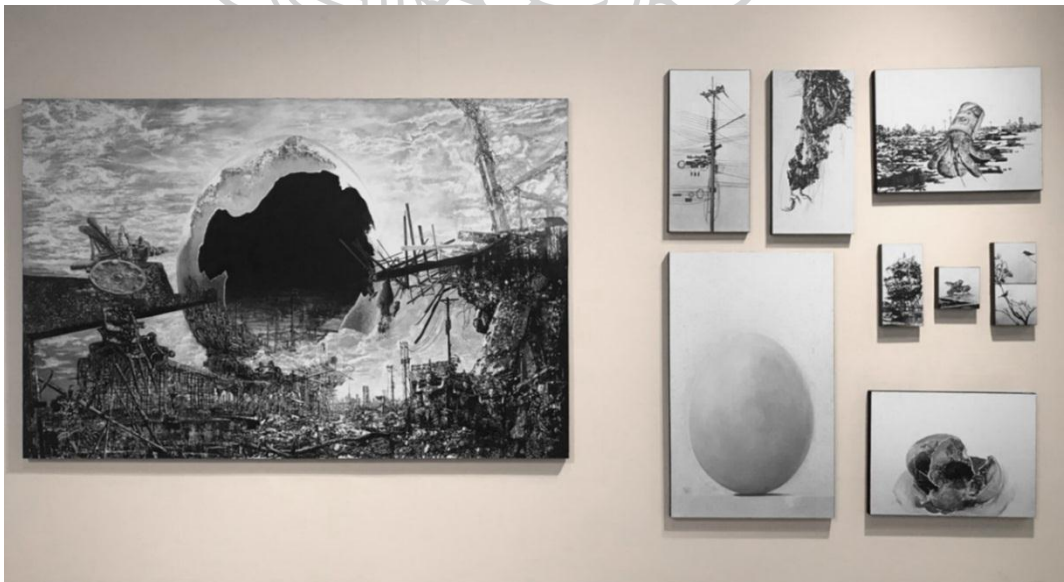
ภาพที่ 102 ภาพการติดตั้งผลงานภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 1 ภายในนิทรรศการ Fo(u)rtune II

4.4.2 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2

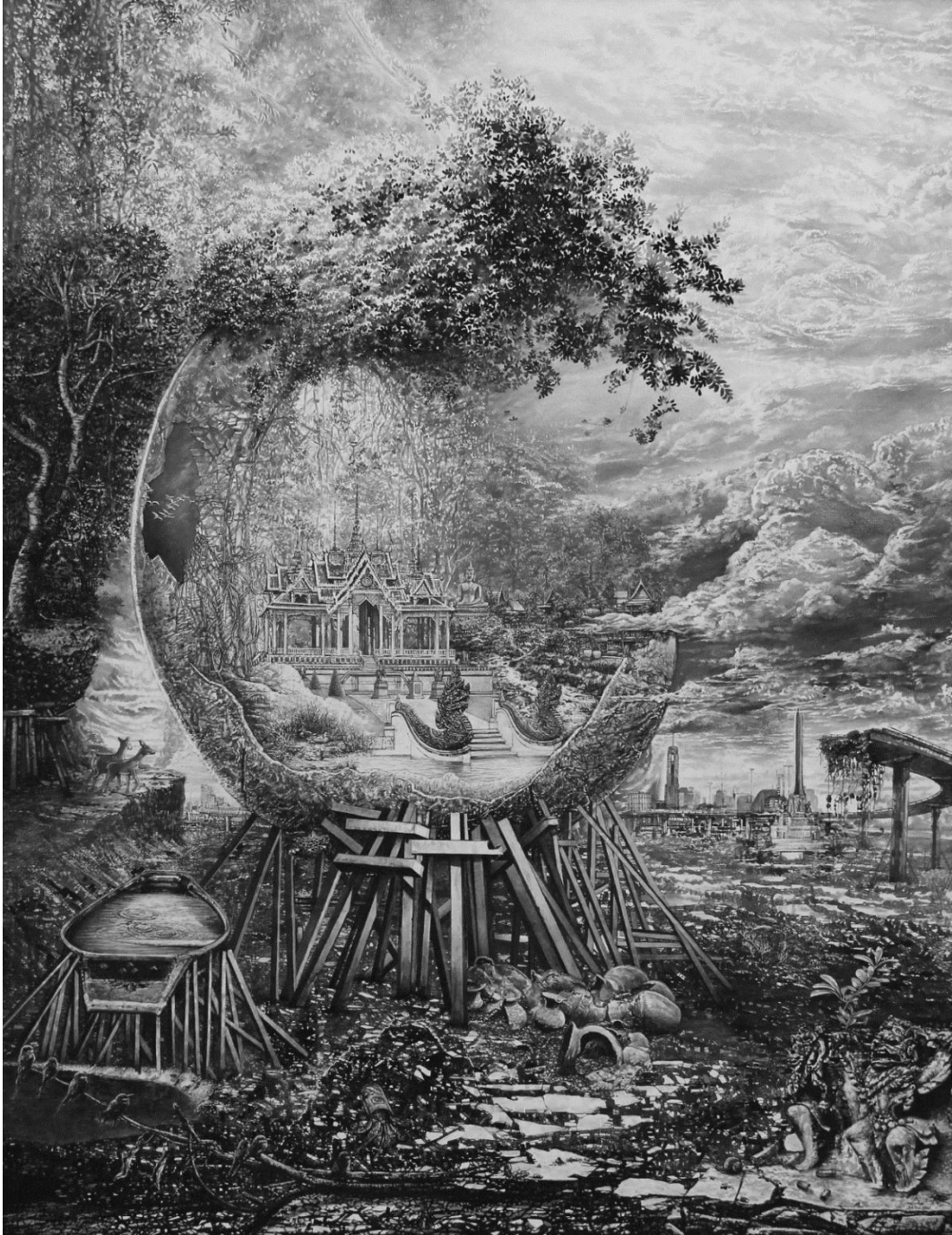

ภาพที่ 103 ภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2
เทคนิคสีอะคริลิกและปากกาเคมี ขนาด 180 x 280 ซม.

ภาพที่ 104 ภาพการติดตั้งผลงานภาพสะท้อนหายนะของเมือง หมายเลข 2 ภายในนิทรรศการ Fo(u)rtime II

4.4.3 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 มรดกแม่แผ่นดินเรา

ภาพที่ 105 มรดกแม่แผ่นดินเรา
เทคนิคสีอะคริลิกและปากกาเคมี ขนาด 180 x 140 ซม.

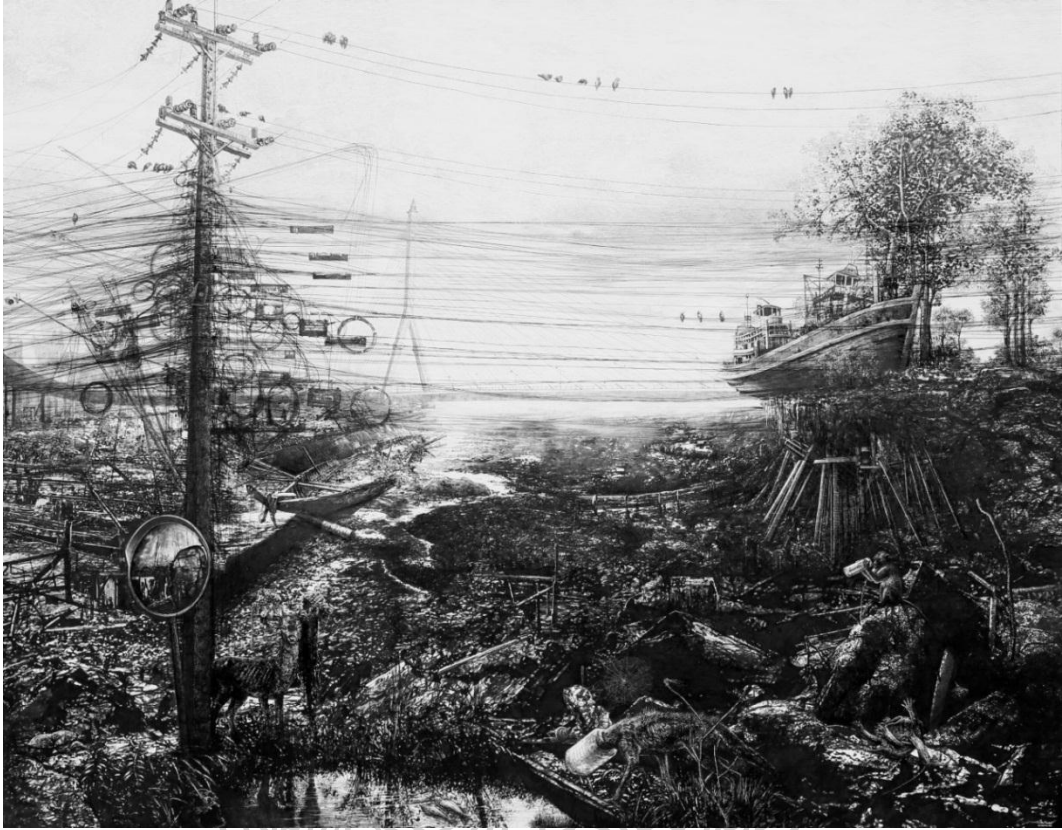

ภาพที่ 106 ภาพการติดตั้งผลงานมรดกแม่แผ่นดินเรา ภายในนิทรรศการ Fo(u)rtune II

4.4.4 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 สะพานพระราม 8

ภาพที่ 107 สะพานพระราม 8
เทคนิค สีอะคริลิกและปากกาเคมี ขนาด 220 x 280 ซม.

ภาพที่ 108 ภาพการติดตั้งผลงาน สะพานพระราม 8 ภายในนิทรรศการ Fo(u)r(tu)ne II

4.4.5 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5 Me and my world

ภาพที่ 109 Me and my world

ปี 2562 เทคนิค สีอะคริลิกและปากกาเคมีบนผ้าใบ ขนาด 180 x 140 ซม.

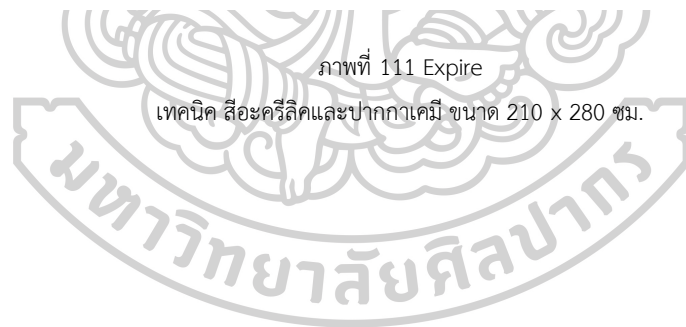
ภาพที่ 110 ภาพการติดตั้งผลงาน Me and my world ภายในนิทรรศการ Fo(u)rtune II

4.4.6 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6 Expire

ภาพที่ 111 Expire

เทคนิค สีอะครีลิคและปากกาเคมี ขนาด 210 x 280 ซม.

ภาพที่ 112 ภาพการติดตั้งผลงาน Expire ภายในนิทรรศการ Fo(u)rtune II

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาภาพลักษณ์ ดิสโทเปีย/ยูโทเปีย ด้วยวิธีการสังเกต เรียนรู้และทำความเข้าใจกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัว แล้วนำเรื่องหรือจิ๊กซอว์เหล่านั้นมาประกอบสร้างเป็นภาพจิตรกรรม 2 มิติ เพื่อทำความเข้าใจและตั้งคำถามต่อผู้ชมในงานจิตรกรรมว่าจริง ๆ แล้วเรากำลังเจริญก้าวหน้าและพัฒนาไปในทางที่ดีจริงหรือไม่ ซึ่งปกติเราสามารถพบเจอแนวความคิดแบบดิสโทเปีย/ยูโทเปียได้ในสื่อประเภทต่าง ๆ โดยดิสโทเปียมักใช้เพื่ออธิบายถึงสังคมที่ไม่พึงปรารถนาหรือสังคมที่น่าหวาดกลัว ผลงานส่วนใหญ่มักกล่าวถึงสังคมที่อยู่ในอนาคต ส่วนแนวความคิดแบบยูโทเปีย นั้น จะเป็นเมืองที่มีแต่ความดี ความยุติธรรม เป็นภาพความฝันถึงสังคมอันดีงามที่เรียกได้ว่า “โลกแห่งความสมบูรณ์แบบ” จากการศึกษาเรื่อง มุมมอง การรับรู้ภาพ ในแบบ ดิสโทเปีย/ยูโทเปีย ทำให้เข้าใจภาพกว้างและวิธีการถ่ายทอดเรื่องราวในโลกของความเป็นจริง ในโลกจินตนาการ ในงานจิตรกรรมของศิลปินแต่ละยุคสมัย และยังทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจการทำงานของ “ภาพ” ในลักษณะนี้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังได้ศึกษาวิเคราะห์ผลงานของตัวเองในโลกศิลปะร่วมสมัย ที่ล้วนแล้วแต่ใช้ สภาพแวดล้อม สถาปัตยกรรม สัตว์ และสิ่งของในชีวิตประจำวัน เป็นสื่อในการแสดงออกในผลงาน ผ่านรูปแบบผลงานจิตรกรรมสองมิติ ภาพลักษณ์ของดิสโทเปียในผลงานจิตรกรรมทั้ง 2 ชุดนี้ แสดงให้เห็นว่าภาพของหายนะที่ถูกถ่ายทอดผ่านผลงานจิตรกรรมนั้นมีอยู่อย่างไม่จำกัดพื้นที่และเวลา แม้ว่าภาพเหล่านี้จะถูกเขียนขึ้นด้วยวิจิตรศิลป์และการตีความที่แตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทางศาสนา การเปรียบเทียบหายนะกับสังคมหรือการอ้างอิงจากเหตุการณ์จริง แต่อย่างไรก็ตามภาพเขียนเหล่านี้ยังคงแสดงถึงมุมมองแห่งความหวังประกอบอยู่ในภาพด้วยเสมอเช่นกัน

รายการอ้างอิง

Allen Hughes and Albert Hughes (2010). The Book of Eli

Andrew Stanton (2008). WALL-E

Bleijenberg, L. (2013). "The primitivist paintings of Piero di Cosimo: a gallery." Retrieved

April 17, , 2019 from

<https://originsofarchitecture.wordpress.com/2013/04/01/panofsky-on-the-paintings-and-primitivism-of-piero-di-cosimo>.

Caty Weaver (2018). "Scientists Warn of Disastrous Global Warming in Near Future."

Retrieved March 16,, 2018, from

https://learningenglish.voanews.com/a/scientists-warn-of-disastrous-global-warming-in-near-future/4606431.html?fbclid=IwAR3f91_DO1ww5vwxWZVXjKGeE_-uOYdbkLwNeK1jnOmf45LR6BpOiMcFYQ.

D'Ancona, P. (1960). Paulo Uccello. New York, McGraw-Hill Book Company.

David Abrams Books (2560). Fahrenheit 451, David Abrams Books.

Farthing, S. (2006). 1001 Paintings You Must See Before You Die. London, Cassell Illustrated.

James Elkins (2018). "Paolo Uccello, Flood and Waters Subsiding ". from

<http://305737.blogspot.com/2013/03/chapter-17.html>.

Manabu Ikeda (2016). Rebirth,, thisiscolossal.

Paolo Uccello (1960). Flood and Waters Subsiding. New York, McGraw-Hill.

Pastan, A. (1999). Young America: Treasures from the Smithsonian American Art Museum New York, Watson-Guption Publications.

Piero di Cosimo (1494–1500). A Hunting Scene, Piero di Cosimo: A Hunting Scene.

Piero di Cosimo (1495–1500). Return from the Hunt, Piero di Cosimo: A Hunting Scene.

Piero di Cosimo (1505). The Forest Fire, Piero di Cosimo: A Hunting Scene.

Ridley Scott (1982). Blade Runner.

SAAM Staff (2019). "The Subsiding of the Waters of the Deluge." Retrieved April 17,, 2019 from <https://americanart.si.edu/artwork/subsiding-waters-deluge-5080>.

Thomas Cole (1829). The Subsiding of the Waters of the Deluge, Smithsonian American Art Museum.

Tomorn (2559). 11 – Dystopia.

Truffaut, F. (1966). Fahrenheit 451

Uffizi Gallery (2019). "Piero di Cosimo." Retrieved April 17,, 2019 from <https://www.virtualuffizi.com/piero-di-cosimo.html>.

Vasari, G. (1871). หนังสือ Lives of the Most Eminent Painters, Sculptors, and Architects Vol. 2. London, Bell and Daldy.

wikipedia (2560). Blade Runner (1982) Ridley Scott, wikipedia.

wikipedia (2560). "The Book of Eli." Retrieved 18 ธันวาคม, 2560, from https://en.wikipedia.org/wiki/The_Book_of_Eli.

wikipedia (2560). Fahrenheit 451, wikipedia.

wikipedia (2560). Nineteen Eighty-Four (1984 film), wikipedia.

Wikipedia (2560). "origami." Retrieved 20 ธันวาคม 2560, from <https://th.wikipedia.org/wiki/โอะริงะมิ>.

wikipedia (2560). "WALL-E ". Retrieved 18 ธันวาคม, 2560, from <https://en.wikipedia.org/wiki/WALL-E>.

Wikipedia (2560). "ยูนิคอร์น." Retrieved 20 ธันวาคม 2560, from <https://th.wikipedia.org/wiki/ยูนิคอร์น>.

wikipedia (2560). หน้าปกนวนิยาย 1984 wikipedia.

ฉัตรชัย อรรถปักษ์ (2551). องค์ประกอบศิลป์. กรุงเทพฯ, วิทยพัฒน์

ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช (2558). อ่าน (ไม่) เอาเรื่อง ก่อนจะมาเป็นไซเบอร์พังก์. กรุงเทพฯ, สำนักพิมพ์
อ่าน

เซอร์โรมัส มอร์ (2562). ยูโทเปีย : มหานครในฝัน. กรุงเทพฯ, นกฮูก พับลิชชิ่ง.

ปราบดา หยุน (2558). สะกด 4. กรุงเทพฯ Bookmoby.

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (2553). รู้ รัก ภาษาไทย: 7.00-07.30 น.

สมาคมพระคริสตธรรมไทย (2554). "พระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาเดิมและใหม่ ฉบับ
มาตรฐาน." Retrieved 5 พฤษภาคม 2562, from
<https://www.bible.com/th/bible/174/MAT.23.THSV11>.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2552). "“ไก่อ” ที่ใช้เปรียบเทียบกับคน." Retrieved 20 ธันวาคม 2560,
from <http://www.royin.go.th/?knowledges=ไก่อ-ที่ใช้เปรียบเทียบกับคน-18-มีนาคม-2552>.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	วิทยา หอทรัพย์
วัน เดือน ปี เกิด	06/10/2525
สถานที่เกิด	พังงา
วุฒิการศึกษา	2559 ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต (ทัศนศิลป์) คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและ ภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2554 ศิลปบัณฑิต (ทัศนศิลป์) คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพ พิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2547 ศิลปบัณฑิต (วิจิตรศิลป์) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่อยู่ปัจจุบัน	245/3 หมู่ 1 ต.ท่าขนอน อ.คีรีรัฐนิคม จ.สุราษฎร์ธานี 84180
ผลงานตีพิมพ์	ความหวัง จากโลกภายนอกในผลงานจิตรกรรม. Veridian-E-Journal, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปี 12 ฉบับ 6 (พฤศจิกายน- ธันวาคม 2562). หน้า 2160-2178.
รางวัลที่ได้รับ	2562 รางวัลเหรียญทอง ประกวดจิตรกรรมยูโอปี ครั้งที่ 10 : 2019 UOB Painting of the Year 2562 รางวัลเกียรติคุณ อันดับ 3 เหรียญทองแดง ประเภทจิตรกรรม การ แสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 65 2555- รางวัลเกียรติคุณ อันดับ 3 เหรียญทองแดง ประเภทจิตรกรรม การ แสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 58 2554 รางวัลยอดเยี่ยม “โลกสวยด้วยธรรมชาติ” การประกวดจิตรกรรม เอเชีย พลาสติก ครั้งที่ 1 2554 รางวัล Platinum Awards “ยูโอปี เพ้นต์ติ้ง ออฟ เดอะ เยียร์ ครั้งที่ 2” 2553 รางวัลดีเด่น การประกวดศิลปกรรม “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ครั้งที่ 22 2553 รางวัลเกียรติคุณ อันดับ 3 เหรียญทองแดง ประเภทจิตรกรรม การ แสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 56